

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور
WWW.KONKUR.INFO

دفترچه شماره ۱

دفترچه اختصاصی

جامع دوم

آزمون ۲ تیر - سال ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵
	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

۱- به ازای چه مقدار k ، معادله درجه دوم $m^2x^2 - 6mx + 2m + k = 0$ دارای ریشه مضاعف $\frac{3}{4}$ است؟

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۲- اگر α و β ریشه‌های معادله $2x^2 + 6x - 1 = 0$ باشد، حاصل $|\alpha + \beta| + |\beta - \alpha|$ همواره کدام است؟

- α ۴- β ۳- $3\alpha - 2\beta$ ۲ $2\alpha + 2\beta$ ۱

۳- ریشه‌های معادله $\text{sign}(x^3 - 3x - 1) = 0$ را α و β می‌نامیم. حاصل $|\alpha - \beta|$ کدام است؟

 $\sqrt{18}$ ۴ $\sqrt{12}$ ۳ $\sqrt{14}$ ۲ $\sqrt{13}$ ۱

۴- در تابعی با ضابطه $f(x) = x^3 - 6x$ ، حاصل $f(2h) - f(2h - 1)$ کدام است؟

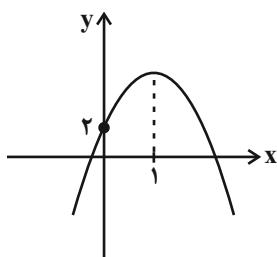
1-h ۴

h-1 ۳

7-4h ۲

4h-7 ۱

۵- نمودار زیر مربوط به تابع $f(x) = a(x - m)^3 + 3m$ است. مجموع a و بیشترین مقدار تابع f کدام است؟

۱) ۲

۱) صفر

۳) ۴

۲) ۳

۶- در یک جامعه آماری نرمال میانگین داده‌ها برابر ۲۵ است و ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله (۲۲, ۲۸) قرار دارند، واریانس داده‌ها کدام است؟

۹) ۴

۳) ۳

۲/۲۵ ۲

۱/۵ ۱

۷- در نمودار جعبه‌ای آماری زیر، اختلاف میانگین از میانه داده‌ها برای داده‌های داخل جعبه کدام است؟

۲۳, ۲۵, ۲۳, ۱۷, ۱۱, ۱۲, ۱۴, ۳۱, ۳۹, ۳۰, ۳۲, ۲۶

۴) صفر

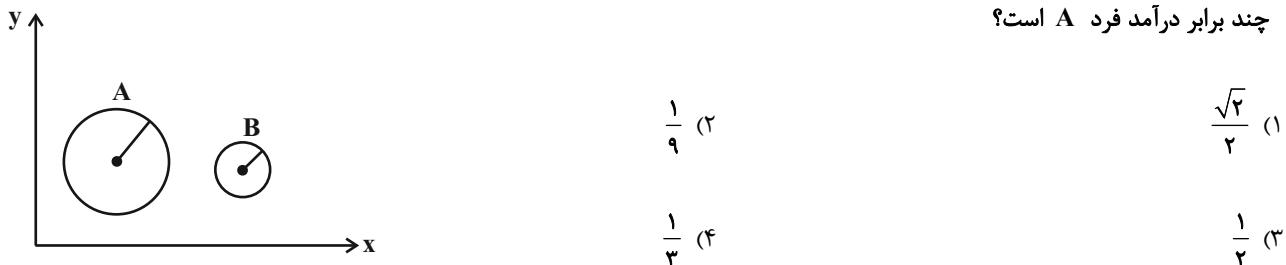
۱/۹ ۳

۱) ۲

۰/۵ ۱

محل انجام محاسبات

-۸- در نمودار حبابی زیر، متغیر سوم میزان درآمد دو فرد A و B را نشان می‌دهد. اگر شعاع دایره A سه برابر شعاع دایره B باشد، درآمد فرد B

-۹- کدامیک از همارزی‌های زیر همواره درست است؟

$$(p \wedge q) \wedge [(p \wedge q) \vee r] \equiv p \wedge q \quad (۲)$$

$$(p \wedge \sim q) \vee (p \wedge q) \equiv \sim p \quad (۱)$$

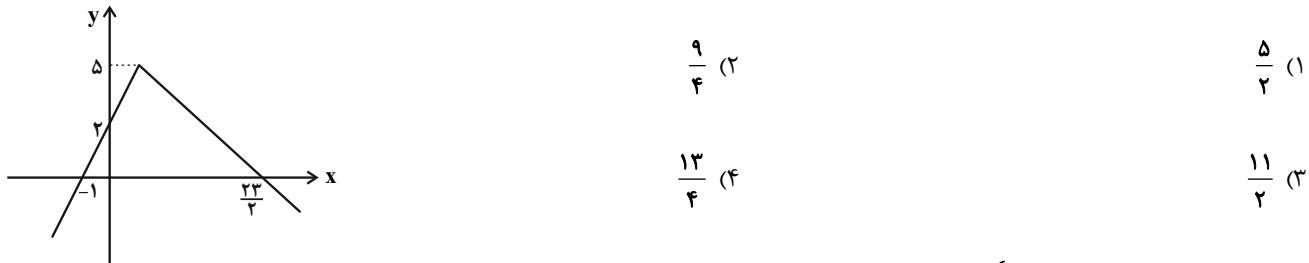
$$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge r \quad (۴)$$

$$[(\sim p \vee T) \wedge (p \vee \sim p)] \wedge q \equiv T \quad (۳)$$

-۱۰- اگر $f(x) = (2a-1)x + ax + a - 1$ یک تابع ثابت و تابع خطی باشد، آنگاه حاصل $f(5) + g(1)$ کدام است؟

$$-2 \quad (۴) \quad \frac{-2}{3} \quad (۳) \quad 3 \quad (۲) \quad \frac{10}{3} \quad (۱)$$

-۱۱- اگر $f = \{(-\frac{3}{2}, 1), (2, -4), (4, -2)\}$ و نمودار تابع $g(x)$ به صورت زیر باشد، مجموع اعضای برد تابع $f + g$ کدام است؟

-۱۲- اگر $f(x) = \begin{cases} (2b+7)x+2a & , x \geq 2 \\ (\frac{2a+6}{2})x - \frac{b}{2} & , x < 2 \end{cases}$ تابع پلکانی باشد، برد آن کدام است؟

$$\left\{ 4, -\frac{7}{4} \right\} \quad (۴) \quad \left\{ -4, \frac{7}{4} \right\} \quad (۳) \quad \left\{ \frac{7}{4}, 4 \right\} \quad (۲) \quad \left\{ -4, -\frac{7}{4} \right\} \quad (۱)$$

-۱۳- قیمت اولیه یک کالا ۲۵۰۰ تومان بوده و قیمت آن پس از ۲ سال ۶۴۰۰ تومان می‌شود. نرخ تورم سالانه این کالا، چند درصد است؟ (مقدار نرخ تورم

سالانه را ثابت و تابع رشد را به صورت تابع نمایی فرض می‌کنیم).

$$1) \quad 60 \text{ درصد} \quad 2) \quad 70 \text{ درصد} \quad 3) \quad 75 \text{ درصد} \quad 4) \quad 80 \text{ درصد}$$

-۱۴- با ارقام ۱ تا ۶ چند عدد شش رقمی با ارقام متمایز می‌توان نوشت به‌گونه‌ای که در هر کدام از آن‌ها، ارقام فرد به‌ترتیب صعودی و ارقام زوج به‌ترتیب

نزولی قرار داشته باشند؟

$$1) \quad 100 \quad (۴) \quad 2) \quad 40 \quad (۳) \quad 3) \quad 20 \quad (۲) \quad 4) \quad 10 \quad (۱)$$

۱۵- از بین ۵ کتاب فارسی، ۴ کتاب انگلیسی و ۲ کتاب عربی متمایز، ۴ کتاب به تصادف انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال این کتاب‌ها حداقل در دو

زبان مختلف هستند؟

$$\frac{54}{55} \quad (4)$$

$$\frac{65}{66} \quad (3)$$

$$\frac{53}{55} \quad (2)$$

$$\frac{32}{33} \quad (1)$$

۱۶- در یک دنباله حسابی با سیزده جمله، مجموع سه جمله اول و مجموع جملات هفتم و هشتم برابر با ۴۵ است. مجموع

کل جملات کدام است؟

$$254 \quad (4)$$

$$585 \quad (3)$$

$$273 \quad (2)$$

$$546 \quad (1)$$

۱۷- اگر $-3x - 3$ و $x + 3$ و -3 به ترتیب از چپ به راست ۳ جمله اول یک دنباله هندسی افزایشی باشند و جمله عمومی دنباله به صورت

$$a_n = a(b)^n \quad \text{کدام است؟}$$

$$8 \quad (4)$$

$$7 \quad (3)$$

$$6 \quad (2)$$

$$5 \quad (1)$$

$$\text{اگر } \sqrt[x-1]{4} \times \sqrt[x]{8} \times \sqrt[x]{10/25} = (2\sqrt[2]{2})^{\frac{x-1}{x}} \text{ باشد، } x \text{ کدام است؟}$$

$$6 \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$3 \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

۱۹- توابع نمایی $f(x) = e^{ax+2}$ و $g(x) = e^{a-x}$ در نقطه‌ای به طول ۳ متقطع‌اند. a کدام است؟

$$\frac{-13}{3} \quad (4)$$

$$\frac{13}{3} \quad (3)$$

$$\frac{-5}{3} \quad (2)$$

$$\frac{5}{3} \quad (1)$$

۲۰- با توجه به نمودار، چه تعداد از جملات زیر صحیح است؟

الف) انحراف معیار داده‌های A از B بیشتر است.

ب) اختلاف انحراف معیار از میانگین، برای داده‌های نمودار B از A بیشتر است.

پ) این نمودار مربوط به گام سوم چرخه آمار است.

ت) انحراف معیار داده‌های A و B یکسان است.

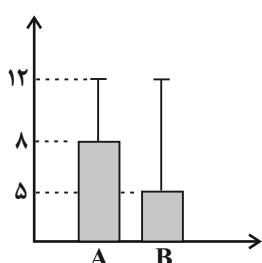
ث) واریانس داده‌های B برابر ۱۴۴ است.

$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$1 \quad (2)$$

$$0 \quad (1)$$

۲۱- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدامیک از گروههای زبان‌های ایرانی است؟

- یکی از زیرگروههای این گروه زبان پهلوی است.

- آثار برجمانده از این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.

- با کنارگذاشتن برخی صدای زبان عربی الفبای آن را پذیرفت.

۱) فارسی میانه - فارسی باستان - فارسی دری

۲) فارسی میانه - فارسی دری - فارسی باستان

۳) فارسی نو - فارسی میانه - فارسی باستان

۲۲- با توجه به تاریخ ادبیات قرن‌های هفتم تا نهم هجری کدامیک از عبارات زیر کاملاً صحیح است؟

۱) این یمین، شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قصاید اخلاقی آشکار کرده است.

۲) سلمان ساوجی از شاعران قرن هشتم است که در غزل توجه خاصی به سعدی و حافظ داشت و مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوه داستان‌های نظامی سرود.

۳) از میان آثار منتشر مولانا، «فیه ما فیه» و «مجالس سبعه» را مولانا تقریر کرده و شاگردانش نوشته‌اند و «مکاتیب» مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست.

۴) شاه نعمت‌الله ولی از نویسندهای قرن هشتم است که در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت و سریسلسله صوفیان نعمت‌اللهی به شمار می‌رود.

۲۳- چه تعداد از موارد زیر در رابطه با تاریخ ادبیات دوره معاصر نادرست است؟

الف) جلال آل‌احمد، سیمین دانشور، محمود اعتمادزاده و جمال میرصادقی از نویسندهای سبک تلفیقی‌اند.

ب) تشکیل اولین کنگره نویسندهای شاعران در دوره دوم و رواج شعر نو حماسی در دوره چهارم شعر معاصر فارسی رخ می‌دهد.

ج) دوران مقاومت در ادبیات فارسی پیش از خداداد ۱۳۴۲ شکل گرفت و مضمون رمان‌ها و داستان‌ها غالباً مبارزه و پایداری بود.

د) تقی رفعت، شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی و جعفر خامنه‌ای از پیشگامان شعر نو هستند.

ه) جریان نوگرانی شعری نیما با سرایش افسانه در سال ۱۳۱۶ ثبت شد.

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۲۴- متن زیر از کدام اثر برگزیده شده است و نوشتۀ چه کسی است؟

«جنین آورده‌اند که نصر بن احمد که واسطه عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان ایام ملک او بود و اسباب تمدن و علل ترفع در غایت ساختگی بود؛ خزاین آراسته و لشکر جرار و بندگان فرمانبردار؛ زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان».

۱) تاریخ بلعمی - ابوعلی بلعمی
۲) اسرار التوحید - محمد بن منور
۳) چهار مقاله - نظامی عروضی
۴) قابوس‌نامه - عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر

۲۵- نویسنده و حوزه نثر کدام اثر در مقابل آن نادرست آمده است؟

۱) تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی - تاریخ
۲) چرند و پرند: علی‌اکبر دهخدا - طنز سیاسی و اجتماعی
۳) شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع - داستان
۴) شمس و طغرا: میرزا حسن خان بدیع - رمان

۲۶- کدام مورد بیانگر ویژگی «زبانی» شعر عراقي است؟

- ۱) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله بیشتر شده است.

۲) چارچوب زبان همان چارچوب زبان فارسی قدیم، یعنی زبان سبک خراسانی است و مختصات جدیدی نیافته است.

۳) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

۴) لغات فارسی اصلی قدیم کم شده و جای آن‌ها را لغات عربی، گرفته است.

۲۷- توضیح رویه‌روی چه تعداد از آثار زیر نادرست است؟

- الف) مجالس المؤمنین: اثری از قاضی نورالله شوشتاری در موضوع زندگی نامه
  - ب) جامع عباسی: اثری از شیخ بهایی در موضوع فقه و به نثر فنی
  - ج) عالم آرای عباسی: اثری از اسکندر بیگ ترکمان در موضوع تاریخ و به نثر ساده
  - د) حبیب السیر: اثری از خواندمیر به نثر مصنوع سبک هندی

۲۸- عبارت کدام گزینه ای نظر سیکشناسر و تاریخ ادبیات صحیح نیست؟

۱) یک
۲) دو
۳) سه

۷) رشحات عینالحیات: اثری از علی بن حسین واعظ کاشفی در موضوع

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

- عبارت کدام گزینه از نظر سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات صحیح نیست؟

۱) در نثر دوره سامانی از لغات عربی بیشتر بهره گرفته شده است.

۲) جملات طولانی و تمثیل از ویرگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی محسوب می‌شود.

۳) خواجه عبدالله انصاری نثر موزون یا آهنگین را به کمال رساند و ابوالفضل میبدی از پیروان او بود.

۴) نثر فنی در قرن ششم هجری رواج یافت و نخستین نمونه آن «کلیله و دمنه» است که در اواسط قرن ششم تالیف شد.

-۲۹- کدامیک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های شعر دوره انقلاب اسلامی نیست؟

- ۱) روح حماسه و عرفان در شعر دوره انقلاب آشکار است و در غزل حماسی دوره انقلاب به هم پیوند می‌خورد.
  - ۲) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی از ویرگی‌های فکری این سبک است که در سطح زبانی باعث آشنایی‌زدایی زبانی می‌شود.
  - ۳) تفکر انسان‌گرایانه در شعر اول انقلاب کمرنگ‌تر است؛ اما به تدریج با الهام از فرهنگ اسلامی رشد می‌کند.
  - ۴) بعد از بیروزی، انقلاب، قالبهای سنتی، (غزا، و قصده) در میان جوانان و انقلابیون، واج یافت و شعر نیمای، اوزن، افتاد.

۳۰ - کدام بیت، فاقد حسن تعلیل است؟

که چون زنجیر بر خود طرہ جانانه می پیچد که شور طوفان در طبع آب حیوان نیست عمر ابد از آب خضر وام نگیرم سزای آن که از غفلت درین غمخانه می خندد	۱) دل دیوانه ای جسته است پنداری ز زندانش ۲) حدیث تلخ از آن لب برون نمی آید ۳) از بس که مرا داغ تو با برگ و نوا ساخت ۴) شد از اشک پشیمانی شفوق گون صحیح را دامن

۳۱- در کدام بیت شاعر از تشبیه و پارادوکس بهره برده است؟

باز به یک جرعه می عاقل و فرزانه شد

۱) صوفی مجلس که دی جام و قبح می شکست

که در دل شب تاریک روشنایی داد

۲) به یاد شمع رخت آهی از دلم سر زد

چگونه شرح دهد با زبان ببریده

۳) تو خامه دو زبان بین که حال درد فراق

در کشوری که برق هوادار خرمن است

۴) طالع نگر که کشت امیدم ز آب سوخت

۳۲- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

پشم ز خیال سر زلف تو چو چنگ است»

«جانا دل من چون دهن تنگ تو تنگ است

۲) تشبیه بلیغ اسنادی، جناس، اسلوب معادله، ایهام

۱) ایهام تناسب، استعاره مصرحه، مجاز، واژه‌آرایی

۴) کنایه، سجع، حسن تعلیل، لف و نشر

۳) مراعات نظری، واج‌آرایی، اسلوب معادله، تشبیه

۳۳- در کدام گزینه، دو تشبیه و یک استعاره وجود دارد؟

والله خار و گل این باغ و بستانیم ما

۱) پشت چون آینه بر دیوار حیرت داده‌ایم

زانکه اندر قدح لاله مدام است امروز

۲) در چمن نرگس سرمست خراب افتاده‌است

اینک فتاده در سر زلف چو دام اوست

۳) دل عشه می فروخت که من مرغ زیرکم

بر آن غریب ما چه گذشت ای صبا بگو

۴) جان‌ها ز دام زلف چو بر خاک می‌نشانند

۳۴- کدام گزینه، دارای یک ایهام و بیشترین تشبیه است؟

ولی به گاه شکرخنده جان شیرین‌اند

۱) اگرچه زان لب شیرین جواب تلخ دهد

زان که چون صبح به آه سحرت یافته‌ام

۲) چون توانم که دل از مهر رخت برگیرم

تا تو یک روز چو ساغر به دهن بازآیی

۳) آب تلخ است مدامم چو صراحی در حلق

ولی به باغ تو دور از تو داغدار تو بودم

۴) چو لاله بود چرام به جستوجوی تو در دست

۳۵- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز ...

که به مژگان شکنند قلب همه صف‌شکنان (تشبیه، ایهام)

۱) شاه شمشادقدان خسرو شیرین‌دهنان

صراحی گریه و بربط فغان کرد (استعاره، حسن تعلیل)

۲) بدان‌سان سوخت چون شمع که بر من

هر که چون من در ازل یک جرعه خورد از جام دوست (تشبیه، مجاز)

۳) سر ز مستی برنگیرد تا به صبح روز حشر

هر که خواهد دیدنم گو در سخن جوید مرا (پارادوکس، تشبیه)

۴) در سخن مخفی شدم مانند بو در برگ گل

۳۶- در کدام گزینه، آرایه‌های «استعاره، حسن تعلیل، کنایه، جناس و اسلوب معادله» به ترتیب یافت می‌شوند؟
مقبل آن کز خدای گیرد پشت

باغبان گر بست بر رویم در گلزار را
تنگدستی مانع ریزش نگردد جود را
کان کس که پخته شد می‌چون ارغوان گرفت
چو معنی معجری بریند و چون اندیشه پنهان آی

الف) تو مرا کشته و خدای نکشت

ب) بوی گل در عذرخواهی از چمن بیرون دوید
ج) وقت بی‌برگی شود گوهرفشن از اشک، تاک
د) بر برگ گل به خون شقایق نوشته‌اند
ه) گرت اندیشه می‌باشد ز بدگویان بی‌معنی

(۲) ب - ۵ - الف - ج - ه

(۴) د - ب - الف - ه - ج

(۱) د - ج - ب - الف - ه

(۳) ب - الف - ه - ج - د

۳۷- آرایه‌های «لف و نشر، کنایه، موازنه، مجاز و ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات آمده‌اند؟

اگرچه زلف تو از دوش بگذرد به درازی
اشک خونین آب صحراي قیامت می‌شود
گه ماه می‌نگارد در ره ز نعل مرکب
خاصیت برق و فیض باران را
تابری گوی دل خلق به چوگانی چند

الف) به تیرگی و درازی شبی چو دوش ندیدم
ب) محنت امروز فردا جمله راحت می‌شود
ج) گه مشک می‌فشدند بر مه ز گرد موکب
د) آه دل و اشک دیده‌ام دارد
ه) از رخ آویخته‌ای هر طرفی زلف به خم

(۲) الف - ۵ - ب - ه - ج

(۴) د - ه - ج - ب - الف

(۱) د - ه - ج - الف - ب

(۳) الف - ه - د - ب - ج

۳۸- در کدام بیت، قافیه درونی براساس قاعدة «۱۱» و تبصره قافیه سروده شده است؟

تานقش‌بند آن را اندر عیان بیابی
آخر به باد فنا داد عشق تو خاکستر من
پس چون ز ما رنجیده‌ای ما نیز هم بد نیستیم
بر رو دویدن سوی او زان آب جو آموختم

(۱) درهم شکن بتان را از بهر شاه جان را
(۲) اول دلم را صفا داد آینه‌ام را جلا داد
(۳) گفتم تو ما را دیده‌ای وز حال ما پرسیده‌ای
(۴) ای مه نقاب روی او ای آب جان در جوی او

۳۹- کدام بیت ذوق‌افیتین نیست؟

لیک چشم و گوش را آن نور نیست
قهر تو لا گفته و رحمت نعم
کافتد از آن سنبله برگی سویش
علم بر آستان او نرسد

(۱) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
(۲) یافته از لطف تو جنت نعم
(۳) جور از آن غالیه بر گیس ویش
(۴) خرد اندر جهان او نرسد

۴۰- تقطیع کدام سروده نیمایی با لحاظ اختیارات شاعری نادرست آمده است؟

(۱) زندان بر او شده است علفزار: --U/U-U/U--

(۲) همراه خود ظاهر بدخواه خود: -U---U-/---

(۳) عشق یعنی تو مرا ترک کنی اما باز: -U---UU/UU--/---

(۴) روی دریای هر اس انگیز: -U---U-/--

۴۱- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه «درست» است؟

مارا یاد و تو را فراموش»

«غافل دادیم دل به دست

(۱) با لحاظ کردن اختیارات شاعری بیت دارای دو هجای کشیده است.

(۲) از اختیارات شاعری زبانی در بیت استفاده نشده است.

(۳) بیت دارای وزن دوری است و به دو شکل تقطیع می‌شود.

(۴) در هر مصراج، یکبار اختیار وزنی ابدال رخ داده است.

۴۲- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

(۱) پونده از لب ایوان / پرید، مثل پیامی پرید و رفت (مفاعلن فعلان / مفاعلن فعلان مفاعلن فعل)

(۲) زود است گالیا / در گوش من فسانه دلدادگی مخوان (مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعلن مستفعلن فعل)

(۳) هر برگ شقایق / آینه جوبار و بهاری شد و برخاست (مفهول مفاعی / مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

(۴) چه کسی بود صدا زد سهرباب؟ / آشنا بود صدا مثل هوا با تن برگ (فعلان فعلان / فعلان فعلان فعل)

۴۳- نام بحر مقابل کدام بیت، نادرست است؟

چه دید اندر خم این طاق رنگین (هزج مسدس محدود)

(۱) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند

که چون مرده باشی نگویند مرد (متقارب مشمن محدود)

(۲) چنان زندگانی کن اندر جهان

باشد که نتوان یافتن دیگر چنین ایام را (رجز مشمن سالم)

(۳) غافل مباش ار عاقلی، دریاب اگر صاحبدلی

وین عجب کاندر زمستان برگهای تر بخوشد (رمم مشمن محدود)

(۴) برگ چشم می‌نخوشد در زمستان فراقت

زان باب که من عاجزم از کنه بیانت

۴۴- چه تعداد از ابیات زیر دارای اختیار زبانی هستند؟

چو نقطه حافظ سرگشته در میان بودی

الف) گو شرح تو ای آیت خوبی دگری گوی

که تا فردای محشر من خراب صحبت دوشم

ب) اگر نه دایره عشق راه بربستی

ز احسان بهاران دامن زر می‌برد اینجا

ج) به کار دیگران کن ساقی این جام صبوحی را

بی خبرم ز خود ولی با خبرم ز حال تو

د) چو گل هرکس به روی تازه وقت خلق خوش دارد

ه) رفتی و یک نفس نرفت از نظرم خیال تو

(۴) دو

(۳) سه

(۲) چهار

(۱) پنج

۴۵- در کدام بیت، هیچ یک از اختیارات وزنی به کار نرفته است؟

مجال نطق نماند زبان گویا را

(۱) شمایلی که در اوصاف حسن ترکیب شد

که خاک میکده کحل بصر توانی کرد

(۲) به سر جام جم آن گه نظر توانی کرد

کس نکند قبول ازو کان به مثال تو رسد

(۳) دیده خاقانی اگر لاف جمال تو زند

بر لوح بصر خط غباری بنگارم

(۴) گر دست دهد خاک کف پای نگارم

- ۴۶- مفهوم کلی بیت زیر با کدام گزینه قابل دارد؟
«راه خواهید به فریاد نگردد بیدار

  - (۱) دیده بیدار می‌باید ره خوابیده را
  - (۲) نمی‌کند ره خوابیده را جرس بیدار
  - (۳) راه خوابیده ز فریاد جرس شد بیدار
  - (۴) بیدار کردن دل خوابیده مشکل است

۴۷- بیت زیر با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟
«همه برگ بودن همی‌ساختی

  - (۱) گر اهل معرفتی دل در آخرت بندی
  - (۲) تدبیر نیست جز سپرانداختن که خصم
  - (۳) ترک تعلق ایمنت از راهزن کند
  - (۴) ز پیری می‌کند برگ سفر یکیک حواس من

۴۸- کدام ایات، دربردارنده مفهوم «اعتقاد به قضا و قدر» است؟

الف) نیست روزی کز برای ضبط گیتی نشنود
 ب) چون خوردنی است کاسه زهری که قسمت است
 ج) گر شدیم از باده بدنام جهان تدبیر چیست؟
 د) قضا چون سایه از دنباله اعمال می‌آید
 ه) من اگر خارم اگر گل چمن آرایی هست

  - (۱) الف - ج - ه
  - (۲) ج - ب - الف

۴۹- کدام یک از ایات، با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟
«تاخار غم عشقت آویخته در دامن

  - (۱) شرح غمت به وصف نخواهدشدن تمام
  - (۲) مشتاب ای غم دنیا که به گردم نرسی
  - (۳) روز گلستان و نوبهار چه خسی
  - (۴) چنان خوکرده با دردش دل اندوهگین من

۵۰- تصویر حاصل از کدام بیت، مشابه بیت زیر است؟
«برده ابر سیه از مه تابان بگشای

  - (۱) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
  - (۲) لوله از پسته خود ریخته این چیست؟ حدیث است
  - (۳) ای به رخسار کفر و ایمان هم

۵۱- ماه خورشیدنماش ز پس پرده زلف

۵۱- عبارات کدام گزینه در رابطه با «پدیده‌های اجتماعی» صحیح است؟

- (۱) براساس اندازه و دامنه از یکدیگر قابل تفکیک هستند. - عضویت آن‌ها در جهان اجتماعی تکوینی است. - در جهان اجتماعی بُعد معنایی آن‌ها اهمیت بیشتری نسبت به بُعد غیرمعنایی دارد.
- (۲) تمامی آن‌ها، هویتی ذهنی دارند. - باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، عمیق‌ترین پدیده اجتماعی است. - برخی از آن‌ها را انسان ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
- (۳) اجزای جهان اجتماعی‌اند. - برخی از آن‌ها، بُعد محسوس ندارند. - هنجارها و نمادهای اجتماعی، تأثیرات محدودتری دارند.
- (۴) ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند. - برخی از اجزای جهان اجتماعی فاقد بُعد معنایی هستند.

۵۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام ویژگی جهان متعدد از دیدگاه وبر مرتب است؟

- قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی

- از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها

- رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، انسان‌ها را اسیر نظام پیچیده‌ای می‌کند.

(۱) قفس آهینین - زوال عقلانیت ذاتی - گسترش عقلانیت ابزاری

(۲) گسترش دانش وسائل - قفس آهینین - غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند.

(۳) بسط عقلانیت ابزاری - غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند. - قفس آهینین

(۴) گسترش عقلانیت ابزاری - زوال معنا - قفس آهینین

۵۳- کدام گزینه به ترتیب در خصوص «سیاست»، «سازمان» و «مواجهه جهان اسلام با هجوم‌های مختلف در طول تاریخ» درست است؟

- (۱) یکی از ابعاد سیاست «تدبیر و تنظیم امور» است که نیازمند قدرت است. - بزرگ‌ترین و مؤثرترین سازمان‌ها، جوامع هستند. - برخورد جهان غرب با جهان اسلام، تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است.

- (۲) سیاست، قدرت محقق کردن اهداف یک نظام اجتماعی به شیوه کارآمد است. - سازمان، مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع گذشته بود. - جهان اسلام در حمله مغولان، به لحاظ نظامی آن‌ها را شکست داد.

- (۳) در گذشته تمامی جامعه قلمرو سیاست بوده است. - سازمان، در برگیرنده «انسجام اجتماعی» و «یکپارچگی نظام» است. - جهان اسلام در حمله مغولان، مهاجمان را در خود هضم و جذب کرد.

- (۴) جنبه الزام‌آور سیاست، قدرت است. - اعمال قدرت اقنانی، نیازمند وجود سازمان است. - جهان اسلام در جنگ‌های صلیبی به دفع مهاجمان پرداخت.

۵۴- به ترتیب «رواج زندگی با حیوانات هم‌عرض با خانواده»، «مرتابشدن» و «از خودبیگانگی تاریخی» پیامد چیست؟

(۱) تزلزل فرهنگی - علت بیرونی تحولات فرهنگی - فراموشی فرهنگ خود

(۲) بحران هویت - کاستی‌ها و بن‌بسته‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی - از یاد بردن هویت خود در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها

(۳) تزلزل فرهنگی - کهولت و مرگ جهان اجتماعی - ممانعت جهان اجتماعی از آشنایی اعضای خود با حقیقت انسان و جهان

(۴) تعارض فرهنگی - عمل نکردن جهان اجتماعی مطابق با نیازهای معنوی و روحی افراد - غربزدگی

-۵۵- هر یک از موارد زیر با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- توجیه هنجرها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی

- شکل‌گیری دانش ابزاری

- مواجه شدن دوام هویت فرهنگی جامعه با چالش

- عاجز ماندن جهان اجتماعی از حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود

(۱) قرون وسطی - روشنگری قرون ۱۹ و ۲۰ - از دست رفتن اعتبار و اهمیت عقاید جهان اجتماعی - تعارض فرهنگی

(۲) جهان متعدد - روشنگری قرون ۱۷ و ۱۸ - شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های اجتماعی - تزلزل فرهنگی

(۳) فرهنگ مدرن - محدود شدن روشنگری به شناخت حسی و تجربی - از دست رفتن اعتبار و اهمیت عقاید جهان اجتماعی - بحران هویت

(۴) فرهنگ متعدد - افول حس‌گرایی - از دست رفتن ثبات ارزش‌های اجتماعی در زندگی مردم - تعارض فرهنگی

- بهترتیب، هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

- زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

- عدالت

- عقلانیت

مشخصات	ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی
فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به این ارزش پایبند باشد.	الف
ج	تعهد و مسئولیت
باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.	د

(۱) ج - الف - د   (۲) الف - د - ج   (۳) ج - ۵ - الف   (۴) الف - ج - ۵

- بهترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- فقدان کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب باعث می‌شود که بشر دچار انواع بیماری‌های روحی و روانی شود؟

- ریشه انقلاب فرانسه چه بود؟

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی را چه چیزی می‌دانند؟

- نظریه فمینیستی معاصر و نظریه آفریقایی تبار در علوم اجتماعی، با چه هدفی ایجاد شدند؟

(۱) حقانیت - لیبرالیسم - آگاهی و معناداری - مقاومت در برابر هویتی که فرایند جهانی شدن را به آن‌ها تحمیل می‌کند.

(۲) معنویت - اندیشه‌های فلسفی روشنگری - معناداری و آگاهی - تلاش برای مبارزه با سیاست هویت

(۳) آزادی - تغییرات اجتماعی انقلاب صنعتی - اراده و معناداری - مقاومت در برابر هویتی که فرایند جهانی شدن را به آن‌ها تحمیل می‌کند.

(۴) عقلانیت - دوران رنسانس - آگاهی و اراده - تلاش برای مبارزه با سیاست هویت

- هر عبارت نشانه کدام مفهوم یا موضوع است؟

- اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی

- سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

- نظریه‌ای که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابل با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.

(۱) ریشه دو جنگ جهانی در فرهنگ غرب - عملکرد کشورهای مرکزی نسبت به کشورهای پیرامونی - تقابل شمال و جنوب

(۲) هویت‌های سکولار طرفین جنگ‌های جهانی - ابزارهای تسهیل انتقال ثروت از کشورهای مرکز به کشورهای پیرامون - تقابل شمال و جنوب

(۳) توجیه رفتار طرفین درگیر دو جنگ جهانی - ابزارهای تسهیل انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز - جنگ تمدن‌ها

(۴) توجیه رفتار طرفین درگیر دو جنگ جهانی - تأمین ثروت و حل چالش‌های درونی کشورهای غیرغربی توسط غرب - جنگ تمدن‌ها

۵۹- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

ساختار اجتماعی	ب	الف	حوزه رقابت حوزه برابری
۵	اشتراك جامعه‌شناسی انتقادی و تفسیری	نظم اجتماعی بیرون از ما است.	ج

(۱) دانش ابزاری - تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد است. - نقش انسان‌ها و جوامع در پیدید آمدن و ادامه یافتن قشریندی را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. - ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی است.

(۲) نظم تبیینی - هر فرد، گروهی و فرهنگی اراده خاص خود را دارد. - جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید. - با تغییر در خود و محیط نیازهای خود را تأمین می‌کند و خود را در بلندمدت حفظ می‌نماید.

(۳) نظم تبیینی - تأکید بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر - تأکید آنان بر معايب قشریندی نشان می‌دهد که آنان خواهان از میان برداشتن قشریندی هستند. - همانند خودرویی است که روشن شده و در حرکت است.

(۴) یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی - نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق - در گروه‌های رسمی بهتر می‌توان دید.

۶۰- پاسخ هر یک از سوالات زیر به ترتیب کدام است؟

- مالکیت براساس کدام ارزش اجتماعی اعمال قدرت می‌کند؟

- از پیامدهای حذف مالکیت خصوصی کدام است؟

- سیاست همانندسازی، چه نوع سیاستی بود؟

(۱) ثروت - تلاش افراد کوشنا نادیده گرفته می‌شود. - در دوران مدرن مورد نقد قرار گرفت.

(۲) دانش - راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد. - هویت‌های خرد و محلی را مورد تأکید قرار می‌دهد.

(۳) ثروت - انگیزه رقابت از بین می‌رود. - به‌گونه‌ای بود که همه گروه‌ها همسان می‌شوند.

(۴) دانش - نقطه شروع رقابت متفاوت می‌گردد. - دولتها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف در پیش گرفتند.

۶۱- به ترتیب علت هر عبارت کدام است؟

- پیچیدگی کنش‌های انسان‌ها

- افزایش دامنه چالش فقر و غنا

- فراهم آمدن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی و سامان دادن کنش‌های اجتماعی

(۱) تنوع و تکثر معانی - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا - قواعد اجتماعی

(۲) دشواری فهم معنا - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا - نظم اجتماعی

(۳) تنوع و تکثر معانی - انتقال فشارهای ناشی از چالش فقر و غنا به تمامی جامعه - قواعد اجتماعی

(۴) دشواری فهم معنا - شکل‌گیری اقتصاد جهانی - نظم اجتماعی

۶۲- هر یک از موارد زیر چگونه و چرا شکل گرفته‌اند؟

- احزاب سوسیالیستی و کمونیستی

- تشویق متکران اجتماعی برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی خود

- هویت اجتماعی شغلی

- مدینه خست فارابی

(۱) شکل‌گیری توسط طرفداران سرمایه‌داری که در طرف راست مجلس فرانسه قرار گرفتند. - بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی - شکل‌گیری به وسیله پذیرش لایه‌های عمیق و سطحی جهان اجتماعی - حاکمیت یک فرد خدامحور به صورت تحریف شده

(۲) با انقاد از لیبرالیسم اولیه - الهام از انقلاب اسلامی ایران - هویت فرهنگی جهان اجتماعی - حاکمیت اکثریت انسان محور براساس خواست و میل شخصی حاکم

(۳) شکل‌گیری با فروپاشی بلوک شرق در نیمه دوم قرن بیستم - حیات معنوی اسلام - تغییرات اجتماعی - حاکمیت اقلیت خدامحور به صورت تحریف شده

(۴) شکل‌گیری توسط مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند. - کاستی و خلاً معنوی در جهان اجتماعی - شکل‌گیری در پرتو عقاید و ارزش‌های مشترک در جامعه - حاکمیت اقلیت انسان محور براساس خواست و میل شخصی حاکم

۶۳- هر عبارت دیدگاه کدام متکران را نشان می‌دهد؟

- معتقد بود مفهوم عقلانیت در جهان اسلام متفاوت از عقلانیت موجود در جهان غرب است.

- غربیان وی را بیش از سایر متکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

- از نخستین اندیشمندانی است که درباره لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی سخن گفته است.

- با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و با استدلال عقلانی به تعیین ملاک‌هایی برای تقسیم‌بندی جوامع پرداخت.

- معتقد بود که عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند.

(۱) فارابی - علامه طباطبایی - ابن خلدون - فارابی - علامه طباطبایی

(۲) طه عبدالرحمن - ابن خلدون - میرزای نائینی - فارابی - علامه طباطبایی

(۳) طه عبدالرحمن - ابن خلدون - میرزای نائینی - علامه طباطبایی - فارابی

(۴) علامه طباطبایی - فارابی - ابن خلدون - میرزای نائینی - فارابی

۶۴- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «عقل در معنای خاص» درست و نادرست است؟

(۱) براساس عقل عملی، هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید. - عقل نظری واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند.

(۲) عقل عملی ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند. - قوهای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

(۳) قانون جاذبه زمین در فیزیک با استفاده از عقل نظری شناسایی می‌شود. - عقل عملی به شناخت هست‌ها می‌پردازد.

(۴) هرگونه تلاش ذهنی و علمی را شامل می‌شود. - قانون علیت در فلسفه با عقل عملی شناخته می‌شود.

۶۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- تلاش برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، منجر به هویت‌زدایی از این پدیده‌ها می‌شود.

- رقابت میان بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا در جریان انقلاب مشروطه، در نهایت به نفع بیدارگران اسلامی پایان یافت.

- اگر تفسیر، دانش جهان‌شمول باشد، تبیین دانش محلی است.

- برخورد رقابت‌آمیز عالمان دینی با قاجار، حرکتی اصلاحی بود.

(۱) غ - ص - غ - غ

(۲) ص - غ - ص - غ

(۳) غ - ص - ص - غ

۶۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مفاهیم علمی است؟

- رژیم غذایی ناسالم ابتلاء به بیماری‌های قلبی و عروقی را در پی دارد.

- حد فاصلهٔ بینه رفتن به رخت‌خواب و به خواب رفتن چند دقیقه است؟

- روان‌شناسان تکاملی زیربنای انتخاب‌های رفتاری آدمی را تلاش برای بقا می‌دانند.

(۱) اصل - مسئله - قانون   (۲) فرضیه - مسئله - نظریه   (۳) اصل - قانون - فرضیه   (۴) فرضیه - قانون - فرضیه

۶۷- تمامی عبارات زیر از منظر علم روان‌شناسی درست‌اند؛ به جز ...

(۱) تمامی اشکال شناخت‌عالی از جمله حل مسئله، استدلال، قضاوت و تصمیم‌گیری را ذیل استفاده از اطلاعات حافظه می‌توان گنجاند.

(۲) اگر شخص بر پردازش مفهومی تکیه کند، نمی‌تواند درک تمام و کمالی از ویژگی‌های حسی محرك داشته باشد.

(۳) احساس جزء شناخت پایه محسوب نمی‌شود، اما حافظه، ادراک و توجه را می‌توان جزء شناخت پایه محسوب کرد.

(۴) شناخت پایه شامل انتخاب یک یا چند محرك از میان محرك‌های موجود، معنابخشی و تفسیر این محرك‌ها و نگهداری این تفسیرها در حافظه است.

۶۸- کدام گزینه دربارهٔ فرض زیر صحیح است؟

«کودک لبغند مادر را می‌بیند، می‌خندد و خود را به سینه مادر می‌چسباند.»

(۱) هیجان شادی از طرف مادر یکی از نمودهای آن در این رابطه است.

(۲) کودک معنایی از هیجان شادی و محبت دریافت کرده است.

(۳) آگاهی کودک از هیجان محبت صرفاً مستلزم آگاهی از محبت مادر است.

(۴) آگاهی از هیجان مادر، باعث تعامل بیشتر با خود می‌شود.

۶۹- کدام گزینه در مورد رشد از منظر روان‌شناسی نادرست است؟

(۱) تفکر فرضی یعنی در نظر گرفتن احتمال‌های مختلف فارغ از واقعیت موجود و خیال‌پردازی نوجوانان تنها ناشی از رشد این توانایی است.

(۲) دوقلوهای ناهمسان از دو تخمک مجزا به وجود می‌آیند و بنابراین، شبیه به هم نیستند.

(۳) اهمیت عوامل محیطی در رشد به حدی است که حتی ممکن است تا حدی بر پدیده‌های وراثتی نظیر رسش هم اثرگذار باشند.

(۴) عوامل وراثتی در رشد، ایجاد کننده صفاتی اند که از قبل در فرد نهفته است و برخی از این صفات از همان بدو تولد ظاهر می‌شوند.

۷۰- به ترتیب، هر یک از روایات زیر مصدق کدام‌یک از منابع توجه هستند؟

- تاکسی اینترنتی آرمان پراید سفید است و با عبور هر ماشین سفید گمان می‌کند تاکسی او رسیده است.

- شیوا با شنیدن صدای آژیر خودروی راهنمایی و رانندگی به عقریه سرعت خود توجه می‌کند.

- محمدحسن عشق ماشین است و هنگام رانندگی دائمًا به دیگر خودروهای خیابان نگاه می‌کند.

(۱) اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش و انتظارات - اطلاعات موجود در حافظه

(۲) سبک پردازش فرد - سبک پردازش و انتظارات - تحریک گیرنده‌های حسی

(۳) اطلاعات موجود در حافظه - تحریک گیرنده‌های حسی - سبک پردازش و انتظارات

(۴) سبک پردازش و انتظارات فرد - تحریک گیرنده‌های حسی - اطلاعات موجود در حافظه

۷۱- موارد زیر به ترتیب، به کدام عوامل دخیل در فراموشی مربوط هستند؟

الف) فراموش کردن نام دوست قدیمی‌ای که پس از سال‌ها و را در خیابان می‌بینیم؛ شخص آخرین بار با این دوستش دعوا کرده بود.

ب) در آزمونی از شخص می‌خواهیم به مریع‌ها و دایره‌های رنگی که روی صفحه نمایش نشان داده می‌شوند دقت کند و بدون توجه به رنگ، هرگاه دو دایره پشت سر هم دید کمکهای را فشار دهد.

ج) دانش‌آموزی کل تعطیلات نوروز را در سفر و تفریح سپری کرده است و در امتحانش بعد از تعطیلات نوروز نمرهٔ خوبی نمی‌گیرد.

(۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

(۲) عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - عدم رمزگردانی

(۳) عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - تداخل اطلاعات

(۴) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی

۷۲- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- فراموشی باعث اختلالاتی در حیطه رمزگردانی می‌شود.

- یادآوری رویداد ساختگی را نوعی حذف کردن می‌دانیم.

- شاهدان عینی در معرض خطای اضافه کردن هستند.

(۱) ن - ن - د   (۲) ن - د - ن   (۳) د - ن - د   (۴) د - ن - ن

- ۷۳- مهسا با همسرش به مشکل خورده و مدام با یکدیگر مشاجره می‌کنند؛ آن‌ها برای بروز مشکل خود، ابتدا باید کدام اقدام را انجام دهند؟
- (۱) آن‌ها باید راه حل‌هایی را که تاکنون برای بروز مشکلاتشان اتخاذ کرده‌اند ارزیابی کنند.
  - (۲) آن‌ها باید نزد مشاور بروند و یک راه حل منطقی برای بروز مشکلاتشان بیابند.
  - (۳) آن‌ها باید موانع و مشکلات خود را شناسایی کرده و علت بروز مشاجره‌ها را پیدا کنند.
  - (۴) آن‌ها باید رفتارهایی را که تاکنون با یکدیگر داشته‌اند اصلاح کنند.

-۷۴- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پیروی صرف از تجربه گذشته موجب ایجاد بین‌بست در حل مسئله می‌شود.

- تفاوت در نگاه به مسئله به معنای تفاوت در اطلاعات فراخوانی شده از حافظه است.

- به استفاده از تجربه دیگران در حل مسئله اثر انتقال می‌گویند.

- اثر نهفتگی به واسطه فراموش شدن موانع حل مسئله مفید است.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست - درست

(۲) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - درست

-۷۵- سبک و موانع تصمیم‌گیری در عبارت زیر چه نمودی دارد؟

«آرش در ۱۵ سالگی پدر خود را از دست می‌دهد و پس از یک سال همچنان در سوگ او باقی می‌ماند. پس از آن افت تحصیلی پیدا می‌کند و پیش از دیپلم، ترک تحصیل می‌کند. او تصمیم گرفت که کار کند؛ از این رو کاری پیدا کرده و مطمئن بود که حتماً موفق خواهد شد. اما پس از ۶ ماه، به دلیل دعواکردن با صاحب‌کار، از محیط کار اخراج می‌شود.»

(۱) تکانشی - سوگیری تأیید

(۲) اجتنابی - اعتماد افراطی

(۳) تکانشی - کنترل نکردن هیجانات

-۷۶- کدام بیت به سبک تصمیم‌گیری اجتنابی اشاره دارد؟

(۱) تقلييد دو سه مقلد بى معنى

(۲) کام افعی به لبیش شربت تریاک دهد

(۳) من نمی‌گوییم زیان کن یا به فکر سود باش

(۴) عقل عطای است تو را از خدای

-۷۷- فرض زیر با کدامیک از گزینه‌های مطرح شده، ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

«سیما درس می‌خواند تا پدر و مادرش از او راضی باشند و مبیناً به این دلیل درس می‌خواند که می‌خواهد در یک دانشگاه سراسری معتبر قبول شود.»

(۱) انگیزه‌ها هم درونی هستند و هم توسط عوامل بیرونی برای انسان ایجاد می‌شوند.

(۲) انگیزه‌ها از نظر جهت و شدت در افراد مختلف هستند.

(۳) عوامل شکل‌دهنده نگرش، متنوع است و تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او قرار دارد.

(۴) عوامل شکل‌دهنده به رفتار انسان، علاوه بر عوامل انگیزشی، تابع عوامل مختلف نگرشی افراد هم است.

-۷۸- با توجه به روایت زیر، سعید و سمیه به ترتیب، چه سبک اسنادی را اتخاذ کرده‌اند و انگیزه جبران کدامیک بیشتر است؟

«سعید و سمیه هر دو در یک روز در آزمون رانندگی شهری رد شدند. سعید اعتقاد داشت بی‌دقیقی کرده و هنگام پارک به نزدیک چهارراه بودن محل پارک توجه نکرده و سمیه اعتقاد داشت محل پارکی که افسر از او خواسته در آن مکان پارک کند، شلوغ بوده و سخت‌گیری افسر راهنمایی و رانندگی موجب عدم موفقیت او شده است.»

(۱) درونی ناپایدار، بیرونی ناپایدار - سعید

(۲) بیرونی ناپایدار، درونی ناپایدار - سمیه

(۳) درونی پایدار، بیرونی پایدار - سعید

-۷۹- روان‌شناسی سلامت، کدام مورد را بررسی می‌کند؟

(۱) پیدا کردن راه‌های حذف کامل عوامل خطرساز

(۲) کشف روابط علی بین عوامل محیطی و بیماری‌ها

(۳) سبک زندگی افراد به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌ها

(۴) پیدا کردن درمان قطعی ناهنجاری‌های روانی

-۸۰- کدام گزینه با فشار روانی ارتباط بیشتری دارد؟

(۱) با تعادل زیستی ارتباط ندارد.

(۲) دارای عوارض شناختی است.

دفترچه شماره ۲

دفترچه اختصاصی

جامع دوم

آزمون ۲ تیر - سال ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰
	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۲۰
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵

■ ■ عین الأنسِب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (٨١ - ٨٨)

﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ الْعِبَادِ وَيَعْفُوُ عَنِ السَّيِّئَاتِ ... ﴾:

- ١) او کسی است که توبه را از بندهاش قبول کرده است و از بدی‌هاش درگذشته است!
- ٢) او همان کسی است که توبه را از بندگان قبول می‌کند و بدی‌هاش را می‌بخشد!
- ٣) او همان کسی است که پذیرای توبه از بندگانش است و بدی‌ها را می‌بخشد!
- ٤) او کسی است که توبه را از بندگان خود می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد!

٨٢- «أَيَّهَا الشَّبَابُ! يَجْبُ أَنْ لَا نَنْسَى مَا قَرَبَنَا مِنَ اللَّهِ يُبَعِّدُنَا مِنَ النَّارِ!»: ای

جوانان! ...

- ١) فراموش نمی‌کنیم؛ آنچه ما را به خدا نزدیک می‌کند، همان چیزی است که ما را از آتش دور می‌کند و آنچه ما را از خدا دور می‌کند، ما را به آتش نزدیک می‌کند!
- ٢) نباید فراموش کنیم؛ آنچه ما با آن به خدا نزدیک شدیم، ما را از آتش دور می‌کند و آنچه با آن از خدا دور شدیم، ما را به آتش نزدیک می‌کند!
- ٣) نباید فراموش کنیم؛ آنچه ما را به خدا نزدیک کرده است، ما را از آتش دور می‌سازد و آنچه ما را از خدا دور کرده به آتش نزدیک می‌کند!
- ٤) واجب است که فراموش نکنیم؛ چیزی ما را به پروردگار نزدیک می‌کند که از آتش دور ساخته باشد و چیزی ما را از پروردگار دور می‌کند که به آتش نزدیک کرده باشد!

٨٣- «بَعْدَ أَنْ اخْتَرَعَ الدِّينَامِيتُ إِزْدَادَتُ الْحُرُوبُ وَ القَتْلُ بِهَذِهِ الْمَادَةِ وَ إِنْ كَانَ غَرْضُ مُخْتَرِعِهِ تَسْهِيلُ أَعْمَالِ الإِنْسَانِ الصُّعْبَةُ فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ!»:

- ١) پس از اینکه دینامیت را اختراع کردند جنگ‌ها و کشتار به وسیله این ماده زیاد شد اگرچه قصد اختراع کننده آن، آسان کردن کارهای سخت انسان در زمینه‌های مختلف بود!
- ٢) پس از اختراع دینامیت جنگ‌ها و کشتار میان انسان‌ها با این ماده افزایش یافت اگرچه قصد اختراع کننده آن، آسان‌تر کردن کارهای مختلف انسان در زمینه‌های دشوار بود!
- ٣) پس از اینکه دینامیت اختراع شد جنگ‌ها و کشتار به وسیله این ماده افزایش یافت اگرچه قصد اختراع کننده آن، آسان کردن کارهای دشوار انسان در زمینه‌های مختلف بود!
- ٤) بعد از اینکه دینامیت اختراع شد جنگ‌ها و کشتار را به وسیله این ماده افزایش دادند اگرچه قصد مخترع آن، آسان کردن فعالیت‌های سخت انسان در زمینه‌های گوناگون بود!

٨٤- «الْقَلْبُ الَّذِي لَا يَخْشَعُ يَكَادُ أَنْ يَفْرَغَ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ!»:

١) دلی که فروتنی نکند، از ترس الهی خالی می‌گردد!

٢) قلبی که خشوع نمی‌کند، چیزی نمانده که از ترس خدا خالی شود!

٣) قلب کسی که فروتن نیست، نزدیک است که از پروای الهی فراغت یابد!

٤) قلب آن که فروتنی نمی‌کند، به زودی از ترس و پروای خدا فراغت می‌یابد!

٨٥- «لَمَّا بَلَغَ الْإِمَامُ أَنَّ عَامِلَهُ عَلَى الْبَصْرَةِ قَدْ أَسْرَعَ إِلَى مَأْدِبَةِ قَوْمٍ عَائِلُهُمْ مَجْفُونٌ وَغَنِيَّهُمْ مَدْعُونٌ كَتَبَ لَهُ رِسَالَةً

مُهْمَةً مَحْزُونًا!»:

١) هنگامی که به امام رسید که استاندار او در بصره به سوی سفره مهمانی مردمی شتافته است که تهیدستان رانده و ثروتمندان دعوت شده است با ناراحتی نامه مهمی برای او نوشت!

٢) وقتی به امام رسانند همانا استاندارش در بصره به سفره مهمانی مردمی شتافته که فقیرشان از آن رانده شده و ثروتمندان دعوت شده است اندوهگین شد و نامه مهمی برای او نوشت!

٣) وقتی امام به بصره رسید استاندار او به سوی سفره مهمانی مردمی رفته بود که تهیدستان رانده و ثروتمندان دعوت شده بود پس با ناراحتی نامهای مهم برای او نوشت!

٤) هنگامی که به امام رسید که استاندارش در بصره نیازمندان را به سرعت از سفره مهمانی رانده است و ثروتمندان را به آن دعوت کرده است اندوهگین برای او نامه مهمی نوشت!

٨٦- عَيْنُ الْخَطَا:

١) إِنَّ قَلْبَ الْمَرْءِ كَزْرِعٍ يَمُوتُ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ! بِيَغْمَانِ قَلْبُ انسانٍ هُمْچُونَ كِبِشْتِيَ اسْتَ كَه هَرَگَاهَ آبَ بِرَآنِ زِيَادَ شُودُ، مَيْرِدَا!

٢) تَعَجَّبَ طَلَابِيَ تَعْجِبًا لَمَّا سَمِعُوا أَنَّ حَجْمَ دُبُّ الْبَانِدَا عِنْدَ الْوِلَادَةِ أَصْغَرُ مِنَ الْفَأْرِ! دَانِشَآمْوزَانِ بَسِيرَ تَعَجَّبَ كَرْدَنَدَ وَقْتَ شَنِيدَنَدَ كَه انْدَازَهَ خَرَسَ پَانِدَا هَنَگَامَ تُولَّدَ كَوْچَكَتَرَ ازْ موْشَ اسْتَ!

٣) أَحَبَّتِي لَا تَقُولُوا إِلَّا الْحَقَّ فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يَخَافُ قَوْلَ الْحَقَّ وَ إِنْ كَانَ عَلَيْهِ! اَيْ دَوْسَتَانَ مَنْ فَقْطَ حَقَ رَابِغَوِيَدَ زَيْرَا مَؤْمِنَ ازْ گَفْتَنَ حَقَ نَمِيَ تَرَسَدَ اَغْرِيَ چَهَ بَه زَيَانَشَ باشَدَا!

٤) كَانَ الْمُزَارِعَ يُرْبِي الطَّيْوَرَ الْمُخْتَلِفَةَ فِي مَزْرَعَتِهِ الْكَبِيرَةِ وَ هُوَ يَنْتَفِعُ بِهَا جَدًّا! كَشاورَزَ درْ مَزْرَعَهِ بَزَرْگَشَ پَرَندَگَانَ مُخْتَلِفَ رَا پَرَوْرَشَ مَيِّدَادَ درَ حَالِيَ كَه ازْ آنَهَا بَسِيرَ سَودَ مَيِّرَدَا!

٨٧- عَيْنُ الصَّحِيفَةِ:

¹⁾ مضی الزمان و فهمت أكثر قدر ما كنت قد فقدته!: زمان گذشت و بیشتر قدر آنچه را که از دست داده بودم،

فہمیدم!

۲) أنواع الكائنات الحية في بحار العالم تُقدّر بالملايين!: أنواع موجودات زنده در آب‌های جهان، میلیون‌ها به آورده

شوند!

(٣) سامِھینی؛ اُنتَ علی الْحَقِّ. أَبِدَلَ لَكَ الْبَطَاقَةً! بے من اجازہ بده؛ حق با توست. کارت را پر ایت تعویض می کنم!

٤) ذاك هو الرب الذى آمنكم من خوف العذق!: این همان پروردگاری است که از ترس دشمن به او ایمان آورده! دید!

- «ماهی‌هایی یافت می‌شوند که تاریکی‌های دریا را به روزی روشن تبدیل می‌کنند!»:

١) هناك أسماك يحولن ظلمات البحر إلى ضوء النهار !

(٢) تُوحد أسماك تُحول ظلمات البحر إلى نهار مضيء!

٣) هناك أسماك تُحَلِّوْنَ ظلمات البحر الـ ضوء النهار !

٤) توحد سمات في البحر تحول الظلامات الى النهار المُضيء!

■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٨٩ - ٩٣) بما يناسب النص:

يُحَكِّي أَنَّ رَجُلًا كَانَ لَدِيهِ صَقْرٌ يُرَافِقُهُ فِي كُلِّ مَكَانٍ يَذْهَبُ إِلَيْهِ، ذَاتِ يَوْمٍ خَرَجَ الرَّجُلُ وَحْدَهُ وَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ إِلَّا

الصغر.. عطش الرجل وأراد أن يشرب الماء، فسار حتى وجد ينبوعاً في أسفل جبل فملأ كوبه... و حينما أراد

شرب الماء جاء الصقر و سكب الكوب! حاول مرة أخرى ولكن الصقر مع اقتراب الكوب من فم الرجل كان

قترب و يضرب الكوب بحناجه.

تكرّر الحالة للمرة الثالثة فغضّبَ الْحَلُّ وَأَخْرَجَ سِفَهَهُ وَهِنَا اقتربَ الصَّفَرُ لِسُكُونِ الْمَاءِ ضَرِيْهِ ضَرِيْهَ

واحدة، أحياناً الـ حـاـ، بالأـلـمـ لـمـاـ أـيـ، الصـقـرـ بـسـاـ، دـمـهـ. وـفـقـ الرـحـاـ، لـلحـظـةـ ثـمـ صـعـدـ فـوـقـ، السـنـوـعـ فـأـيـ، بـكـةـ كـبـةـ

يخرج منها النوع وفيها حبة كبيرة ممتدة وقد امتلأت السكة بالسماء! (* صدق = شاهن)

٨٩- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) كان الصقر قد فهم أن الرجل يريد أن يتخلص منه!
- ٢) شعر الرجل بالألم و الذنب قبل أن يقوم بقتل الصقر المظلوم!
- ٣) كان الصقر يريد أن ينقذ صاحبه رغم أنه ما كان عالماً بالقضية!
- ٤) الصقر اقترب من صاحبه ليسكب الماء و كرر عمله هذا مرتين!

٩٠- صِفَ لَنَا الصَّقْرُ وَ صَاحِبُه حَسْبُ النَّصْ:

- ١) صاحب الصقر كان ذكياً ولكن لم يغلب غضبه!
- ٢) الصقر ما كان يستطيع أن يطير إلى الأعلى و الأسفل بسهولة!
- ٣) كان الصقر يحب صاحبه حباً صادقاً ولكن الرجل ما كان يحبه!
- ٤) صاحب الصقر لم يكن مطمئناً لما أخرج السيف الذي كان يحمله!

٩١- عَيْنُ مَا هُوَ أَبْعَدُ مِنْ مَفْهُومِ النَّصْ:

- ١) كم من مشاعر ماتت من سوء الظن!
- ٢) من سل سيف الظلم قُتل به!
- ٣) من أطاع هواه حلّت به النّدامة!
- ٤) لا تنتظروا بعيونكم فقط بل أنظروا بعقلكم!

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الْصَّرْفِيِّ (٩٢ وَ ٩٣)

٩٢- «يُرافق - أسفل - حاول - اقترب»:

- ١) يُرافق: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلثي من باب مفاعة / فعل، و فاعله ضمير «هـ»
- ٢) أسفل: مذكر - اسم تفضيل على وزن «أفعـل» من باب «إفعـال» - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجر
- ٣) حاول: ماض - مزيد ثلثي (مصدره: محاولة، و له حرف زائد واحد) - معلوم / فعل و فاعل، الجملة فعلية
- ٤) اقترب: اسم - مصدر (من فعل مزيد ثلثي، له حرفان زائدان) - معرب / مجرور بحرف الجر بعلامة الكسرة

٩٣- « تكررت - أخرج - يسيل - يخرج »:

- ١) تكررت: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلثي، بابه تفعّل - معلوم / فاعله: الحالة
- ٢) أخرج: فعل ماض - مجرّد ثلثي - معلوم - متعدّ / فعل و فاعل، مفعوله: السيف؛ و الجملة فعلية
- ٣) يسيل: فعل مضارع - للمنذكر - حروفه الأصلية أو مادته: س ي ل - معلوم / مفعوله: دم؛ و الجملة فعلية
- ٤) يخرج: مضارع - للمفرد المنذكر الغائب - مجرّد ثلثي - معلوم / فعل و فاعله: اليقوع؛ جملة وصفية للتوضيح
«بركة»

■ ■ عين المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٩٤ - ١٠٠)٩٤- عين الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) دَعْ شَائِمَكَ مُهَانًا تُرْضِي الرَّحْمَنَ و تُسْخِط الشَّيْطَانَ!
- ٢) مَنْ لَمْ تَتَنَقَّعْ بِدِينِهِ و دُنْيَا هُوَ فَلَا حَيَرَ لَكَ فِي مُجَالَسَتِهِ!
- ٣) لَنْ يَنْجَحَ فِي كُلِّ أَمْرٍ مِنَ الْأُمُورِ إِلَّا الْإِنْسَانُ السَّاعِيِ!
- ٤) دُعِيَ أَكَابِرُنَا إِلَى جَلْسَةٍ حَوْلَ النَّطْوِيرِ و أَعْمَارِ مَدِينَتِنَا!

٩٥- عين الخطأ في مفهوم العبارة:

- ١) السَّكُوتُ ذَهَبُ وَ الْكَلَامُ فَضَّلَهُ! إِذَا قَلَ الْخَطَابُ كَثُرَ الصَّوَابُ!
- ٢) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ! اَغْرِيَ دَانَا بُوَدَ خَصْمَ تَوْ بَهْتَرَ
- ٣) سَلَ الْمَصَانِعَ رَكِبًا تَهِيمُ فِي الْفَلَوَاتِ! حَالَتْ سُوكْتَهُ رَاسُوكْتَهُ دَلَ دَانَدَ وَ بَسَ
- ٤) الْدَّهَرُ يُوْمَانِ يُوْمَ لَكَ وَ يُوْمَ عَلَيْكَ! اَنْدَرَ هَمَهُ دَشَتْ خَاوَرَانَ سَنْگَى نِيَسَتَ

٩٦- عين حرف النون مفتوحة دائمًا:

- ١) إِنِّي أَحَاوُلُ أَنْ أَكْتُبَ التَّمَارِينَ قَبْلَ بِدَائِيَةِ الْحَصَّةِ!
- ٢) إِلَهِي وَ رَبِّي أُدْخِلَنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عَبَادَكَ الصَّالِحِينَ!
- ٣) طَيْرَانِ الْحَمَامَةِ الْبَيْضَاءِ فِي السَّمَاءِ مِنْ أَجْمَلِ الْمَشَاهِدِ!
- ٤) شَكَرَ مَدِيرَ الْمَدْرَسَةِ الطَّالِبِينَ لِإِهْتَمَامِهِمَا بِالْمَرَافِقِ الْعَامَةِ!

٩٧- عين الخطأ في استخدام العدد و المعدود:

١) اشتريت من المتجر ستة و ثلاثين كرسيًّا!
 ٢) في هذا المطعم الصغير عشرة كراسيًّا أحبها جدًّا!

٣) هناك في صالة الامتحان عشرون كرسيًّا فقط!
 ٤) نجلس في القاعة الأولى على ثمانية عشر كرسيًّا!

٩٨- عين حرف اللام على المضارع يختلف عن الباقي:

١) ليُعالِج الطَّبِيبُ الحاذِقَ مَرِيضَه استَعملَ العُشْبَ الطَّبَّيِّ!

٢) لِتَغْيِيرِ المُدْرَسَةِ طَرِيقَه تَدْرِيسَهَا شَاهَدَتْ مِلَفَ تَلَمِيذَاتِهَا!

٣) ليُشَكِّرُ الْمُسْلِمُونَ رَبَّهُمُ الْعَظِيمَ عَلَى أَنْعُمَ يَسْتَقِيدُونَ مِنْهَا!

٤) لِتَطْبِخَ أَمْنَا طَعَاماً لِلصَّيفِ المَدْعُوِّ قَامَتْ مِنَ النَّوْمِ قَبْلَ سَاعَةٍ!

٩٩- عين «حزيناً» يكون حالاً:

١) بعد انتشار الخبر في البلد أصبح نوبل حزيناً و شعر بالذنب!

٢) شعر نوبل بخيبة الأمل و بقي حزيناً و خاف أن يذكره الناس بالسوء!

٣) بين أولئك الصبيان رأيت بفترة صبياً حزيناً ينظر إلى الباب مُنتظراً لأمه!

٤) كان صديقنا بعد موته جده العجوز حزيناً و لم يحضر بيتنا لمدة أسبوع!

١٠٠- عين الصحيح عن قراءة عما تحته خط (على الترتيب):

«... إِلَّا إِنَّ الإِيمَانَ بِالرَّبِّ يُنِيرُ قُلُوبَكُمْ فَعَلَيْكُمُ الْإِلَهُمَّ إِلَّا إِنَّهُ!

١) إِلَّا / إِلَّا / إِلَّا
 ٢) إِلَّا / إِلَّا / إِلَّا

٣) إِلَّا / إِلَّا / إِلَّا
 ٤) إِلَّا / إِلَّا / إِلَّا

۱۰۱- کدامیک از گزینه‌های زیر درباره تقدم و تأخیر زمانی وقوع رویدادها، از ۱۲۰۰۰ سال تا ۶۵۰۰ سال پیش، درست‌تر است؟

(۱) کشت برخی از گیاهان، اهلی کردن حیوانات، تولید خوراک، آغاز سفالگری

(۲) آغاز روستانشینی، آغاز سفالگری، آغاز کشاورزی، ساخت ظروف

(۳) تراشیدن سنگ‌ها، ساخت ابزارهای نوک‌تیز، گسترش صید آبزیان، آغاز سفالگری

(۴) گسترش استفاده از غار، ساخت ابزارهای سنگی تیغه‌دار، آغاز روستانشینی، اهلی کردن حیوانات

۱۰۲- وقایعی همچون «رواج آیین و اندیشه‌های کنفوسیوس»، «ایجاد شبکه پیشرفت‌های از جاده‌ها» و «افسانه گیلگمش» به ترتیب مربوط به کدامیک از تمدن‌های نخستین است؟

(۱) روم، چین، بین‌النهرین

(۲) چین، یونان، بین‌النهرین

(۳) مصر، چین، یونان

۱۰۳- کدامیک از حوادث زیر مربوط به زمان پادشاهی اردشیر دوم هخامنشی، نیست؟

(۱) خاندان هخامنشی دچار تفرقه درونی شد.

(۲) در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت.

(۳) در دوره فرمانروایی او مصر دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشیان شد.

(۴) در جنگی که میان او و برادرش، کورش کوچک روی داد، برادرش کشته شد.

۱۰۴- رئیس روستاییان و کشاورزان حکومت ساسانی چه کسی بود و چه مسئولیت‌هایی بر عهده داشت؟

(۱) آسورستان - گرددآوری مالیات‌های بخش کشاورزی و ساخت سدها و آببندها بر روی دجله و فرات

(۲) واستریوشن‌سالار - انتقال شیوه‌های کشاورزی و فنون کندين قنات به سایر کشورهای جهان

(۳) واستریوشن‌سالار - گرددآوری مالیات‌های بخش کشاورزی و ترویج آبادانی و کشت و کار

(۴) آسورستان - گسترش راه‌ها و نظارت بر گرددآوری و توزیع مالیات‌ها

۱۰۵- کدام موارد در زمینه شیوه تاریخ‌نگاری ترکیبی، صحیح است؟

الف) در این روش مورخ با ذکر همه روایات درباره یک موضوع، گزارشی از آن‌ها تنظیم می‌کند.

ب) در این روش مورخ ناجار به گزینش و انتخاب است.

ج) این نوع تاریخ‌نویسی از اوایل قرن پنجم هجری متداول شد.

د) از برجسته‌ترین چهره‌های این سبک از تاریخ‌نویسی می‌توان به بلاذری و دینوری اشاره کرد.

(۱) الف و د

(۲) ب و ج

(۳) ب و د

۶- کدام گزینه در مورد «قیس بن سعد بن عباده انصاری» صحیح است؟

(۱) ناجی سپاه معاویه در جنگ صفين
 (۲) فرمانده سپاه امام حسن (ع)

(۳) فرمانده سپاه اعراب مسلمان در جریان فتح شام
 (۴) فرمانده سپاه امام علی (ع)

۷- کدام گزینه درباره سلطان محمد خوارزمشاه، درست نیست؟

- (۱) به خراسان و ماوراءالنهر لشکر کشید و با شکست طغول سوم، آخرین سلطان سلجوقی، بر بخش وسیعی از ایران تسلط یافت.
- (۲) حکومت او مورد تأیید خلافت عباسی قرار نگرفت؛ بنابراین برای رویارویی با عباسیان، به بغداد حمله کرد اما در همدان متوقف شد.
- (۳) او برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد.
- (۴) یکی از مهمترین رویدادهای تاریخ ایران یعنی حمله چنگیزخان مغول در زمان او اتفاق افتاد.

۸- کدام گزینه در مورد تجارت در عصر «مغول - تیموری» صحیح نیست؟

- (۱) کشورگشایی‌های چنگیز و تیمور موجب وحدت سیاسی کشورها و توسعه تجارت بین‌الملل شد.
- (۲) اقتصاد شهری و تجاری در این دوره وضعیت بهتری نسبت به کشاورزی داشت.
- (۳) پررونق‌ترین مسیرها و راههای تجاری در این دوره در انحصار جاده ابریشم و بنادر دریای مدیترانه بود.
- (۴) در این دوره بازاریان و صنعتگران از زندگی بهتری نسبت به مردم غیرشهری برخوردار بودند.

۹- کدام مورد از وظایف واسال در نظام سیاسی و اجتماعی قرون وسطا نیست؟

- (۱) ارباب خود را هنگام جنگ یاری دهد.
- (۲) از کاخ و کوشک ارباب خود حفاظت نماید.
- (۳) به ارباب خود عوارض و مالیات بپردازد.
- (۴) از زیرستان خود مالیات بگیرد و به قضاوت بپردازد.

۱۰- کدام گزینه در مورد وضعیت «دولت عثمانی» در جریان جنگ جهانی اول و پس از آن بهدرستی بیان شده است؟

- (۱) با شروع جنگ جهانی اول، دولت عثمانی به متفقین پیوست و به دنبال انقلاب در روسیه، این کشور از جبهه جنگ خارج شد.
- (۲) با پایان جنگ جهانی دوم، امپراتوری عثمانی فروپاشید و کشورهای کنونی ترکیه، عراق، سوریه، اردن، فلسطین، لبنان و عربستان شکل گرفتند.

- (۳) در مذاکرات ورسای، انگلستان و فرانسه قرارداد پنهانی را که قبل از پایان جنگ جهانی اول در مورد عثمانی امضا کرده بودند علنی نمودند.
- (۴) دولت عثمانی هرچند در اواخر جنگ جهانی اول موققیت‌هایی به دست آورد، ولی در نهایت توسط نیروهای متفقین اشغال شد.

۱۱۱- کدام مورد درباره تقدم و تأخر زمانی رویدادهای زیر نادرست است؟

الف) مردم اغلب بینوا و خشمگین پاریس با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند.

ب) اعتراض به قرارداد وثوقالدوله و مخالفت با آن باعث سقوط دولت او شد.

ج) بخش وسیعی از نیمة شمالی ایران، منطقه تحت نفوذ روسیه شناخته شد.

د) در پی قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی‌گرا در شهر سارایوو مرکز بوسنی، اتریش به حکومت صربستان مستقل اعلام

جنگ کرد.

۱) «د» بعد از «ج» و قبل از «ب» روی داد.
۲) «ج» بعد از «الف» و قبل از «د» اتفاق افتاد.

۳) «د» بعد از «الف» و قبل از «ب» روی داد.
۴) «ج» بعد از «د» و قبل از «الف» اتفاق افتاد.

۱۱۲- کدام گزینه تعریف درست‌تری در مورد «تهضیت مقاومت ملی» در تاریخ معاصر ایران ارائه می‌دهد؟

۱) دکتر مصدق و طرفداران ملی‌گرای او که موافق ملی شدن صنعت نفت بودند.

۲) اساتید دانشگاه و دانشجویانی که در ۱۶ آذر ۱۳۳۲ در اعتراض به برقراری روابط سیاسی مجدد ایران و انگلیس اعتراض کردند.

۳) گروهی از شخصیت‌های ملی و مذهبی و از جمله تعدادی از استادان دانشگاه که در قالب تشکلی با قرارداد جدید نفتی به مخالفت

برخاستند.

۴) گروهی از شخصیت‌های ملی و مذهبی که در آستانه کودتای ۲۸ مرداد، با ایجاد تشكیل، خواهان برکناری زاهدی و روی کار آمدن مجدد

دکتر مصدق شدند.

۱۱۳- کدام گزینه از نتایج قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، نیست؟

۱) هدف مبارزه تغییر کرد و سرنگونی رژیم پهلوی هدف نهایی مبارزان شد.

۲) رهبری امام خمینی به عنوان رهبر سیاسی برجسته‌تر شد و مبارزان به نقش و قدرت سیاست در این زمینه توجه بیشتری نشان دادند.

۳) حضور امام خمینی (ره) در صحنه مبارزه موجب شد بسیاری از روحانیون به مبارزات سیاسی روی بیاورند.

۴) علاوه بر روحانیون و دانشگاهیان، اقشار دیگری از جامعه نیز به جمع مبارزان پیوستند.

۱۱۴- جغرافیای اقتصادی بر کدام مورد تأکید دارد؟

- ۱) چرا رشد اقتصادی بعضی کشورها با ثبات و بعضی دیگر بی ثبات است؟
- ۲) کاربرد و نحوه تخصیص منابع تولیدی محدود در طبیعت در تأمین نیازهای انسان‌ها چگونه است؟
- ۳) عوامل اقتصادی چگونه بر رفتار و تعامل انسان‌ها با یکدیگر تأثیر می‌گذارند؟
- ۴) نابرابری نواحی در اقتصاد جهانی چه تأثیری بر فضای جغرافیایی دارد؟

۱۱۵- اشکال «کارستی» با کدامیک از عوامل پیدایش ناهمواری‌ها قربت دارد؟

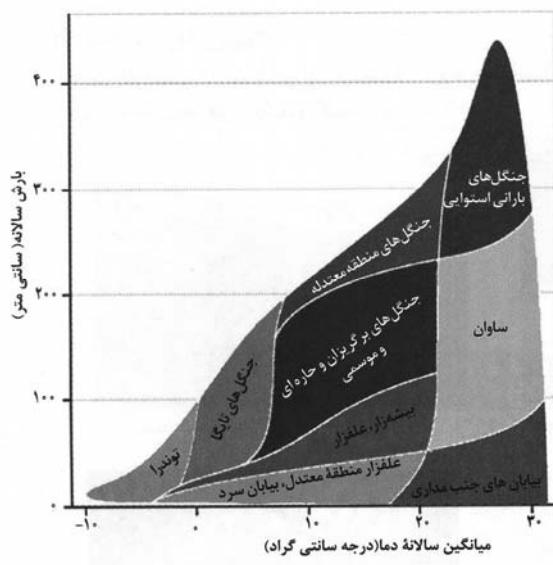
- ۱) ماهی دشت کرمانشاه در اثر انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها به وجود آمده است.
- ۲) تپه‌های ماسه‌ای در اثر وزش باد و جابه‌جایی ماسه و شن با سرعت باد و انباشت آن‌ها ایجاد می‌شود.
- ۳) دشت نهادوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند.
- ۴) کلوت‌ها در اثر فرسایش بادی در رسوبات نرم به‌جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید.

۱۱۶- کدام موارد متن زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«در نواحی داخلی کشور به دلیل ... اختلاف دما ... است؛ در صورتی که در نواحی جنوبی کشور با توجه به ... »

- ۱) شکل و جهت ناهمواری‌ها - اندک / رطوبت نسبی بالا و صعود آن، میزان بارندگی زیاد است.
- ۲) دور بودن از دریاها و منابع رطوبتی - زیاد / عدم امکان صعود هوای مرطوب، میزان بارندگی و رطوبت اندک است.
- ۳) قرار گرفتن در پشت کوهها - زیاد / میانگین دمای بالای سالیانه، میزان بارندگی و رطوبت اندک است.
- ۴) سنگینی و فرونشینی هوای تبخیر و تعرق بالا، میزان بارندگی زیاد است.

۱۱۷- با توجه به تصویر زیر از زیست‌بوم‌های جهان ...

- ۱) هر چه از ساوان به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم زاویه تابش خورشید عمودتر و بارش باران کاهش می‌یابد.
- ۲) هر چه از جنگل‌های تایگا به سمت عرض‌های پایین جغرافیایی پیش می‌رویم زاویه تابش خورشید مایل‌تر و بارش باران افزایش می‌یابد.
- ۳) هر چه از زیست‌بوم توندرا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی حرکت می‌کنیم زاویه تابش خورشید عمودتر و بارش باران افزایش می‌یابد.
- ۴) هر چه از بیابان به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم زاویه تابش خورشید عمودتر و بارش باران افزایش می‌یابد.

۱۱۸- تنوع بالای تولیدات باغی کشور ما حاصل چه چیزی است؟

(۱) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه نواحی مختلف کشور

(۲) توزیع مناسب جمعیت در مناطق روستایی دارای استعداد کشاورزی

(۳) تنوع میزان آب و خاک در نواحی مختلف کشور

(۴) عوامل انسانی گسترده مانند احداث سد در مناطق مختلف کشور

۱۱۹- متن زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

«گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم، از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر منتقل می‌شود.»

(۱) انسان‌ها با شیوه‌ها و ابزارهای مختلف نواحی مختلف را پدید می‌آورند یا آن‌ها را تغییر می‌دهند.

(۲) نواحی زندگی مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد و انسان‌ها در چارچوب شرایط این نواحی دست به عمل می‌زنند.

(۳) هر ناحیه با دیگر نواحی رابطه و کنش متقابل دارد و بر روی آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

(۴) برنامه‌ریزی‌ها یا تصمیم‌های دولت‌ها موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی می‌شود.

۱۲۰- امکان بهره‌وری از استعداد خوب نواحی دورافتاده در زمینه انواع تولیدات چگونه میسر خواهد شد؟

(۱) حضور نیروی انسانی و کارآمد و متخصص در بخش‌های مختلف

(۲) در اختیار داشتن راه‌ها و وسایل حمل و نقل کافی

(۳) قرار گرفتن در کنار کشاورزی به عنوان یک بخش بسیار تعیین‌کننده

(۴) برخورداری از جمعیت مناسب و نیروی کار ارزان

۱۲۱- اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات بر تنوع جغرافیایی زبان‌ها چیست؟

(۱) غلبه برخی از زبان‌ها در جهان

(۲) رونق یافتن برخی زبان‌های بومی و محلی

(۳) افزایش اهمیت زبان‌های کمتر شناخته شده

(۴) کاستن اهمیت زبان ملی کشورهای مختلف

۱۲۲- کدام عبارت‌ها با مرزهای تطبیقی همخوانی دارد؟

الف) این مرزها بعدها مورد قبول ساکنان آن کشورها قرار گرفته‌اند.

ب) توسط آن گروه‌های انسانی متفاوت، از نظر قومی، زبانی و دینی از یکدیگر جدا می‌شوند.

ج) با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند.

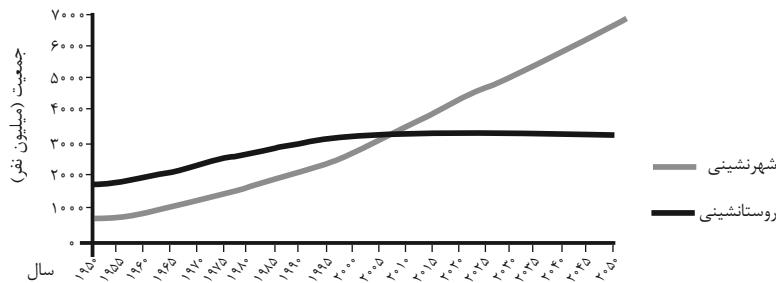
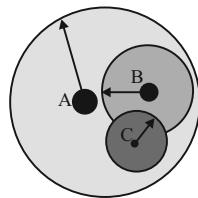
د) افراد یک ملت و قوم را که دارای دین و زبان مشترک‌اند از هم جدا می‌کند.

(۱) الف و ب

(۲) ب و ج

(۳) ج و د

۱۲۳- حوزه نفوذ سکونتگاه‌ها در شکل زیر با کدام خط نمودار مطابقت دارد؟

۱) حوزه نفوذ شهر **A** با خط «شهرنشینی» نمودار تطابق دارد و انواع کالاهای خرید و کار به شهراهای مجاور مراجعت می‌کند.

۲) حوزه نفوذ شهر **C** همچون خط «روستانشینی» نمودار وسعت کمی دارد و ساکنان آن برای خرید و کار به شهراهای مجاور مراجعت می‌کنند.

۳) حوزه نفوذ شهر **B** متناسب با خط «شهرنشینی» نمودار، نسبت به **C** بزرگ‌تر است و به طور معمول کالاهای خرید و خدمات را از **C** دریافت می‌کند.

۴) شهر **A** با خط «روستانشینی» نمودار تناسب دارد و از نظر اقتصادی، تجهیزات و نیروی متخصص به شهر **B** وابسته است.

۱۲۴- همه موارد از نشانه‌های احتمالی وقوع زمین‌لرزه هستند؛ به جز:

الف) تخلیه یکباره انرژی
ب) تغییر در ترکیب شیمیایی آب‌های زیرزمینی

ج) تغییر اندازه فاصله شکستگی‌های پوسته زمین
د) فشار بر لایه‌های پوسته زمین

(۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) ب و ج (۴) الف و د

۱۲۵- «در کشوری، بارش‌های سنگین موسمی و وقوع خسارت‌های بزرگ ناشی از آن از جمله سیل، به سکونتگاه‌ها و زمین‌های کشاورزی بیشترین آسیب را می‌رساند و آن‌ها را تخریب می‌کند.» در این مورد سنجش از دور در مدیریت قبل از وقوع سیل چه کاربردی دارد؟

۱) مطالعه میزان فرونشست در اثر خسارت ناشی از وقوع سیل در حریم رودخانه

۲) مکان‌یابی برای اسکان موقت و استقرار مراکز درمانی در مناطق دور از خطر سیلاب

۳) به کارگیری روش‌های مهندسی و احداث سازه‌های مناسب جهت هدایت، انحراف یا مهار سیل

۴) پیش‌بینی جهت حرکت سامانه‌های بارش‌زا و زمان رسیدن آن‌ها به هر منطقه

۱۲۶- در کدام گزینه نوع مغالطة احتمالی هر دو بخش یکسان است؟

۱) بدون شک فلسفه‌خواندن دیگر ارزشی ندارد. - همه اختلافات ناشی از شک و سوءظن بی‌پایه و اساس هستند.

۲) امثال بوستان سعدی در ادبیات فارسی زیادند. - پدرم با شریکش در مورد زمینی اختلاف داشتند و قاضی به نفع او رأی داد.

۳) فردی پولش را در جیبش گذاشته باشد و بگوید کیف پول همراهم نیست. - من و محسن در جلسه با هم مخالفت می‌کردیم.

۴) شکارچی به دنبال خرگوش می‌گشت و آن را بسیار سریع یافت. - احسان در مکالمه با رضا بود که ناگهان تصادف کرد.

۱۲۷- اگر مفهوم «الف» نسبت به مفهوم «ب» از جهتی عام و از جهتی اخص و مفهوم «ج» اخص از مفهوم «الف» باشد، میان دو مفهوم «ب» و «ج» کدام نسبت از نسبت‌های چهارگانه قابل تصور نیست؟

۲) تباین

۱) عموم و خصوص مطلق

۴) تساوی

۳) عموم و خصوص من وحه

۱۲۸- در کدام گزینه تعاریف ذکر شده برای مفاهیم به ترتیب شرط «جامع بودن»، «مانع بودن» و «دوری نبودن» تعریف را ندارد؟

«دانشگاه»، «حیوان»، «لوزی»

۱) مؤسسه‌ای برای تحصیل پس از دیپلم - جسم رشدکننده - متوازی‌الاضلاعی با یک زاویه قائم

۲) محلی برای دریافت مدارکی همچون لیسانس و دکترا - شیئی دارای سیستم عصبی - چهارضلعی با چهار زاویه برابر

۳) مؤسسه‌ای دولتی برای تحصیلات آکادمیک - جسم رشدکننده متحرک - مربعی با طول اضلاع برابر

۴) نهادی برای تحصیلات عالیه به صورت حضوری - جاندار حساس متحرک بالاراده - شکلی چهارضلعی با اضلاع عمود بر هم

۱۲۹- در کدام گزینه از استدلال تمثیلی استفاده شده است؟

محبو بود اندوه رفتن گر نمی‌بود آمدن

۱) زندگی بیدل جهانی را ز مرگ آگاه کرد

هر چه در فردوس ما را وعده کرده ذوالمن

۲) شعر او فردوس را مائد، که اندر شعر او

هر کجا رفتیم خالی بود جای سوختن

۳) بی تو ما را چون چراغ کشته هستی داغ کرد

جهان آخر چو اشک از دیدهات یکبار می‌افتد

۴) دو روزی با غم و رنج حوادث صبر کن بیدل

۱۳۰- در عکس مستوی از ... به ... نمی‌توان رسید و اگر عکس قضیه‌ای «موجبه جزئی» باشد، کدام نسبت چهارگانه امکان ندارد بین موضوع و

محمول آن برقرار باشد؟

۲) صدق عکس - صدق اصل - تباین

۱) صدق اصل - صدق عکس - تباین

۴) کذب عکس - کذب اصل - تساوی

۳) کذب اصل - کذب عکس - تساوی

۱۳۱- در یک قیاس معتبر نتیجه و یکی از مقدمات قیاس بهتر ترتیب قضایای «بعضی الف د نیست» و «هر ب الف است» می‌باشد. مقدمه دیگر قیاس

کدام یک از قضایای زیر می‌تواند باشد تا اعتبار قیاس حفظ شود؟

- ۱) هر د ب است.   ۲) هیچ ب د نیست.   ۳) بعضی د ب نیست.   ۴) هیچ الف د نیست.

۱۳۲- کدام گزینه از جمله موارد رهایی از عادات غیرمنطقی، یکی از آثار زندگی بر پایه فهم فلسفی، نمی‌باشد؟

- ۱) نقد و ارزیابی افکاری که پشتونه عقلی ندارد.   ۲) ارائه فهم درستی از حقایق با کنار گذاشتن عادات غیرمنطقی

- ۳) تلاش در جهت پی بردن به بطلان عقاید   ۴) استقامت و پایداری متفکران در مسیر نیل به حقیقت

۱۳۳- سقراط در دادگاه خطاب به حاضران گفت در چه صورتی سزاوار مجازات و مؤاخذه در دادگاه است؟

- ۱) در صورتی که راه درست را در پیش نگرفته باشد.   ۲) در صورتی که از فرمان الهی سرپیچی کند.

- ۳) در صورتی که ادعای دانشی را بکند که فاقد آن است.   ۴) در صورتی که به عدالت فوق بشری اعتقاد نداشته باشد.

۱۳۴- کدام عبارت محتوایی نادرست درباره ابزارهای شناخت را بیان می‌کند؟

- ۱) دانشمندان قادر نیستند بدون قبول پیشین اصل سنخیت دست به تجربه و آزمایش بزنند.

- ۲) مبانی عقلانی علوم تجربی خود توسط این علوم تجربی قابل اثبات و انکار نیستند.

- ۳) از دیدگاه ابن‌سینا، پذیرش اصل علیت از راه تجربه نیست، بلکه خود سازنده هر نوع تجربه است.

- ۴) عقل قادر است با تجزیه و تحلیل داده‌های حسی به شناخت برسد، پس شناخت عقلانی بدون حس ممکن نیست.

۱۳۵- کدام گزینه نمی‌تواند از جمله عقاید تجربه‌گرایان باشد؟

- ۱) حس و تجربه ارزش بیشتری از استدلال عقلانی دارد.

- ۲) ابزار عقل نقشی در شناخت‌های انسان ندارد و فاقد ارزش است.

- ۳) تجربه از عقل مهم‌تر است و بهتر ما را به حقیقت می‌رساند.

- ۴) باقی‌ماندن علوم تجربی در خرافات، معلول تکیه بیش از حد بر استدلال عقلانی بود.

۱۳۶- کدام گزینه با توجه به انسان‌شناسی در منظر حکمت متعالیه صحیح است؟

- ۱) جسم و بدن حقایقی مغایر بوده و جدای از یکدیگر هستند.

- ۲) خداوند با اعطای روح، زندگی به تن می‌بخشد و حیات متعلق به نفس است.

- ۳) روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن می‌باشد و تن قفس نفس نیست.

- ۴) روح و بدن وحدتی حقیقی دارند، بنابراین انسان فقط یک ساحت وجودی دارد.

۱۳۷- کدام مورد از اشتراک نظرهای افلاطون و ارسطو به شمار نمی‌رود؟

(۱) قوای شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط قرار دارند.

(۲) عقل با حاکمیت بر سایر قوا می‌تواند آن‌ها را به اعتدال برساند.

(۳) همه انسان‌ها بنا بر عقل خود در طلب اعتدال و هماهنگی قوا هستند.

(۴) فضیلت در بین انسان‌ها مشترک است و عقل همگان آن را درست می‌داند.

۱۳۸- فلسفی ادعا می‌کند وجود جزئی از ماهیت است. کدامیک از جملات زیر از جمله پیامدهای ادعای او نمی‌باشد؟

(۱) شیء «الف» به وجود آمد بدون اینکه علتی داشته باشد.

(۲) شیء «الف» ممتنع‌الوجود بالذات بود اما وجودش واجب شد.

(۳) شیء «الف» همان شیء «ب» و شیء «ب» همان شیء «ج» است.

(۴) صفات خارجی شیء «الف» در ذهن نیز محقق شد.

۱۳۹- در کدام گزینه معنای اتفاق به درستی ذکر نشده است؟

(۱) نبود نقشه‌ای جامع و کامل برای سیر پدیده‌ها در جهان: (معنای سوم)

(۲) عدم انتظار آثار مشابه از علل یکسان: (معنای دوم)

(۳) انکار ارتباط وجودی میان اجزای عالم: (معنای اول)

(۴) عدم توقف شیوع کرونا با وجود واکسیناسیون عمومی و رعایت بهداشت اجتماعی: (معنای سوم)

۱۴۰- کدامیک از گزینه‌های زیر مطابق نظر دکارت نیست؟

(۱) از نظر دکارت قبول خداوند پشتونهای برای زندگی معنادار است.

(۲) ادراک تصور نامتناهی از جانب خود موجود نامتناهی است.

(۳) خدای دکارت خدایی معین دارای صفات منحصر به فرد است.

(۴) اساس استدلال دکارت مبتنی بر مخلوق بودن من است.

۱۴۱- کدام مورد از مقدمات برهان فارابی نمی‌باشد؟

(۱) در جهان پیرامون واقعیت‌هایی هستند که وجودشان از خودشان نیست.

(۲) سلسله علت‌ها و معلول‌ها به علتی ختم می‌شود که در وجودش وابسته به چیز دیگر نیست.

(۳) مقدم بر هر معلولی باید علت آن موجود باشد، زیرا بدون آن معلول محقق نمی‌شود.

(۴) ادامه یافتن زنجیره علت‌ها تا بی‌نهایت امری محال است؛ زیرا پدیدآمدن بی‌نهایت پدیده بدون وجود علة‌العلل غیرممکن است.

۱۴۲- کدام گزینه درباره نسبت بین مفهوم «لوگوس» نزد هراکلیتوس و مفهوم «نطق» در نظر ارسطو صحیح است؟

۱) هر دوی این مفاهیم ناظر به عقل به عنوان حقیقتی متعالی هستند و از این حیث اشتراک دارند.

۲) مفهوم مورد استفاده ارسطو را می‌توان با قدری مسامحه ظهوری از لوگوس هراکلیتوس دانست.

۳) هر یک از این دو مفهوم ناظر به یک جنبه متفاوت از عقل هستند و بنابراین اشتراک مفهومی ندارند.

۴) جهان و اشیاء ظهور چیزی هستند که ارسطو ذاتی انسان می‌داند و لوگوس ناظر به قوه تفکر فردی است.

۱۴۳- کدام گزینه منظور فارابی را از رابطه بین عقل فعال و عقل انسان به درستی تبیین می‌کند؟

۱) بین عقل فعال و عقل انسان رابطه تساوی برقرار است؛ چرا که عقل انسان نیز مرتبه پایین عقل فعال است.

۲) عقل انسان اعم از عقل فعال است؛ همان‌طور که چشم انسان اعم از نور آفتاب است.

۳) ادراک حقایق به واسطه عقل فعال است؛ همان‌طور که مشاهده اشیاء به واسطه نور انجام می‌شود.

۴) عقل فعال علت وجودی عقل انسان است؛ همان‌طور که نور باعث بینایی می‌شود.

۱۴۴- کدام گزینه درباره فلسفه سیاسی فارابی صحیح است؟

۱) عدم پذیرش مشاغل سیاسی مانع از نظریه‌پردازی عمیق فارابی در امور سیاسی شد.

۲) تفاوت هدف مدینه فاضله و جاهله ریشه در تعاریف مختلف آن دو از مفهوم سعادت دارد.

۳) زعیم مدینه فاضله همچون بدنی سالم است که تقسیم کار عادلانه بین اعضای جامعه را برعهده دارد.

۴) اولین مبنای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی تقسیم‌بندی جوامع به مدینه فاضله و جاهله است.

۱۴۵- مفهوم عبارت زیر اشاره به کدام یک از اصول حکمت متعالیه دارد؟

«وجود سزاوارترین چیزی است به تحقق، زیرا مساوی آن به سبب وجود تحقق و موجود در اعیان و اذهان است.»

۱) وحدت حقیقت وجود
۲) تمایز دو مفهوم وجود و ماهیت

۳) اصلت وجود
۴) مراتب داشتن وجود

۱۴۶- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سوالات زیر است؟

الف) کدام مورد از روش‌های افزایش درآمد برای یک کسب و کار است؟

ب) زمانی که زنان مسلمان ایرانی، با موقوفاتی که انجام می‌دادند در سرمایه‌گذاری و تولید مشارکت می‌کردند، وضعیت در اروپا چگونه بود؟

ج) کدامیک از وظایف پول به «انجام معاملات تجاری» کمک می‌کند؟

(۱) الف) پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم ب) به استعمار کشورهای دیگر می‌پرداختند. ج) وسیله پرداخت‌های آینده

(۲) الف) صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری ب) بربریت حاکم بود. ج) وسیله پرداخت در مبادلات

(۳) الف) فروش کالاهای با قیمت مناسب ب) به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام می‌کردند. ج) وسیله پرداخت در مبادلات

(۴) الف) بازاریابی برای محصولات ب) زنان حق مالکیت نداشتند. ج) وسیله پرداخت‌های آینده

۱۴۷- با توجه به اطلاعات داده شده، وضعیت اقتصادی سالانه این بنگاه اقتصادی چگونه است؟

• ۵۰۰ قطعه تولیدی سالانه با قیمت فروش هر قطعه تولیدی ۵۰,۰۰۰ واحد پولی

• خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه: $\frac{1}{4}$ دستمزد ماهانه هر کارگر

• دستمزد ماهانه هر کارگر ۲۰,۰۰۰ واحد پولی و تعداد کل کارگران ۲۰ نفر

• هزینه اجاره ماهانه بنگاه ۲,۰۰۰,۰۰۰ واحد پولی

• مالیات سالانه ۱۵ درصد درآمد سالانه بنگاه

• هزینه استهلاک سالانه $\frac{1}{20}$ دستمزد سالانه تمامی کارگران

• هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ واحد پولی

(۱) ۷,۷۹۵,۰۰۰ واحد پولی ضرر یا زیان

(۲) ۷,۷۹۵,۰۰۰ واحد پولی سود یا منفعت

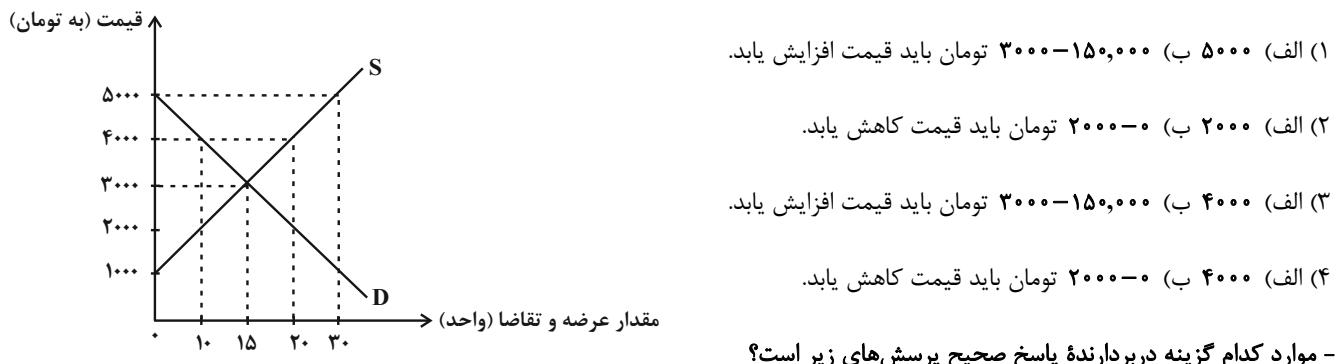
(۳) ۸,۸۹۰,۰۰۰ واحد پولی سود یا منفعت

محل انجام محاسبات

۱۴۸- نمودار زیر مربوط به عرضه و تقاضای یک کالای مصرفی از سبد کالاهای پر مصرف خانوار است. با توجه به این نمودار:

الف) در کدام سطح از قیمت، مازاد عرضه داریم و تفاضل میزان عرضه از مقدار تعادلی برابر با ۵ واحد است؟

ب) حداقل درآمد تولیدکنندگان در قیمت ۵۰۰۰ تومان چقدر است و برای اینکه بازار به حالت تعادل برسد، قیمت باید چه تغییری کند؟

(۱) الف) ۵۰۰۰ ب) ۱۵۰,۰۰۰-۳۰۰۰ تومان باید قیمت افزایش یابد.

(۲) الف) ۲۰۰۰ ب) ۲۰۰۰-۰ تومان باید قیمت کاهش یابد.

(۳) الف) ۴۰۰۰ ب) ۳۰۰۰-۱۵۰,۰۰۰ تومان باید قیمت افزایش یابد.

(۴) الف) ۴۰۰۰ ب) ۲۰۰۰-۰ تومان باید قیمت کاهش یابد.

۱۴۹- موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) برقراری سطح قیمتی بالاتر از قیمت تعادلی برای گندم توسط دولت:

ب) کدام سیاست اقتصادی جهت مقابله با تحریم‌های مالی مناسب است؟

ج) جهت مقاومسازی اقتصاد کشوری که با «تحریم» روبرو است، چه راهکاری مناسب است؟

(۱) الف) منجر به ایجاد کمبود گندم در بازار می‌شود. ب) افزایش نسبت صادرات غیرنفتی به تولید کل ج) خودکفایی

(۲) الف) باعث افزایش قیمت گندم توسط کشاورزان می‌شود. ب) افزایش نسبت صادرات غیرنفتی به تولید کل ج) خلق مزیت اقتصادی

(۳) الف) منجر به ایجاد مازاد گندم در بازار می‌شود. ب) افزایش حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول ملی ج) نزدیک شدن به وضعیت تک محصولی

(۴) الف) منجر به ایجاد مازاد گندم در بازار می‌شود. ب) افزایش حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول ملی ج) تنوع شرکای تجاری

۱۵۰- تولید کل کشوری فرضی در سال اول (سال پایه) برابر با ۲۰۰۰ میلیارد واحد پولی و نرخ رشد تولید اسمی سال دوم نسبت به سال پایه ۱۴ درصد به دست آمده است. نرخ رشد تولید کل واقعی سال دوم و تولید کل اسمی سال دوم کدام است؟

(۱) ۲۲۸۰-٪۶ (۲) ۲۸۲۰-٪۷ (۳) ۲۸۲۰-٪۷ (۴) ۲۲۸۰-٪۷

۱۵۱- در هر یک از تصمیمات زیر، فرد گرفتار کدامیک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری شده است؟ (به ترتیب)

الف) زینب، از «برندی معمولی» خریدهای خود را انجام می‌دهد؛ چون ارزان‌تر از «برندهای معروف» است.

ب) امیرعلی کار در مغازه پدرش را دوست دارد و می‌تواند از این طریق برای خود درآمدی داشته باشد و وسائل مورد علاقه خود را بخرد. به همین خاطر او قصد ترک مدرسه را دارد.

(۱) اثرگذاری حقه‌های فروش - اعتماد به نفس بیش از حد (۲) چسبیدن به وضعیت فعلی - خودرأی بودن

(۳) اثرگذاری حقه‌های فروش - بی‌صبری زیاد (۴) توجه به هزینه‌های دررفته - چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۵۲- چنانچه مراحل تولید کالایی مطابق جدول زیر باشد، به ترتیب: (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۲۰ درصد تعیین شده است).

الف) قیمت محصول (بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده) در مرحله اول و دوم چقدر است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم کدام است؟

ج) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله اول و دوم چقدر است؟

مرحله ۳	مرحله ۲	مرحله ۱	
			قیمت محصول
۶۲,۰۰۰	؟	؟	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
؟	۹۰۰۰	۷۵۴۰	

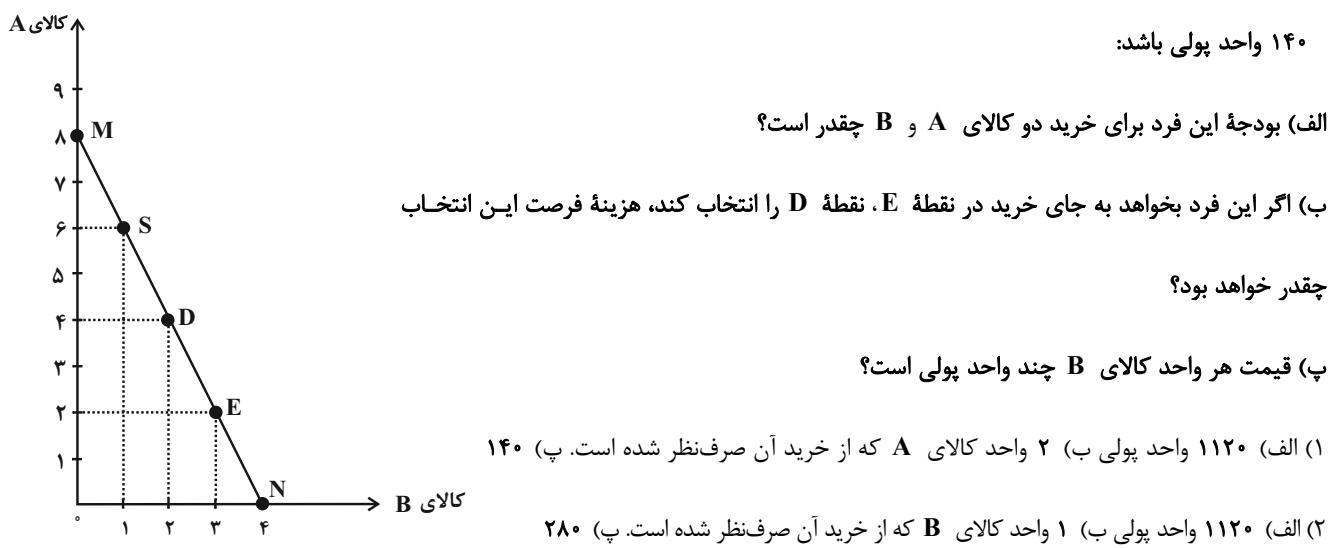
(۱) الف) ۷,۰۰۰ - ۳۷,۷۰۰ ب) ۴۵,۰۰۰ - ۱۲,۴۰۰ ج) صفر - ۷,۰۰۰

(۲) الف) ۷,۰۰۰ - ۳۸,۵۰۰ ب) ۵۵,۰۰۰ - ۱۳,۰۰۰ ج) صفر - ۷,۰۰۰

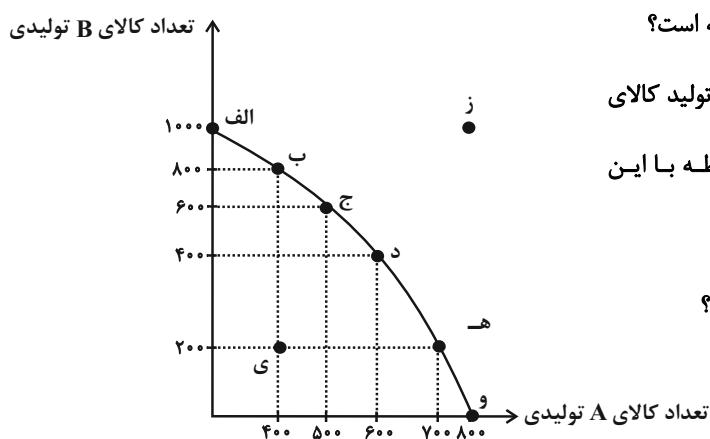
(۳) الف) ۷,۴۹۲ - ۱,۵۰۸ ب) ۵۵,۰۰۰ - ۱۳,۰۰۰ ج) ۱۳,۰۰۰

(۴) الف) ۱,۴۶۰ - ۷,۵۴۰ ب) ۴۵,۰۰۰ - ۱۲,۴۰۰ ج) ۱۲,۴۰۰

۱۵۳- فردی پول خود را می‌تواند به خرید دو کالای A و B اختصاص دهد. اگر خط بودجه فرد به شکل نمودار زیر باشد و قیمت هر واحد کالای A وحدت پولی باشد:

۱۵۴- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:

- الف) در نقطه (ه) میزان تولید کالاها در مقایسه با نقطه (ب) چگونه است؟

ب) اگر نقطه تولید بنگاه نقطه (و) باشد و بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، آنگاه کدام گزینه در رابطه با این تصمیم درست است؟

ج) به ترتیب تولید در کدام نقاط کارا، ناکارا و غیرقابل دستیابی است؟

د) کدام گزینه در خصوص هزینه فرصت انتقال از نقطه (د) به تعداد کالای ۱

(ب)، صحیح است؟

(الف) میزان تولید کالای A، ۶۰۰ واحد کمتر است و میزان تولید کالای B، ۳۰۰ واحد بیشتر است. ب) ۳۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده

می شود. ج) ز - الف - ی) د) هزینه فرست تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای A است.

(۲) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد کمتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد بیشتر است. ب) در طول مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (د) منتقل خواهیم شد. ج) الف - ی - ز - د) هزینه فرست تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرفنظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

(۳) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است. ب) هزینه فرست این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف نظر کرده‌ایم. ج) و -ی - ز) هزینه فرست تولید ۴۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرف نظر از تولید ۲۰۰ واحد کالای

۴) الف) میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است. ب) در این حالت تقاضای مشتریان برای کالای B افزایش یافته است. چ) ز - و - ی) هنوز فصلت تولید ۸۰۰ واحد کالای B بیشتر، صرفنظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای A است.

۱۵۵- به ترتیب، هر یک از موارد «تأیید صلاحیت‌های شاغلین»، «تأمین نیروهای نظامی»، «اجرای حقوق مالکیت» و «خدمات آتش‌نشانی»، به کدامیک از
وظایف دولت اشاره دارد؟

- ۱) ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی

۲) بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی - ارائه کالای عمومی

۳) بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی

۴) ارائه کالای عمومی - ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی

- ۱۵۶- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟
- الف) همه کسانی که شغلی ندارند بیکار به حساب می‌آیند، بنابراین کسانی که دانش‌آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه‌دارند بیکار محسوب می‌شوند.
- ب) کسانی که به صورت پاره وقت مشغول به کارند شاغل محسوب نمی‌شوند و باید در جست‌وجوی شغل تمام وقت باشند.
- ج) شاغل به حساب آوردن کسانی که در غیر از زمینه تخصصی شان مشغول به کار و فعالیت هستند، یکی از دلایل فاصله داشتن نرخ بیکاری از مقدار واقعی‌اش است.
- د) بیکاری اصطکاکی شامل کسانی می‌شود که شغل خود را رها کرده و در جست‌وجوی شغل بهتر هستند یا به تازگی در حال ورود به بازار کاراند، این بیکاری بلندمدت است و در برخی از کشورها وجود دارد.
- ه) افرادی که در خارج از کشور تخصص‌هایی گرفته‌اند که مورد نیاز بنگاه‌های تولیدی اقتصادی کشور نیست یا تکنولوژی پیشرفته است و افراد مهارت‌هایی دارند که با شغل‌های موجود روز تطابق ندارد و یا افرادی بدون مهارت هستند در حالی که اقتصاد، نیاز به نیروی متخصص دارد، دچار بیکاری ساختاری شده‌اند.
- و) در دوران رکود، تولید کارخانه‌ها و شرکت‌ها کاهش می‌یابد و نیاز به استخدام نیروی کار جدید ندارند یا حتی نیروهای کار قبلی خود را اخراج می‌کنند، در نتیجه این نیروها دچار بیکاری فصلی می‌شوند.

(۱) ص - ص - غ - ص - ص - غ - ص

(۲) غ - غ - ص - ص - غ - ص

- ۱۵۷- ارزش خدمات ارائه شده در اقتصادی که میزان تولید کالاها و خدمات آن در طی یک‌سال به شرح زیر است، کدام است؟

مواد غذایی: ۲۰ تن، از قرار هر تن ۴۰۰,۰۰۰ ریال

مواد دارویی: ۱۰ تن، از قرار هر تن ۵۰۰,۰۰۰ ریال

ماشین‌آلات: ۲۵۰ دستگاه، از قرار هر دستگاه ۱۰۰,۰۰۰ ریال

تولید خارجی‌های مقیم کشور: ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال

تولید ناخالص داخلی سرانه: ۲۰ ریال

جمعیت کشور: ۴ میلیون نفر

(۱) ۲۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال   (۲) ۳۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال   (۳) ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال   (۴) ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

- ۱۵۸- در کدام گزینه راهکارهای دولت برای مقابله با «فقر و بیکاری» و «تورم»، به ترتیب درست بیان شده است؟

(۱) مبارزه با فساد - افزایش صادرات

(۲) ایجاد نهادهای توانمندسازی - سیاست افزایش نقدینگی

(۳) حمایت از شرکت‌های تولیدی - افزایش ظرفیت‌های تولیدی

(۴) کاهش نرخ‌های مالیاتی - خرید اوراق مشارکت

۱۵۹- به ترتیب، پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) کدام عبارت را می‌توان تعریف درستی از استقلال اقتصادی دانست؟

ب) مقاومسازی اقتصادی به چه معناست؟

۱) الف) خودکفایی در تولید همهٔ کالاهای خود و خدمات نهایی ب) شرکت‌های تولیدی در شرایط سخت نیز بتوانند همهٔ نیازهای کشور را برآورده سازند و

توان تابآوری در مقابل تحریم و تهاجم‌های بیگانگان را داشته باشند.

۲) الف) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه ب) مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود

باشند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

۳) الف) عدم وابستگی به خارج برای تأمین هیچ‌یک از کالاهای ب) در صورت تحریم و به وجود آمدن بحران، اقتصاد کشور بتواند تمامی تولیدات خود را

در داخل انجام دهد و زیر سایه بیگانگان نباشد.

۴) خودکفایی در تولید کالاهای ضروری و راهبردی در عین تعامل منطقی با کشورهای دیگر ب) اقتصاد کشور در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و

خارجی، آسیب‌ناپذیر باشد و با اتکا به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و بدون استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع کند.

۱۶۰- کشورهای اروپایی به علت افزایش قیمت سوخت و نیز شیوع کرونا در سال‌های اخیر دچار بحران تورم شده‌اند. براساس اطلاعات جدول زیر و با فرض

اینکه نرخ تورم در کشورهای D و B برابر باشد:

الف) کدامیک از کشورهای A، B، C، D بیشترین نرخ تورم را در سال ۲۰۲۲ داشته است؟

ب) سطح عمومی قیمت‌ها در آغاز سال ۲۰۲۲ در کشور B چقدر است؟

سطح عمومی قیمت‌ها در پایان سال ۲۰۲۲	سطح عمومی قیمت‌ها در آغاز سال ۲۰۲۲	کشورها
۳۵۶۵	۳۱۰۰	A
۳۵۰۰	؟	B
۳۰۰۰	۲۵۰۰	C
۲۸۰۰	۲۵۰۰	D

۳۲۱۵-A (۱)

۳۲۱۵-B (۲)

۳۱۲۵-C (۳)

۳۱۲۵-D (۴)

محل انجام محاسبات

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ تیر ماه

(جامع ۲)

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگسترش دانش و آموزش »

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تو زنده جانی، آروین حسینی، احمد رضا ذاکر زاده، امیر زرائدوز، علی شهرابی، علیرضا عبدی، احسان غنی زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
زبان و ادبیات فارسی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هشمت نمازی، شیوا نظری
علوم اجتماعی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، زینب آذری، فاطمه صفری
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد
زبان عربی	محمد بادرین، ولی برجمی، بهروز حیدری‌کی، حمیدرضا قائد امینی، سید محمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و گرافیا	زهرا دامیار، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی‌نژاد، علیرضا نصیری
اقتصاد	نصرین جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیایی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملار مضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
زبان و ادبیات فارسی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
علوم اجتماعی	آریتا بیدقی	فاطمه صفری	کوثر شاه‌حسینی	زهرا قموشی
	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	
زبان عربی	نوبد امساکی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، فاطمه منصور‌خاکی	لیلا ایزدی
تاریخ	جواد میربلوکی	جواد میربلوکی	زهرا دامیار	فاطمه فوقانی
	زهرا دامیار	زهرا دامیار	سید علیرضا علویان	
جغرافیا	سیا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهرا قموشی
فلسفه و منطق	مهدی ضیایی	سارا شریفی	فاطمه صفری	
اقتصاد	اقتصاد	اقتصاد	اقتصاد	اقتصاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر؛ محبیا اصغری، مسئول دفترچه؛ زهرا قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حیدر عباسی

(امیر زر اندرز)

$$f(x) = x^3 - 6x$$

$$f(2h) = (2h)^3 - 6(2h) = 8h^3 - 12h$$

$$f(2h-1) = (2h-1)^3 - 6(2h-1) = 8h^3 - 12h + 6$$

$$= 8h^3 - 16h + 7$$

$$\Rightarrow f(2h) - f(2h-1) = (8h^3 - 12h) - (8h^3 - 16h + 7)$$

$$= 4h - 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

«۴- گزینه»

ریاضی

(سامان اسپهرو)

۱- گزینه «۴»

چون معادله ریشه مضاعف دارد، پس:

$$m^2 x^2 - 6mx + 2m + k = 0$$

$$\frac{\Delta = 0}{\text{ریشه مضاعف}} \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (-6m)^2 - 4(m^2)(2m + k) = 0$$

$$36m^2 - 8m^3 - 4m^2 k = 0$$

$$\Rightarrow 4m^2 (9 - 2m - k) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 0 \\ 9 - 2m - k = 0 \end{cases}$$

بنابراین ریشه مضاعف معادله برابر است با:

$$x = -\frac{b}{2a} \Rightarrow \frac{-(-6m)}{2m^2} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{6m}{2m^2} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{m \neq 0}{m = \frac{3}{4}} \Rightarrow m = \frac{3}{4} \xrightarrow{9 - 2m - k = 0} 9 - 2(\frac{3}{4}) - k = 0$$

$$1 - k = 0 \Rightarrow k = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، مل معارله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۲- گزینه «۴»

(آرین سینی)

در معادله درجه دوم داده شده حاصل ضرب ریشه‌ها منفی است

$$(P = \frac{c}{a} = -\frac{1}{2}). \text{ از طرفی چون } \alpha > 0 \text{ است. پس } \beta < 0 \text{ است، حال}$$

داریم:

$$|\alpha + \beta| + |\beta| - |\alpha| \xrightarrow{S = -\frac{b}{a} = -\frac{6}{2} = -3}$$

$$|\alpha + \alpha + \beta| + |\beta| - |\alpha|$$

$$= |S + \alpha| + |-\beta| - |\alpha| = -S - \alpha + \beta + \alpha = -\alpha$$

(ریاضی و آمار (۱)، مل معارضه درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۳- گزینه «۳»

(امیر زر اندرز)

با توجه به تعریف تابع علامت داریم:

$$\text{sign}(x^2 - 3x - 1) = 0 \Rightarrow x^2 - 3x - 1 = 0$$

$$\Rightarrow |\alpha - \beta| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{\sqrt{9 - 4(1)(-1)}}{|1|} = \sqrt{13}$$

البته بدون استفاده از فرمول بالا هم می‌توانیم مسئله را حل کنیم، یعنی

باید ریشه‌های معادله $x^2 - 3x - 1 = 0$ را به روش دلتا محاسبه کرده و از

هم کم کنیم.

(ریاضی و آمار (۱) و (۲)، مل معارضه درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲، تابع، صفحه ۳۵)

(امیر زر اندرز)

«۳- گزینه»

با توجه به شکل داریم:

$$x - m = 0 \xrightarrow{x=1} 1 - m = 0 \Rightarrow m = 1$$

$$A \in f \xrightarrow{\text{در تابع}} 2 = a(0-1)^2 + 3(1) \Rightarrow 2 = a + 3 \Rightarrow a = -1$$

$$3m = 3 \times 1 = 3 \text{ بیشترین مقدار تابع = عرض رأس}$$

$$a + 3 = 2 \text{ بیشترین مقدار تابع +}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(محمد بهمنی)

«۲- گزینه»

می‌دانیم ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ قرار دارند.

بنابراین:

$$(22, 28) = (25 - 3, 25 + 3)$$

$$\Rightarrow 2\sigma = 3 \Rightarrow \sigma = 1/5 \Rightarrow \sigma^2 = 2/25$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

(فریده کریمی)

«۴- گزینه»

در گام اول، پس از مرتب کردن داده‌ها، می‌دانیم که Q_1 و Q_3 روی جعبه هستند و جزء داده‌های داخل جعبه حساب نمی‌شوند. بنابراین میانگین داده‌های داخل جعبه برابر است با:

$$11, 12, 14, \boxed{17, 23, 23, 25, 26, 30}, 31, 32, 39$$

$$\bar{x} = \frac{17 + 23 + 23 + 25 + 26 + 30}{6} = \frac{144}{6} = 24$$

میانه داده‌های داخل جعبه هم برابر است با:

$$\underbrace{17, 23, 23, 25, 26, 30}_{Q_2}$$

$$Q_2 = \frac{23 + 25}{2} = \frac{48}{2} = 24$$

$$\bar{x} - Q_2 = 24 - 24 = 0$$

در نتیجه:

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

$$m = \frac{5-0}{\frac{3}{2} - \frac{23}{2}} = \frac{5}{-\frac{20}{2}} = \frac{5}{-10} = -\frac{1}{2} \Rightarrow y = -\frac{1}{2}x + h \quad (\frac{3}{2}, 5)$$

$$5 = -\frac{1}{2} \times \frac{3}{2} + h \Rightarrow 5 = -\frac{3}{4} + h \Rightarrow h = 5 + \frac{3}{4} \Rightarrow h = \frac{23}{4}$$

$$y = -\frac{1}{2}x + \frac{23}{4} \Rightarrow g(x) = \begin{cases} \frac{2x+2}{2}, & x < \frac{3}{2} \\ -\frac{1}{2}x + \frac{23}{4}, & x \geq \frac{3}{2} \end{cases}$$

$$D_g = \mathbb{R}, D_f = \left\{-\frac{3}{2}, 2, 4\right\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \left\{-\frac{3}{2}, 2, 4\right\}$$

$$(f+g)\left(-\frac{3}{2}\right) = f\left(-\frac{3}{2}\right) + g\left(-\frac{3}{2}\right) = 1+2\left(-\frac{3}{2}\right) + 2 = 1-3+2 = 0$$

$$(f+g)(2) = f(2) + g(2) = -4 + \left(-\frac{1}{2}\right) \times 2 + \frac{23}{4}$$

$$= -4 - 1 + \frac{23}{4} = \frac{3}{4}$$

$$(f+g)(4) = f(4) + g(4) = -2 + \left(-\frac{1}{2}\right)(4) + \frac{23}{4}$$

$$= -2 - 2 + \frac{23}{4} = \frac{7}{4}$$

$$R_{f+g} = \left\{0, -\frac{3}{4}, \frac{7}{4}\right\} = 0 + \frac{3}{4} + \frac{7}{4} = \frac{10}{4} = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳ و ۴۵ تا ۵۴)

(ابوالفضل بخاری)

۱۲- گزینه «۳»

برای اینکه تابع $f(x)$ پلکانی باشد، باید ضریب x در هر دو ضابطه برابر با صفر شود:

$$2b + 7 = 0 \Rightarrow b = -\frac{7}{2}$$

$$\frac{3a+6}{2} = 0 \Rightarrow 3a+6 = 0 \Rightarrow 3a = -6 \Rightarrow a = -2$$

$$f(x) = \begin{cases} 3a, & x \geq 2 \\ -\frac{b}{2}, & x < 2 \end{cases} \xrightarrow{a=-2, b=-\frac{7}{2}} f(x) = \begin{cases} -6, & x \geq 2 \\ \frac{7}{4}, & x < 2 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، تابع، صفحه‌های ۳۴ و ۳۷)

(احسان غنیزاده)

۱۳- گزینه «۱»

$$f(t) = c(1+r)^t \Rightarrow 6400 = 2500(1+r)^t$$

$$\Rightarrow (1+r)^t = \frac{6400}{2500} \Rightarrow (1+r)^t = \frac{64}{25}$$

$$\Rightarrow 1+r = \frac{8}{5} \Rightarrow r = \frac{8}{5} - 1 = \frac{3}{5}$$

$$\Rightarrow 1+r = \frac{3}{5} = \frac{3}{5} \times 100 = 60\%$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

(احسان غنیزاده)

۸- گزینه «۲»

متغیر سوم در نمودار حبابی، متناسب با مساحت دایره‌ها هستند، پس با توجه به فرمول مساحت دایره، $\pi \times R^2$ ، داریم:

$$\text{مساحت دایره} = \frac{B}{A} \text{ درآمد فرد} \Rightarrow R = \sqrt{\frac{B}{A}}$$

$$= \frac{\pi \times r'^2}{\pi r^2} = \frac{r'^2}{r^2} = \frac{r'^2}{(3r)^2} = \frac{r'^2}{9r^2} = \frac{1}{9}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳)

(علیرضا عبدی)

۹- گزینه «۲»

$$1) \underbrace{(p \wedge \sim q) \vee (p \wedge q)}_{\text{قانون پخشی}} \equiv p \wedge \underbrace{(q \vee \sim q)}_T \equiv p \wedge T = p \times T$$

فرض کنیم $p \wedge q$ هم‌ارز t باشد. داریم:

$$2) \underbrace{(p \wedge q) \wedge [(p \wedge q) \vee r]}_t \equiv t \wedge (t \vee r) = t = p \wedge q \vee r$$

$$3) \underbrace{[(\sim p \vee T) \wedge (p \vee \sim p)]}_T \wedge q = (T \wedge T) \wedge q \equiv T \wedge q \equiv q \times T$$

$$4) \underbrace{p \vee (q \wedge r)}_{\text{قانون پخشی}} \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r) \times$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استراتال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۵)

(احمدرضا ذکریزاده)

۱۰- گزینه «۱»

چون تابع f تابع ثابت است، پس باید ضریب x صفر باشد.

$$f(x) = (2a-1+a)x+a-1 \Rightarrow f(x) = (3a-1)x+a-1$$

$$3a-1=0 \Rightarrow a=\frac{1}{3} \Rightarrow f(x)=\frac{1}{3}-1=-\frac{2}{3}$$

$$g(x)=6\left(\frac{1}{3}\right)x+2 \Rightarrow g(x)=2x+2$$

$$f(4)+g(1)=-\frac{2}{3}+4=\frac{10}{3}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(امیر محمودیان)

۱۱- گزینه «۱»

ابتدا ضابطه تابع $(x) g$ را به دست می‌آوریم؛ چون از ضابطه اول (خط سمت چپ) ۲ نقطه مشخص است، از آن شروع می‌کنیم:

$$A(-1,0), B(0,2) \Rightarrow m = \frac{-2-0}{0-(-1)} = 2$$

$$\Rightarrow y = 2x + h \xrightarrow{h=2} y = 2x + 2$$

در محل تعویض ضابطه‌ها (نقطه متعلق به هر ۲ ضابطه) عرض نمودار برابر است. پس طول آن را به دست می‌آوریم:

$$y = 5 \Rightarrow 5 = 2x + 2 \Rightarrow 2x = 3 \Rightarrow x = \frac{3}{2}$$

حال با ۲ نقطه $C\left(\frac{3}{2}, 5\right)$ و $D\left(\frac{3}{2}, 0\right)$ ضابطه دوم را محاسبه می‌کنیم:

بهاری = جملات دنباله به صورت -3 و 3 و -3 می‌باشد که دنباله هندسی افزایشی نیست؛ بنابراین بهاری = x داریم:

$$6, 12, 24 \Rightarrow \begin{cases} r = 2 \\ a_1 = 6 \end{cases}$$

حال جمله عمومی دنباله هندسی را بهاری = a_1 و $r = 2$ تشکیل می‌دهیم:

$$a_n = a_1 \times r^{n-1} = 6 \times (2)^{n-1} \Rightarrow a_n = 3(2^n)$$

در نتیجه $a = 3$ و $b = 2$ است؛ بنابراین:

$$a + 2b = 3 + 2(2) = 3 + 4 = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۲۳۵ تا ۲۳۷)

(علی شهرابی)

۱۸- گزینه «۲»

همه اعداد را به صورت توان دار با پایه 2 می‌نویسیم:

$$\sqrt[3]{4} = \sqrt[3]{2^2} = 2^{\frac{2}{3}}$$

$$\sqrt[2]{8} = \sqrt[2]{2^3} = 2^{\frac{3}{2}}$$

$$\sqrt[4]{x^0/25} = \sqrt[4]{x^{-2}} = 2^{\frac{-2}{4}} x = 2^{\frac{-1}{2}} x$$

$$\sqrt[2]{2} = \sqrt[2]{2^2} = 2^{\frac{1}{2}} = 2^{\frac{1}{2}}$$

معادله را تشکیل می‌دهیم:

$$\sqrt[3]{4} \times \sqrt[2]{8} \times \sqrt[4]{x^0/25} = (\sqrt[2]{2}) \frac{x-1}{x} \Rightarrow 2^{\frac{2}{3}} \times 2^{\frac{3}{2}} \times 2^{\frac{-1}{2}} x = (2^{\frac{1}{2}}) \frac{x-1}{x}$$

$$\frac{(2^{\frac{2}{3}} + 2^{\frac{3}{2}} - 1)}{2^{\frac{1}{2}}} = 2^{\frac{3(x-1)}{2x}} \xrightarrow{\text{حذف پایهها}} \frac{2}{x} + \frac{2}{2x} = \frac{3(x-1)}{2x}$$

$$\frac{3}{x} = \frac{3(x-1)}{2x} \Rightarrow 1 = \frac{x-1}{2} \Rightarrow x-1=2 \Rightarrow x=3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۲۳۵ تا ۲۳۷)

(علی شهرابی)

۱۹- گزینه «۴»

باید مقدار دوتابع در $x = 3$ یکسان باشد:

$$f(3) = g(3) \Rightarrow 4^3 a + 2 = 8^{a-3} \Rightarrow 2^6 (3a+2) = 2^{3(a-3)}$$

$$2^6 a + 4 = 2^{3a-9} \Rightarrow 6a + 4 = 3a - 9 \Rightarrow 3a = -13 \Rightarrow a = -\frac{13}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۲۳۵ تا ۲۳۷)

(ابوالفضل بخاری)

۲۰- گزینه «۱»

با توجه به نمودار داریم:

$$\bar{x}_A = 8, \sigma_A = 4, \bar{x}_B = 5, \sigma_B = 7$$

الف) انحراف معیار داده‌های B از A بیشتر است.

(ب)

$$A = 8 - 4 = 4$$

$$B = 5 - 7 = -2$$

پ) نمودارها مربوط به گام چهارم چرخه آمار است.

$$\sigma_A < \sigma_B$$

$$\sigma_B = 7 \Rightarrow \sigma_B^2 = 49$$

هیچ یک از موارد صحیح نیستند!

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۳۵ تا ۲۳۷)

(محمد ابراهیم تووزنده‌هانی)

کافی است ابتدا از میان 6 مکان، 3 مکان را انتخاب کنیم و مثلًا ارقام فرد را در آن‌ها قرار دهیم. با توجه به اینکه سه رقم 1 و 3 و 5 باید به طور سعودی باشند، پس برای هر سه مکان، انتخاب فقط یک حالت برای چیدن ارقام در این مکان‌ها وجود دارد.

به طور کلی این کار به $\binom{6}{3}$ طریق امکان‌پذیر است. واضح است که

بعد از قراردادن سه رقم فرد، سه رقم زوج در 3 مکان باقی‌مانده به طور منحصر به فرد می‌توان به صورت نزولی قرار داد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۴- گزینه «۲»

کافی است ابتدا از میان 6 مکان، 3 مکان را انتخاب کنیم و مثلًا ارقام فرد را در آن‌ها قرار دهیم. با توجه به اینکه سه رقم 1 و 3 و 5 باید به طور سعودی باشند، پس برای هر سه مکان، انتخاب فقط یک حالت برای چیدن ارقام در این مکان‌ها وجود دارد.

به طور کلی این کار به $\binom{6}{3}$ طریق امکان‌پذیر است. واضح است که

بعد از قراردادن سه رقم فرد، سه رقم زوج در 3 مکان باقی‌مانده به طور منحصر به فرد می‌توان به صورت نزولی قرار داد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۵- گزینه «۴»

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به دست می‌آوریم که برابر با انتخاب 4 کتاب از بین 11 کتاب است:

$$n(S) = \binom{11}{4} = \frac{11!}{4!7!} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 330$$

شمارش حالات نامطلوب (متتم پیشامد A) ساده‌تر است: یعنی حالاتی که 4 کتاب انتخابی از یک موضوع باشد.

$$n(A') = \binom{5}{4} + \binom{4}{4} = 5 + 1 = 6$$

$$P(A') = \frac{6}{330} \Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{6}{330} = 1 - \frac{1}{55} = \frac{54}{55}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۱۶- گزینه «۲»

$$a_{13} + a_{12} + a_{11} = 6(a_1 + a_2 + a_3)$$

$$\Rightarrow a + 12d + a + 11d + a + 10d$$

$$= 6(a + a + d + d + a + 2d) \Rightarrow 3a + 33d = 6(3a + 2d)$$

$$3a + 33d = 18a + 18d \Rightarrow 15d = 15a \Rightarrow d = a$$

از طرفی مجموع جملات هفتم و هشتم برابر 45 است:

$$a_7 + a_8 = 45$$

$$\Rightarrow a + 6d + a + 7d = 45 \Rightarrow 2a + 13d = 45 \xrightarrow{d=a}$$

$$2a + 13a = 45 \Rightarrow 15a = 45 \Rightarrow a = 3 \Rightarrow d = 3$$

حال مجموع کل جملات (13 جمله) را به دست می‌آوریم:

$$S_n = \frac{n}{2} [2a + (n-1)d] \Rightarrow S_{13} = \frac{13}{2} [2 \times 3 + (13-1) \times 3]$$

$$= \frac{13}{2} [6 + 36] = \frac{13}{2} \times 42 = 273$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای خطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۱۷- گزینه «۳»

می‌دانیم برای آن‌که c و b و a تشکیل دنباله هندسی بدنه‌ند، باید

$$b^2 = a \cdot c$$

$$x - 3, x + 3, 3x - 3 \xrightarrow[a][b][c] (x+3)^2 = (x-3)(3x-3)$$

$$\Rightarrow x^2 + 6x + 9 = 3x^2 - 3x - 9x + 9 \Rightarrow 2x^2 - 18x = 0$$

$$\Rightarrow 2x(x-9) = 0$$

$$\begin{cases} x = 0 \\ x = 9 \end{cases}$$

(محتوى فرهادی)

۲۶- گزینه «۴»
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است.

گزینه «۲»: چارچوب زبان همان چارچوب زبان فارسی قدیم، یعنی زبان سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است.

گزینه «۳»: عبارت موجود در این گزینه مربوط به ویژگی‌های «ادبی» شعر عراقی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(یاسین مهریان)

۲۷- گزینه «۲»

موارد «ب» و «د» نادرست‌اند:

«ب»: «جامع عباسی» به نثر ساده نگارش یافته است.

«د»: «حبیب‌السیر» به نثر بیانیّن نگارش یافته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

(مسن انصفری)

۲۸- گزینه «۱»

در نثر دوره سامانی از لغات عربی کمتر بهره گرفته شده است. در این سبک لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد بیشتر است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۴، ۶۵ و ۸۳)

(سیدعلیرضا علوبیان)

۲۹- گزینه «۳»

تفکر انسان‌گرایانه (ومانیسم) در نثر پیش از انقلاب دیده می‌شد و بعدها هم در نثر دوره انقلاب گاهی به صورت کمرنگ دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(یاسین مهریان)

۳۰- گزینه «۲»

شاعر در این بیت، از تمثیل استفاده کرده است و بیت دلیل غیرمنطقی و ادبی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: علت پیچ و خم داشتن موی یار، این است که عاشقی از زندان زلف فرار کرده است!

گزینه «۳»: علت این که عمر ابدی از خضر طلب نمی‌کنم، آن است که داغ دوری تو مرا معتبر و با امکانات ساخت!

گزینه «۴»: علت سرخ‌بودن آسمان در پیش از طلوع، آن است که صبح، همانند یک انسان، خون گریه کرده است!

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

(همون نمازی)

۳۱- گزینه «۴»

اینکه چیزی به‌واسطه آب بسوزد، تناقض دارد و امید را به محصول (کشت) تشبیه کرده است. (کشت امید)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: می، زایل‌کننده عقل است و در این تصویر تناقض‌گونه، باعث فرزانگی شده است. این بیت، تشبیه ندارد.

زبان و ادبیات فارسی

۲۱- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علوبیان)

فارسی میانه به دو گروه پهلوی و پارتی تقسیم می‌شود.

آثار بر جامانده از زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.

فارسی دری یا نو با کنارگذاشتن برخی از صدای‌های زبان عربی الفبای آن را پذیرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

۲۲- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ای دیگر:

گزینه «۱»: ابن‌یمین قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.

گزینه «۲»: سلمان ساوجی در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشت.

گزینه «۴»: شاه نعمت‌الله ولی از شاعران قرن نهم است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۴)

۲۳- گزینه «۲»

موارد «ب، ج و ه» نادرست‌اند:

ب) تشکیل اولین کنگره نویسندها و شاعران در دوره دوم بود، اما شعر نو

حماسی یا سمبولیسم اجتماعی در دوره سوم، پس از وقایع کودتای مرداد و پیدایش نوعی سرخوردگی و یأس در بین روشنفکران و شاعرا، رواج یافت.

ج) دوران مقاومت در ادبیات فارسی بعد از خرداد ۱۳۴۲ شکل گرفت.

ه) جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش ققنوس در ۱۳۱۶ ثبت شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹، ۷۰ و ۷۳)

(شیوا نظری)

۲۴- گزینه «۳»

متن از چهار مقاله نظامی عروضی است. این اثر از آثار دوره دوم ادبیات فارسی (سبک عراقی) است. از ویژگی‌های آن می‌توان به حذف افعال به قرینه (... در غایت ساختگی بود؛ خزاین آراسته [بود] و لشکر جرار [بود] و بنگان فرمابردار [بودند]) و استفاده از آرایه‌هایی چون سجع (جرار و فرمابردار - کردی و رفتی) اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۸۵)

(شیوا نظری)

۲۵- گزینه «۴»

«شمس و طغرا» رمانی است نوشته محمدباقر میرزا خسروی. میرزا حسن خان بدیع رمان‌های «شمس‌الدین و قمر» و «داستان باستان» را نوشته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۵- گزینه «۴»

تشبیه: مانند بُو / فاقد پارادوکس

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شمشادقد: تشبیه درون واژه‌ای است و «قلب» ایهام دارد: - اعضوی از بدن -۲- میانه سپاه

گزینه «۲»: تشخیص و استعاره: گریه کردن صراحی و فغان کردن بریط / حسن تعلیل: گریه کردن صراحی (ظرف شراب) [صدایی که هنگام ریختن شراب ایجاد می‌شود] و ناله کردن بریط، بهدلیل سوختن و رنج کشیدن عاشق است!

گزینه «۳»: تشبیه: چون من / مجاز: «جام» مجاز از باده (علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۶- گزینه «۴»

الف: پشت گیرد: کنایه از حمایت و پشتیبانی

ب: پراکنده بودن بُوی گل با دلیل شاعرانه توجیه شده است: حسن تعلیل «ج»: اسلوب معادله دارد.

د: «خون شقایق»: اضافه استعاری از نوع تشخیص است.

هـ: «اندیشه»: جناس تام: اندیشه در دو معنای نگرانی و فکر استفاده شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(میتبی فرهادی)

۳۷- گزینه «۴»

بیت «الف»: ایهام: کلمه «دوش» در مصراج دوم: دارای ایهام است: - دیشب -۲- گتفت یا شانه / بیت «ب»: مجاز: «امروز» مجاز از دنیا و «فردا» مجاز از آخرت / بیت «ج»: موازن: تقابل سمعه‌های متوازن و متوازی در این بیت، پدیدآورنده آرایه موازن است. / بیت «د»: لف و نشر: لفها: آه دل و اشک، نشرها: خاصیت برق و فیض باران / بیت «هـ»: کنایه: «دلبردن» کنایه از محبت کسی را جلب کردن (علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

۳۸- گزینه «۴»

«روی»، «جوی» و «سوی» و از گان قافیه‌اند که «ی» آن‌ها الحقی می‌باشد؛ بنابراین قافیه مطابق تبصره قافیه سروده شده است. حرف اصلی قافیه، مصوت بلند «و» می‌باشد؛ بنابراین، قافیه مطابق قاعدة «۱» سروده شده است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: « بتان »، « جان » و « آن »: واژگان قافیه / فاقد حروف الحقی / حروف اصلی: «ان» ← قافیه مطابق قاعدة «۲» است و بهدلیل نداشتن حروف الحقی، بر مبنای تبصره قافیه نیست.

گزینه «۲»: « صفا »، « جلا » و « فنا »، واژگان قافیه / فاقد حروف الحقی / حرف اصلی: مصوت بلند «ا» ← قافیه مطابق قاعدة «۱» است؛ اما مطابق تبصره قافیه نیست؛ چون فاقد حروف الحقی می‌باشد.

گزینه «۳»: « دیده‌ای »، « پرسیده‌ای » و « رنجیده‌ای »: واژگان قافیه / حروف الحقی: «های» / حروف اصلی: «ید» ← قافیه مطابق قاعدة «۲» و تبصره قافیه می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

گزینه «۲»: «شمع رخ» اضافه تشبیه‌ی است؛ ولی در آن تناقض دیده نمی‌شود.

گزینه «۳»: تشبیه ندارد؛ اینکه با زبان بریده شده، درد فراق را شرح دهد، تناقض دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

۳۲- گزینه «۱»

ایهام تناسب: «چنگ»: ۱- ساز چنگ (که شکل آن، خمیده است). ۲-

دست؛ که در این معنا قابل قبول نیست ولی با «دل» و «دهن» تناسب دارد.

استعاره مصرحه: «جان» در واژه «جانا»، استعاره مصرحه از «یار» است.

مجاز: «سر» در «سر زلف»، مجاز از ابتدای زلف

واژه‌آرایی: تکرار واژه «تو» و واژه «تنگ»

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

۳۳- گزینه «۳»

گزینه «۳»: دل عشوی فروخت. (تشخیص و استعاره) / مرغ زیرکم، چو

دام (تشبیه)

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چون آینه»: تشبیه / دیوار حیرت: تشبیه / پشت دادن آینه»، استعاره / «خار»؛ استعاره از مشکلات / «گل»؛ استعاره از نیکوبی‌ها و

خوبی‌ها / «باغ و بستان»؛ استعاره از دنیا

گزینه «۲»: «قدح لاله»؛ اضافه تشبیهی / «ترگیس سرمست»: تشخیص و استعاره

گزینه «۴»: «دام زلف»؛ اضافه تشبیهی / مخاطب قرار دادن «باد صبا»: تشخیص و استعاره مکنیه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۲»

تشبیهات: مهر رخ (رخ به خورشید تشبیه شده است). / [من] چون صحیح

...

ایهام: مهر: ۱- خورشید -۲- عشق و محبت

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیهات: شکرخنده - [آن‌ها] جان شیرین هستند. / ایهام ندارد.

گزینه «۳»: تشبیهات: چو صراحی - چو ساغر / ایهام ندارد. (مدام: ایهام تناسب دارد.)

گزینه «۴»: تشبیه: چو لاله بود چراغم در دست / ایهام: دور از تو: ۱- در فراق تو -۲- از تو دور باد

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

۴۲- گزینه «۳»

وزن مصراع دوم این سروده، «مفهول مفاعیل مفاعیل فهولن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۷)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۳- گزینه «۴»

وزن بیت این گزینه، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است که نام بحر

آن، به صورت «رمل مثمن سالم» می‌باشد.

نام بحر سایر گزینه‌ها در مقابل آن‌ها به صورت صحیح آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۴- گزینه «۱»

بیت «الف»: «عاجزم از» حذف همزه دارد.

بیت «ب»: اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای هفتم مصراع اول

بیت «ج»: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: «ساقی» و بلند تلفظ کردن

مصطفوت کوتاه: «جام» و «کلر»

بیت «د»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «روی»

بیت «ه»: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: «رفتی»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۵۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۵- گزینه «۴»

ایات گزینه‌های «۱» و «۲»، دارای ابدال هستند.

گزینه «۳»: در رکن دوم مصراع اول، اختیار شاعری قلب در تبدیل

«مفاعلن» به «مفتعلن» صورت گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

(فرهار فروزانی)

۴۶- گزینه «۳»

مفهوم کلی بیت صورت سؤال: غافل به فریاد و هشدارها اعتنای ندارد و با این چیزها، هوشیار نمی‌گردد، همان‌طور که پند و اندرز در عاشق بیدل تأثیری ندارد.

تشريح ایات:

گزینه «۱»: شاعر به غافلان هشدار می‌دهد که تا صبح (به تعابیری: قیامت) نرسیده است، از خواب غفلت برخیز و فکر کاری کن.

گزینه «۲»: تکرار مفهوم بیت صورت سؤال.

گزینه «۳»: از فریاد جرّس (عبور مسافران و زنگ کاروان) غافل هوشیاری یافت، پس شایسته نیست که ما به افسون دنیا سرگرم شویم.

گزینه «۴»: تکرار مفهوم صورت سؤال.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۵)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۹- گزینه «۳»

کلمات قافیه «گیسو» و «سو» هستند («یش» الحاقی است).

تشريح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مستور» و «بور» و کلمات «نیست» و «بیست» نیز با یکدیگر قافیه هستند. چرا که اولی فعل اسنادی و دومی فعل غیراسنادی است.

گزینه «۲»: «نعم» در مصراع اول جمع «نعمت» است و «نعم» در مصراع دوم به معنای «بله» است. «جنت» و «رحمت» نیز قافیه هستند.

گزینه «۴»: کلمات «جهان» و «آستان» قافیه اول و «اندر» و «بر» قافیه دوم هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

۴۰- گزینه «۴»

وزن سروده گزینه «۴»: «فاعلاتن (رو / ی / ذر / یا) فاعلاتن (ی / ه / را /

سن) فَعْ (گیز) ← اختیارات: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - در هجای

پنجم - حذف همزه در هجای هشتم ۳- بلند بودن هجای پایان مصراع

تشريح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وزن اصلی آن «مفهول فاعلات مفاعیل فاعلن» است که شاعر بنابر امکان برش پایه‌های آوایی در شعر نیمایی وزن این سطر را «مفهول فاعلات فهولن» آورده است.

گزینه «۲»: وزن اصلی «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است که شاعر با برش پایه‌های آوایی وزن این سطر را «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» آورده است.

ضمناً کسره اضافه در «همره» و «ظاهر» بلند تلفظ می‌شود.

گزینه «۳»: وزن اصلی شعر «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» است که بنابر ابدال در انتهای وزن و آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در ابتدای وزن، وزن این سطر «فاعلاتن فاعلاتن فعلن فعلن» آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا علییان)

۴۱- گزینه «۴»

وزن این بیت، «مستفعل فاعلات مستف» یا همان «مفهول مفاعلن فهولن»

است که در بین رکن اول و دوم هر دو مصراع (غا / فل / دا، ما / را / یا) ابدال رخ داده است و دو هجای کوتاه، تبدیل به یک هجای بلند شده است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در بیت یک هجای کشیده («دیم» در «دادیم») یافت می‌شود. دقّت کنید که هجای «موش» در واژه «فراموش» چون در پایان مصراع آمده، در حکم هجایی بلند است و نمی‌تواند کشیده محسوب شود.

گزینه «۲»: هجای چهارم مصراع دوم («د» در واژه «یاد») تبدیل به هجای بلند می‌شود.

گزینه «۳»: بیت دارای وزنی ناهمسان است که به دو شکل تقطیع می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

علوم اجتماعی

(فاطمه صفری)

۵۱- گزینه «۳»
بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (عضویت اعضا در جهان اجتماعی اعتباری است). - درست
 گزینه «۲»: درست - درست - نادرست (پدیده‌های تکوینی را انسان ایجاد نمی‌کند؛ ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارد به جهان اجتماعی راه می‌یابند).
 گزینه «۳»: درست - درست - درست

گزینه «۴»: درست - درست - نادرست (هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد بعد معنایی نیستند).

(زینب آذری)

۵۲- گزینه «۴»

جهان متعدد رویکردی این جهانی دارد و متوجه اهداف دنیوی است و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کند. این علوم با روش تجربی قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث طبیعی را به انسان‌ها می‌دهند ← گسترش دانش و سایل (گسترش و بسط عقلانی ابزاری) جهان متعدد فقط علوم تجربی را علم به حساب می‌ورد و علومی را که از روش‌های عقلانی و وحیانی استفاده می‌کنند را علم به شمار نمی‌ورد. وقتی علوم فراتجربی دچار افول شوند، امکان ارزشیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود؛ زیرا ارزش‌ها و آرمان‌ها پدیده‌های فراتجربی هستند ← زوال عقلانیت ذاتی (از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها) در جهان متعدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی و مادی را به دنبال دارند به شدت رشد می‌کنند. رواج این دسته از کنش‌ها عرصه را بر سایر کنش‌های اخلاقی و اعطافی تنگ می‌کند و اجازه رشد به آن‌ها را نمی‌دهد. این وضعیت کم کم انسان را اسیر نظام پیچیده‌ای می‌کند که به دست خود انسان ساخته شده و او را احاطه کرده است. ← قفس آنهنین

(پامه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(ریحانه امینی)

۵۳- گزینه «۴»
تشریح موارد نادرست بهترین:

- سیاست دو وجه یا بعده اصلی دارد. یک بعده آن تدبیر و تنظیم امور - که امروزه به قانون کاهش یافته - و بعده دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت می‌باشد.
 - سازمان مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی است.
 - جهان اسلام از مغلولان به لحاظ نظامی شکست خورده اما موفق شد که آن‌ها را به لحاظ فرهنگی در درون خود، هضم و جذب کند.
 - در گذشته و به صورت عادی، سیاست، محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آمد، ولی امروزه این تلقی وجود ندارد و تمامی جامعه می‌تواند قلمرو سیاست باشد.

(پامه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

(پامه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷، ۵۸ و ۶۲)

(فاطمه صفری)

۵۴- گزینه «۲»

اگر نهاد خانواده و عقاید و ارزش‌های آن به گونه‌ای سست شوند که رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی همانند زندگی با حیوانات، ازدواج با هم‌جنس، زندگی مشترک بدون ازدواج و ... هم عرض خانواده شیوع پیدا کند؛ به گونه‌ای که جهان اجتماعی نتواند در برابر این اشکال از کیان خانواده و ارزش‌ها و هنجارهای آن دفاع کند، نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.

(ممسن اصغری)

بیت صورت سؤال، «به نکوهش انسانی می‌پردازد که در فکر دنیاست و در اندیشه توشه برداشتی برای آخرت نیست.» این مفهوم در بیت گزینه «۱» نیز مطرح شده است. (نکوهش دنیادوستی و توصیه به آخرت‌اندیشی) **تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۲»: توصیه به تسلیم در برابر دشمن قوى و زورمند
 گزینه «۳»: توصیه به ترک تعلقات در دنیا
 گزینه «۴»: افسوس شاعر برای ازدست‌رفتن حواس و توانایی‌هایش در پیری (علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۵۶)

(ممسن اصغری)

در ایات «ب، ج و ه» بر این مفهوم تأکید شده است که آدمی در برابر تقدیر و قضا و قدر و سرنوشت الهی، چاره‌ای ندارد و سرنوشت او از پیش، در عالم بالا (عالی ازل) رقم خورده است.

تشریح ایات دیگر:
 بیت الف) شاعر تقدیر و قضا و قدر را در گرو تدبیر مددوح می‌داند (مفهوم مقابله اعتقاد به قضا و قدر).
 بیت د) در این بیت نیز شاعر قضا و قدر را در گرو رفتار و اعمال فرد دانسته است (مفهوم مقابله اعتقاد به قضا و قدر).
 (علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۸)

(سید علیرضا احمدی)

مفهوم بیت صورت سؤال: ترجیح غم عشق بر شادی‌های پوچ دنیوی - غم‌پرستی (غم مثبت)
 شاعر در بیت گزینه «۴» عیناً می‌گوید که من غم عشق او را بر راحتی خود ترجیح می‌دهم.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیف‌ناپذیری غم عشق (یعنی اینکه توصیف غم عشق هرگز پایانی ندارد و در کلام نمی‌گنجد).

گزینه «۲»: دوری از غم و گرایش به شادی و خوشی (غم منفی).
 گزینه «۳»: اغتنام فرصت و پرهیز از غفلت
 (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۲۴)

(سید علیرضا احمدی)

شاعر در بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»، چهره یار را با کمک استعاره ماه، روش توصیف می‌کند و موي او را به ابری (پرده‌ای) تشبیه می‌کند که روی این چهره ماه‌گون را گرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: تصویر: روی یار در زیبایی به باغ و گلستان مانند شده است و سخنان ارزشمندش به قند

گزینه «۲»: تصویر: سخنان ارزشمند یار به لوله (مروارید) مانند شده است و چهره قرمزرنگ یار (به دلیل سلامتی و زیبایی) به لاله‌ای تشبیه شده است که در میان موهای سیاه او پنهان شده است.

گزینه «۳»: خطاب به معشوقی که در چهره‌اش، مایه کفر و ایمان وجود دارد. چه بسا منظور شاعر از کفر، موهای سیاه‌رنگ معشوق است و منظور از ایمان، چهره سفیدرنگ است. در نظر داشته باشید که ایمان و کفر در ادبیات کلاسیک فارسی، همارز دو مفهوم سفید و سیاه محسوب می‌شوند.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۹۶)

(آریتا بیدقی)

- ۵۸- **گزینه «۳»**
 اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی، سوسیالیستی → توجیه رفتار طرفین در گیر دو جنگ جهانی با اندیشه‌های سکولار صورت می‌گرفت.
 سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی ← ابزارهای تسهیل انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز
 نظریه‌ای که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابل با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد ← نظریه جنگ تمدنها
 (جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه‌های ۸۵، ۸۶ و ۸۹)

(آریتا بیدقی)

- ۵۹- **گزینه «۴»**
 الف) نظام اجتماعی بیرون از ماست ← یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه
 ب) اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و تفسیری ← توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی
 ج) مدل عدالت اجتماعی ← نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق
 د) ساختار اجتماعی ← در گروه‌های رسمی بهتر می‌توان دید.
 (جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۲۳ و ۷۷)

(ریحانه امینی)

- ۶۰- **گزینه «۳»**
 - مالکیت براساس ارزش اجتماعی ثروت، اعمال قدرت می‌کند.
 - با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود تلاش و شایستگی افراد کوشش و توانمند نادیده گرفته شود. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود؛ اما به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.
 - همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود؛ به‌گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند. به عبارت دیگر، همانندسازی سیاستی بود که دولتها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آنها در پیش گرفتند. در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت.
 (جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶۳، ۷۶ و ۸۸)

(آریتا بیدقی)

- ۶۱- **گزینه «۱»**
 علت پیچیدگی کنش‌های انسان‌ها ← تنوع و تکثر معانی
 علت افزایش دامنه چالش فقر و غنا ← پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا
 علت فراهم آمدن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی ← قواعد اجتماعی
 (جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بیوانی، صفحه ۹۳)
 (جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۳ و ۵۰)

(فاطمه صفری)

- ۶۲- **گزینه «۴»**
 مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.
 کاستی و خلاً معنوی، دانشمندان و متوفکران اجتماعی را به بازنده‌یابی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مزه‌های هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.

اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود. مرتاض شدن مصداقی از آن است.
 اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، چار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی گرفتار می‌شوند.
 (جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۳، ۹۱ و ۱۰)

(زینب آذری)

- ۵۵- **گزینه «۳»**
 - در فرهنگ مدرن (غرب) اعمال و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی توجیه می‌شوند. (مانند مطابقت دادن نماز با حرکات ورزشی)
 - روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابزاری، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.
 - هرگاه عقاید و ارزش‌های مربوط به جامعه اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جامعه از دست بدند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌های رویه و می‌شود.
 - جهان اجتماعی اگر توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد، چار بحران هویت فرهنگی می‌شود.
 (جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۰ و ۹۳)
 (جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیوانی، صفحه‌های ۳۸ و ۴۳)

(ریحانه امینی)

- ۵۶- **گزینه «۱»**
 - فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
 - فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش جهان‌شمول «عدالت» پایبند باشد.
 - فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.
 (جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ بیوانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

(زینب آذری)

- ۵۷- **گزینه «۲»**
 - انسان علاوه بر نیازهای مادی، نیازهای معنوی نیز دارد. فرهنگی که صرفاً پاسخ‌گوی نیازهای مادی باشد و از نیازهای معنوی انسان سر باز بزند، بشر را دچار بحران‌های روحی و روانی می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان‌شمول است برخوردار باشد.
 - انقلاب فرانسه ریشه در دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی انقلاب صنعتی دارد و نخستین انقلاب لیبرال جهان است.
 - نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهمنترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و دو ویژگی اراده و ارزش را تابع معناداری و آگاهی می‌دانند.
 - هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند. هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران. پیدایش نظریه فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی تبار، نظریه آمریکایی بومی و... در علوم اجتماعی امروز، نتیجه چنین مطالبه و درخواستی‌اند. این گروه‌ها می‌گویند آنچه تا امروز به اسم علوم اجتماعی به مطالعه گروه‌ها، جوامع و فرهنگ‌ها می‌پرداخت (سیاست هویت)، دانشی جهان‌شمول نبود بلکه روابط آن چیزی بود که مردان سفیدپوست اروپایی می‌پنداشتند و هویت زنان، ننگین پوستان و غیراروپاییان را نادیده می‌گرفت.
 (جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۵ و ۵۳)
 (جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۰ و ۹۶)

(مهدی باهردی)

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۱»

تأثیر رژیم غذایی ناسالم بر ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی به جهت اثبات پیشین، یک اصل (قانون) است (مطابق صفحه ۱۹۲ کتاب درسی). همچنین عبارت دوم با توجه به پرسشی بودن عبارت، مصدق «مسئله» است و در نهایت زمانی که دانشمندان نظری قاطع در موضوعی خاص، برای مثال علت انتخاب‌های رفتاری آدمی می‌دهند، یک اصل (قانون) شکل می‌گیرد.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۹۲)

(فرهاد علی‌نژاد)

۶۷- گزینه «۲»

پردازش مفهومی منجر به درک کامل تری نسبت به پردازش ادراکی می‌شود. اینکه پردازش ادراکی متمرکز بر ویژگی‌های حسی محرك است، دلیل نمی‌شود که بگوییم در پردازش مفهومی درک این ویژگی‌ها ناقص است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تفکر عبارت است از استفاده از اطلاعات موجود در حافظه (شناخت عالی همان تفکر است که شامل استدلال، قضاؤت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است).

گزینه «۳»: شناخت پایه بعد از احساس شروع می‌شود و شامل توجه، ادراک و حافظه است.

گزینه «۴»: شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه است که تعریف هر یک از این فرایندها در این گزینه آمده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(محمد رضا توکلی)

۶۸- گزینه «۲»

در گزینه «۳»، آگاهی باید دوطرفه باشد و گزینه‌های «۱» و «۴» نیز بربط هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۹)

(فرهاد علی‌نژاد)

۶۹- گزینه «۱»

تفکر فرضی از ویژگی‌های شناختی مفید است که در دوره نوجوانی کسب می‌شود. درست است که نوجوانان در به‌کارگیری توانایی‌های شناختی پخته نیستند و ممکن است این توانایی‌ها پیامدهای ناسازگارانه‌ای داشته باشد، اما این هم صحیح نیست که خیال‌پردازی در نوجوانی تنها به این عامل وابسته باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵، ۵۶ و ۵۷)

(مهدی باهردی)

۷۰- گزینه «۴»

به مانند فردی که منتظر مادر چادری خود است و با دیدن هر فرد چادری از دور گمان می‌کند مادرش را دیده، آرمان هم منتظر تاکسی اینترنتی سفید خود است و به دلیل همین انتظار، با دیدن هر خودروی سفید تصور می‌کند تاکسی او رسیده است. در مورد شیوا، تحریک گیرنده‌های شناوی او با صدای آژیر پلیس، منع جلب توجه او به سرعتی است که حرکت می‌کند. در نهایت هم محمدحسن به دلیل اطلاعات فراوان موجود در حافظه خود در مورد خودروها دائمًا به دیگر خودروها توجه می‌کند، همان‌طور که مکانیکی که از میان راسته کتاب فروشی عبور کند توجهش به کتاب‌های در مورد خودرو بیشتر است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۴)

هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد. این هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید. هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرست شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد.

مدینه خست (جامعه خوش گذرانی) حاکمیت اقلیت انسان محور براساس خواست و میل شخصی حاکم است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۳ و ۹۲)

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه ۸۰)

۶۳- گزینه «۲»

مفهوم عقلانیت در جهان اسلام متفاوت از عقلانیت جهان غرب است. ← طه عبدالرحمن غربیان وی را بیشتر از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند. ← ابن خلدون

از نخستین اندیشمندانی است که درباره لزوم قانون اساسی سخن گفته است. ← میرزا نائینی

با توجه به جوامع زمان خود و گذشته و با استدلال عقلانی به تعیین ملاک پرداخت. ← فارابی معتقد بود که عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند. ← علامه طباطبایی

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳)

۶۴- گزینه «۳»

عقل در معنای خاص، قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد و براساس موضوع مورد مطالعه خود به اقسامی تقسیم می‌شود:

عقل نظری: واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند و علومی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعت‌شناسی را پدید می‌آورد. برای مثال قانون علیت در فلسفه یا قانون جاذبه زمین در فیزیک با این عقل شناخته می‌شوند.

عقل عملی: واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند، مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند؛ مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد. این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، افقی علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۱۸)

۶۵- گزینه «۲»

تشریح موارد تادرست:

- در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منور‌الفکران غرب‌گرا به وجود آمد که پس از دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان، به نفع جریان منور‌الفکران پایان یافت.

- اگر تبیین را دانش جهان‌شمول (قوانين همه‌جایی و همیشگی) بدانیم، تفسیر دانش محلی (اینجایی و اکنونی) است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پدید، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زنگوی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

(فرهاد علی نژاد)

در سبک اجتنابی شخص آنقدر از عواقب تصمیم خود می‌ترسد و در مورد آن نگران است که اصلًاً تصمیمی نمی‌گیرد. در این بیت هم شاعر به غنیمت‌شمردن فرست و شتاب در تصمیم‌گیری و انجام کار تأکید کرده است.

تشريم گزينه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تقليد و پيروي کورکورانه از ديگران مشخصه سبک تصميم‌گيری وابسته است.

گزینه «۲»: به تأثیر منفی پيروي از احساسات اشاره دارد (سبک احساسی).

گزینه «۴»: تأکيد به استفاده از نعمت عقل که خدا به ما ارزاني داشته است (سبک منطقی).

(روان‌شناسی، تکلم (۲) تصميم‌گيری، صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۴۳)

(موسی عفتی)

«۲- گزینه»

انگيزه‌های افراد از نظر جهت (دليل انجام يك‌كار) و شدت با هم متفاوت است.

تشريم سایر گزينه‌ها:

گزینه «۱»: انگيزه هر دو نفر بیرونی است و از این نظر با يك‌ديگر تفاوت ندارند.

گزینه‌های «۳» و «۴»: فرض صورت سؤال مربوط به انگيزه است و ارتباطی با نگرش ندارد.

(روان‌شناسی، انگيزه و گذش، صفحه ۱۶۲)

(مهری باهدی)

«۱- گزینه»

سعید علت شکست خود را در بی‌دققتی «خود» می‌داند پس سبک اسناد او درونی است. همچنان با توجه به امکان تغییر داشتن دقت سعید عامل شکست ناپایدار ادراک می‌شود. اما سمية علت شکست خود را سخت‌گیری افسر راهنمایی و رانندگی می‌داند پس سبک اسناد او بیرونی است و همچنان با توجه به اینکه ممکن است در آزمون‌های آینده افسر راهنمایی و رانندگی تغییر کند، پس سبک اسناد او ناپایدار است. در نهايٰت سعید به سبک اسناد درونی، انگيزه مضاعفی برای رسیدن به خواسته‌اش دارد.

(روان‌شناسی، انگيزه و گذش، صفحه ۱۷۴)

(موسی عفتی)

«۳- گزینه»

يکی از مهم‌ترین عوامل ايجاد بيماري‌ها، سبک زندگی افراد است که روان‌شناسان سلامت آن را بررسی می‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

(مهری باهدی)

«۴- گزینه»

گزینه «۳» به پيامدهای شناختي فشار روانی منفي اشاره دارد. سایر گزينه‌ها غلط نیستند؛ اما باید دید چه میزان با سؤال ارتباط دارند. پيامدهای دوجانبه يعني پيامدهای مثبت يا منفي فشار روانی و ردشدن از فيلتر آگاهی يعني ارزیابی ما از فشار روانی و ارتباط با تعادل زیستی يعني سازگاری.

از میان اين گزينه‌ها، گزینه «۳» وضوح بيشتر و ابهام كمتری دارد و با انواع فشار روانی ارتباط دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۵ تا ۱۹۷)

(فرهاد علی نژاد)

«۴- گزینه»

الف) قيد «پس از سال‌ها» به گذشت زمان اشاره دارد و اينکه شخص خاطره بدی از دوستش داشته است می‌تواند پای عوامل عاطفی را هم به ميان پکشد. پس بخش اول تمام گزينه‌ها درست است.

(ب) با توجه به اينکه دستورالعمل را برای شخص توضیح داده‌ایم، بعيد است اطلاعات را رمزگردانی نکند. پس اشتباه او در واکنش حتماً ناشی از تداخل اطلاعات است (رنگ و شکل دو نوع اطلاعات جداگانه‌اند که با هم تداخل می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)).

(ج) اين دانش‌آموز اصلًاً درس نخوانده است، چون مشغول سفر و تفریح بوده است، پس فراموشی او ناشی از عدم رمزگردانی است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۱)

(هميرضا توکلی)

«۱- گزینه»

- فراموشی در حیطه يادآوري و نگهداري است.

- يادآوري رويداد ساختگی نوعی خطای اضافه کردن است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(موسی عفتی)

«۳- گزینه»

تشخيص دقیق مسئله، اولین گام حل آن است.

حل مسئله دارای پنج مرحله است:

۱- تشخيص مسئله

۲- به کارگیری راه حل مناسب

۳- ارزیابی راه حل

۴- بازبینی و اصلاح راه حل

۵- انتخاب راه حل‌های جايگزين

(روان‌شناسی، تکلم (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

(مهری باهدی)

«۲- گزینه»

در حل مسئله زمانی بنیست به وجود می‌آید که فرد نتواند با نگاه فعلی حل مسئله کند. همچنان «اثر انتقال» تأثیر يادگیری‌های گذشته بر حل مسائل فعلی و آینده تعريف می‌شود. يعني اثر انتقال نه يك پدیده بین فردی بلکه پدیده‌ای است درون هر فرد.

(روان‌شناسی، تکلم (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

(مهری باهدی)

«۳- گزینه»

تصمیم تکانشی او باعث اخراج شدن او شده است و کنترل نکردن هیجانات و نیز اعتماد افراطی به تصمیم‌اش مبنی بر کارکردن، از موانع او بوده است.

(روان‌شناسی، تکلم (۲) تصميم‌گيری، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۴۹)

زبان عربی

(ولی برهی - ابهر)

۸۶- گزینه «۲»

در گزینه «۲»، «تعجبًا» مفعول مطلق تأکیدی است، چون پس از آن مضایلیه یا صفت به کار نرفته است، بنابراین در ترجمه آن باید از قیدهای تأکید مثل (قطعاً، حتماً، بیش و ...) استفاده شود. به عبارت دیگر، در این گزینه مفعول مطلق تأکیدی، به صورت یک مفعول مطلق نوعی که دارای صفت (کثیر) است، ترجمه شده و نادرست است.

(ترجمه)

(بهروز میربکی)

۸۷- گزینه «۱»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بخار ← دریاها (میاه: آب‌ها)

گزینه «۳»: سامیحی ← بخش (اسمی: اجازه بده)

گزینه «۴»: آمنکم ← شما را ایمن ساخت (آمننم: ایمان آوردید)

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

۸۸- گزینه «۲»

«یافت می‌شوند»: تُوحَد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تبديل می‌کنند»: تُحَوِّل (برای جمع‌های غیر انسان، فعل مفرد و مؤنث می‌آوریم) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تاریکی‌های دریا»: ظلمات البحر (رد گزینه «۴») / «روزنی روشن»: نهار مُضیء (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

(همیرضا خاندامینی - اصفهان)

۸۱- گزینه «۴»

«یقبل»: می‌پذیرد، قبول می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «عباده»: بندگانش، بندگان خود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «السیئات»: بدی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

نکات مهم درس:

۱) در ترجمه، به ضمیرهای متصل و صیغه آن‌ها، بسیار دقّت کنید.

۲) مراقب باشید «خود» و «خویش» می‌توانند به جای هر ضمیری بیانند.

۳) در ترجمه، به مفرد و جمع بودن اسم‌ها، بسیار دقّت کنید.

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

۸۲- گزینه «۳»

«یجب أن لا تنسى»: نباید فراموش کنیم (رد گزینه «۱») / «قرئنا»: نزدیک کرده است ما را ... (دقّت کنید فعل ماضی است، نه مضارع ← رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ همچنین ضمیر «نا» در اینجا، مفعول است، نه فاعل ← رد گزینه «۱») / «بَعْدَنَا»: دور می‌کند ما را ... (رد گزینه «۴») / «بعدنا»: دور کرده است ما را ... (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

(ولی برهی - ابهر)

۸۳- گزینه «۳»

«آخرع»: فعل ماضی مجھول، اختراع شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «إِذَادَت»: افزایش یافت، زیاد شد (رد گزینه «۴») / «أعمال الإنسان الصعبة»: ترکیب وصفی - اضافی) کارهای دشوار انسان (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

(بهروز میربکی)

۸۴- گزینه «۲»

«القلب الذي»: قلبی که (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ موصولات خاص پس از اسم ال «دار، به شکل «که» ترجمه می‌شوند) / «لا يخشى»: خشوع (فروتنی) نمی‌کند (رد گزینه «۳») / «يَكَادُ»: چیزی نمانده، نزدیک است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أَنْ يَقْرَغُ»: خالی شود (رد سایر گزینه‌ها) / «خشية الله»: ترس (پروای) خدا (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

(ولی برهی - ابهر)

۸۵- گزینه «۱»

«بلغ الإمام»: (دقّت کنید «الإمام» مفعول و منصوب است) به امام رسید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أَنَّ»: که (رد گزینه «۲») / «قد أسرع»: شتابته است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «عائل»: تهدیست، نیازمند (رد گزینه «۴») / «فنی»: ثروتمند (رد گزینه «۴») / «محزوناً»: حال) با ناراحتی، اندوهگین (رد گزینه «۲»؛ در گزینه «۲»، به شکل خبر ترجمه شده است، نه حال).

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۸۹- گزینه «۳»

«شاهین می‌خواست صاحبش را نجات بدهد با وجود اینکه او از موضوع آگاه نبود!» کاملاً صحیح است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاهین فهمیده بود که مرد می‌خواهد از او خلاص شود! (کاملاً

نادرست است!)

(سید محمدعلی مرتفعی)

گزینه ۹۳**تشریف سایر گزینه‌ها:**

گزینه ۱: « فعل مضارع » نادرست است، « تکررت » بر وزن « تفعّل » فعل ماضی از باب تفعّل است.

گزینه ۲: « مجرد ثلاثی » نادرست است، « أخرج » بر وزن « أ فعل » فعل ماضی از باب افعال است و مزيد ثلاثی محسوب می‌شود.

گزینه ۳: « مفعوله: دم » نادرست است، « دم » فاعل است.

(تمثیل صرفی و اعراب)

(پیروز و جان - گرگان)

گزینه ۹۴

« أكبّر » جمع مكسر « أكبّر » (اسم تفضیل بر وزن « أ فعل ») است، پس باید بر وزن « أفعال » باشد، بنابراین « أكبّر » صحیح است. همچنین « اعماّر » بر وزن « إفعال » مصدر باب افعال است و بدین شکل باید بیاید.

(فبیط هرکات)

(سیده مهیا مؤمنی)

گزینه ۹۵

در گزینه ۴، عبارت عربی بر گردش روزگار و رخداد حوادث خوب و بد دلالت دارد، اما در بیت فارسی، شاعر می‌گوید روزگار و تمام دنیا با او سر جنگ دارند.

(مفهوم)

(ممور بادربرین)

گزینه ۹۶

صورت سوال، حرف « ن » را خواسته است که همواره مفتوح (دارای علامت فتحه) باشد؛ حرف « نون » در اسم های جمع مذکور سالم همیشه حرکت فتحه دارد. (بن - ون)

در گزینه ۲، « الصالحين » با توجه به این که صفت برای اسم جمع « عباد » می‌باشد، پس جمع مذکور سالم است و نون آن همیشه فتحه دارد.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: « التمارین » جمع مكسر است و نون آن می‌تواند در جملات مختلف، ضمه، کسره و فتحه داشته باشد.

گزینه ۳: « طیران » یک اسم مفرد و مصدر (به معنای: پرواز) است.

گزینه ۴: « الطالبین » با توجه به ضمیر « هما »، اسم مثنی است و نون آن همیشه کسره دارد.

نکات مهم درسی:

(۱) اگر اسمی آخرش « بن » داشته باشد، جمع مذکور سالم است.

(۲) اگر اسمی آخرش « بن » داشته باشد، اسم مثنی است.

(۳) اگر حرف « نون » در « بن » حرکت نداشته باشد، در صورتی که در جمله نشانه‌های مثنی از قبیل: ضمیر مثنی و ..... باشد، اسم مثنی می‌باشد و در صورتی که نشانه‌های جمع وجود داشته باشد، جمع مذکور سالم می‌باشد.

(قواعد اسم)

گزینه ۲: مرد احساس درد و گناه کرد قبل از اینکه اقدام به کشتن شاهین مظلوم نماید! (بعد از کشتنش، چهار احساس گناه شد!) گزینه ۴: شاهین به صاحبش نزدیک شد تا آب را بریزد و این کارش را دوبار تکرار کردا! (سه بار مجدد کارش را تکرار کردا)

(درک مطلب)

گزینه ۹۰

(سید محمدعلی مرتفعی) صورت سوال از ما می‌خواهد شاهین و صاحبش را توصیف کنیم؛ « صاحب شاهین مطمئن نبود هنگامی که شمشیری را که حمل می‌کرد، بیرون کشید! » عبارت صحیحی است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: صاحب شاهین باهوش بود اما به خشم غلبه نکردا (نمی‌توانیم نتیجه‌گیری کنیم که باهوش بوده است)

گزینه ۲: شاهین نمی‌توانست به راحتی به بالا و پایین پرواز کندا (صحیح نیست!)

گزینه ۳: شاهین صاحبش را صادقانه دوست داشت ولی مرد او را دوست نداشت! (صاحب شاهین هم او را دوست داشت!)

(درک مطلب)

گزینه ۹۱

(سید محمدعلی مرتفعی) صورت سوال، عبارتی را می‌خواهد که از مفهوم متن دورتر باشد:

تشریف گزینه‌ها:

گزینه ۱: چه بسیارند احساساتی که از بدگمانی مُردند!

گزینه ۲: هر کس شمشیر ستم بکشد، بدان کشته می‌شودا (با مفهوم متن مطابقت ندارد، صاحب شاهین، خودش کشته نشدا)

گزینه ۳: هر کس از هوای نفس خود پیروی کند، پشیمانی بر او فرود می‌آید!

گزینه ۴: فقط با چشم‌هایتان نگاه نکنید بلکه با عقل‌هایتان نگاه کنید!

(درک مطلب)

گزینه ۹۲

(سید محمدعلی مرتفعی) **تشریف سایر گزینه‌ها:**

گزینه ۱: « فاعله ضمیر « له » نادرست است، ضمیر متصل، نقش مفعول را دارد.

گزینه ۲: « من باب « فعل » نادرست است، اسم تفضیل بر وزن « أ فعل - فعلی » همواره از مصدر ثلاثی مجرد ساخته شده است.

گزینه ۴: « مجرور بحرف الجر » نادرست است، « مع » یک اسم است، نه حرف، پس « اقتراب » نقش مضافق‌الیه را دارد.

(تمثیل صرفی و اعراب)

تاریخ

(پواد میربلوکی)

گزینه «۱»

از حدود ۱۲۰۰۰ سال پیش، گروههایی از مردم گردآورنده خوارک با استفاده از تجربیات گذشته، شروع به کشت برخی گیاهان و اهلی کردن حیوانات کردند و برای نخستین بار موفق به تولید خوارک شدند. در عصر نوتنگی، انسان با ابداع چرخ سفالگری، اقدام به تولید ظروف گلی کرد.

(تاریخ (ا)، بیان در عصر باستان، صفحه ۳۳)

(زهرا امیری)

گزینه «۴»

- در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند که یکی از برجسته‌ترین آن‌ها کنفوشیوس بود.

- یکی از دستاوردهای مهم تمدن روم، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.

- لوح‌های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری در بقایای شهرهای سومری کشف شده است. به گمان برخی از باستان‌شناسان، سومریان (مردم بین‌النهرین) مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشتۀ‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیلگمش است.

(تاریخ (ا)، بیان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(علی محمد کریمی)

گزینه «۳»

در دوره فرماتروایی اردشیر دوم، مصر از سیطرۀ هخامنشیان خارج شد، و در زمان اردشیر سوم دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشی شد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۷)

(پواد میربلوکی)

گزینه «۳»

یکی از مقام‌های عالی مرتبۀ دربار ساسانی که واستریوشان سalar نام داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت. او علاوه بر عهده‌داری مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(پواد میربلوکی)

گزینه «۲»

در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. از برجسته‌ترین چهره‌های این سبک از تاریخ‌نویسی می‌توان به بلاذری (قرن سوم هجری) صاحب کتاب فتوح‌البلدان و دینوری (متوفی ۲۹۰ ق) نویسنده کتاب اخبار الطوال اشاره کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

(سید محمدعلی مرتفعی)

می‌دانیم محدود عددۀای «۳ تا ۱۰» به صورت جمع می‌آید اما محدود اعداد «۱۱ تا ۹۹» مفرد به کار می‌رود، در گزینه «۳»، «عشرون» (۲۰) باید با محدود مفرد باید ← عشورون گُرسیاً

(عدر)

(محمد رضا قادری‌امینی)

«ل» در «لیشکر» از نوع لام امر به معنای «باید» است: «باید مسلمانان، پروردگار بزرگ خود را به خاطر نعمت‌هایی که از آن استفاده می‌کنند، شکر کنند!»؛ در حالی که در سایر گزینه‌ها «ل» در «لیعالج»، «لتعیر» و «لتطیخ» به معنای «برای اینکه، تا» است.

تشりیف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ل» در «لیعالج» به معنای «برای اینکه، تا» است: «برای اینکه پژشک ماهر، بیمار خود را درمان کند، از گیاه دارویی استفاده نمود!»

گزینه «۲»: «ل» در «لتعیر» به معنای «برای اینکه، تا» است: «برای اینکه معلم، شیوه درس دادنش را تغییر دهد، پرونده دانش‌آموزانش را دید». «ل» در «لتطیخ» به معنای «برای اینکه، تا» است: «برای اینکه مادرمان، غذایی را برای مهمان دعوت شده بپزد، یک ساعت قبل از خواب برخاست!»

(قواعد فعل)

(ولی برجهی - ابهره)

در گزینه «۲»، «حزیناً» حال است و حالت را بیان می‌کند و نقش دیگری ندارد. (جزء زائد جمله است و می‌توانیم آن را از جمله حذف کنیم).

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «حزیناً» خبر برای أصبح، از افعال ناقصه، است، جزء زائد جمله نیست و با حذف آن، ارکان جمله ناقص می‌شود.

گزینه «۳»: «حزیناً» صفت برای «صیباً» است.

گزینه «۴»: «حزیناً» خبر برای فعل ناقص کان است.

(۱۵)

(پهلوی میربکی)

ترجمۀ عبارت: «... همانا ایمان به پروردگار دل‌هایتان را نورانی می‌سازد پس بر شماست ... پرستید ... الله را»

«آل» (آن + لا) باید بر سر فعل باید، پس نمی‌تواند برای مورد اول استفاده شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴)، قبل از فعل «تعبدوا»، به «آل: که ... آن ...» نیاز داریم ← آل تعبدوا: که نپرستید (رد سایر گزینه‌ها)، واضح است که آخرین کلمۀ مورد نظر نیز «آل» به معنای «به جز، فقط» است.

نکات مهم درسی:

(۱) «آل» به معنای «آگاه باش، هان» است.

(۲) «آل» (آن + لا) بر سر فعل می‌آید و به معنای «که ... آن ...» است.

(۳) «آل» به معنای «به جز، فقط» است.

(استثناء)

(پهلوی میربلوکی)

۱۱۱- گزینه «۴»

ترتیب وقوع حوادث صورت سؤال این گونه است:

«الف»: مردم اغلب بینوا و خشمگین پاریس با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند. (۷۸۹ م)

«ج»: بخش وسیعی از نیمه شمالی ایران، منطقه تحت نفوذ روسیه شناخته شد. (۱۹۰۷ م)

«د»: در پی قتل و لیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی‌گرا در شهر سارایوو مرکز بوسنی، اتریش به حکومت صربستان مستقل اعلام جنگ کرد. (۱۹۱۴ م)

«ب»: اعتراض به قرارداد وثوق‌الدوله و مخالفت با آن باعث سقوط دولت او شد. (۱۹۱۹ م)

(تاریخ (۳)، ترکیبی)

(پهلوی میربلوکی)

۱۰۶- گزینه «۲»

پس از شهادت امام علی (ع)، معاویه در شام خود را خلیفه خواند. امام حسن (ع) نخست با ارسال نامه‌هایی به معاویه، او را از طغیانگری و تلاش برای جنگ و خونریزی برحدار داشت؛ اما معاویه بدون توجه به نصایح آن حضرت، به عراق شکرکشی کرد و امام حسن (ع) به منظور مقابله با معاویه، همراه با سپاهی که فرماندهی آن را قیس بن سعد بن عباده انصاری به عهده داشت از کوفه خارج شد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام هرگز تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۵)

(پهلوی میربلوکی)

۱۰۷- گزینه «۱»

لشکرکشی به خراسان و شکست دادن طغول سوم، آخرین سلطان سلجوقی و تسلط بر بخش وسیعی از ایران، از اقدامات تکش خوارزمشاه است.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

(پهلوی میربلوکی)

۱۰۸- گزینه «۳»

در عصر مغول-تیموری، تجارت در مسیر جاده ابریشم و راههای دریایی که از بنادر و جزایر ایرانی در خلیج فارس و دریای مکران (عمان) به هند و چین می‌رفت، پر رونق بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۲)

(پهلوی میربلوکی)

۱۰۹- گزینه «۴»

پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹ م، هرج و مر ج روپا را فراگرفت. پادشاهان به دلیل ناتوانی در تأمین هزینه ارتش، قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند. به همین دلیل اربابان از جمله شاهان، در صدد برآمدند قسمت‌هایی از زمین‌ها و املاک خود را در برابر دریافت خدمات نظامی و غیرنظامی به زیرستان و یا اشرف درجه دوم واگذار کنند. اشراف درجه دوم هم به نوبه خود همین کار را با زیرستان خود کردند و سلسله‌مراتی از ارباب یا فنودال و باحگزار یا واسال به وجود آمد. واسال به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می‌کرد و موظف بود که هنگام جنگ او را باری دهد، از کاخ و کوشک او حفاظت نماید و به او عوارض و مالیات پردازد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطی و عصر پریدر، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۴)

(پهلوی میربلوکی)

۱۱۰- گزینه «۳»

با شروع جنگ جهانی اول، دولت عثمانی به متحدهای پیوست و هرچند در ابتدا توانست موقفیت‌هایی به دست آورد ولی در نهایت توسط نیروهای متفقین اشغال شد. این در حالی بود که به دنبال انقلاب در روسیه، این کشور از جبهه جنگ خارج شده بود و فرست مناسی برای انگلستان و فرانسه برای تقسیم سرزمین عثمانی میان یکدیگر فراهم شد. این دو کشور قبل از پایان جنگ قراردادی بین خود به امضا رساندند که به موجب آن با پایان جنگ، امپراتوری عثمانی فروپاشید و کشورهای کوئنی ترکیه، عراق، سوریه، اردن، فلسطین، لبنان و عربستان شکل گرفتند. انگلستان سرپرستی عراق، اردن و فلسطین را بر عهده گرفت و لبنان و سوریه تحت سرپرستی فرانسه درآمدند. در مذاکرات ورسای، انگلستان و فرانسه این قرارداد پنهانی را علنی نمودند و در توافقات نهایی گنجاندند.

(تاریخ (۳)، پنک مهونی اول و ایران، صفحه ۱۶)

(زهرا دامیر)

جغرافیا**۱۱۴- گزینه «۴»**

علم جغرافیا از یافته‌های علوم دیگر استفاده می‌کند و با یک دید همه‌جانبه بررسی‌ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد.

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاهای و خدمات، نظامهای اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروههای انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا پیست، صفحه ۳)

(زهرا دامیر)

۱۱۵- گزینه «۱»

در برخی نواحی کوهستانی‌ای که سنگ‌ها قابلیت حل شدن در آب را داشته باشند، مانند سنگ‌های آهکی یا گچی و نظایر آن، آب‌های جاری با نفوذ به زیرزمین از طریق درزها و شکافها و حل کردن سنگ‌ها در خود، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشم‌های آهکی پدید می‌آورند که در اصطلاح به آن‌ها اشکال «کارستی» گفته می‌شود.

(فاطمه سقایی)

یکی از موضوعات مورد توجه جغرافی دانها، اهمیت تنوع جغرافیایی زبان هاست. امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات، برخی از زبان ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده اند. همچنین پیش بینی می شود که در آینده برخی از زبان های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۷۱)

۱۲۱- گزینه «۱»

یکی از موضوعات مورد توجه جغرافی دانها، اهمیت تنوع جغرافیایی زبان هاست. امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات، برخی از زبان ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده اند. همچنین پیش بینی می شود که در آینده برخی از زبان های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۷۱)

به طور کلی «کارست» پدیده خوردگی و انحلال سنگ های آهکی است. آبهایی که با دی اکسید کربن و هوا ترکیب می شوند، اسید کربنیک تولید می کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ ها شوند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۳۰)

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه های ۱۳۵ و ۱۳۶)

(زهرا دامیار)

مرز هایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می شوند و گروه های انسانی را، که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوتند، از یکدیگر جدا می کنند؛ مانند مرز بین هند و پاکستان که پس از جدایی و استقلال پاکستان از هند، در تعیین آن دقت شد تا منطقه مسلمان نشین از هندو شنین جدا شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه های ۱۳۲ و ۱۳۳)

۱۲۲- گزینه «۲»

مرز هایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می شوند و گروه های انسانی را، که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوتند، از یکدیگر جدا می کنند؛ مانند مرز بین هند و پاکستان که پس از جدایی و استقلال پاکستان از هند، در تعیین آن دقت شد تا منطقه مسلمان نشین از هندو شنین جدا شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه های ۱۳۲ و ۱۳۳)

(زهرا دامیار)

حوزه نفوذ سکونتگاه ها با یکدیگر متفاوت است. برخی سکونتگاه ها حوزه نفوذ کم وسعتی دارند. برای مثال، یک شهر کوچک ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه ها و استفاده از مراکز درمانی به آن شهر مراجعه کنند. به عکس، برخی از شهرها حوزه نفوذ بسیار گسترده ای در سطح یک ناحیه یا کشور و حتی جهان دارند؛ برای مثال، شهر تهران در برخی عملکردها مانند تولید و عرضه خودرو، لوازم خانگی، خدمات پیشرفتنه پژوهشی و مراکز دانشگاهی حوزه نفوذی در سطح کشور ایران دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۲۳- گزینه «۲»

حوزه نفوذ سکونتگاه ها با یکدیگر متفاوت است. برخی سکونتگاه ها حوزه نفوذ کم وسعتی دارند. برای مثال، یک شهر کوچک ممکن است فقط به چند روستای پیرامون خود خدمات بدهد و ساکنان روستاهای پیرامون برای خرید و کار در کارخانه ها و استفاده از مراکز درمانی به آن شهر مراجعه کنند. به عکس، برخی از شهرها حوزه نفوذ بسیار گسترده ای در سطح یک ناحیه یا کشور و حتی جهان دارند؛ برای مثال، شهر تهران در برخی عملکردها مانند تولید و عرضه خودرو، لوازم خانگی، خدمات پیشرفتنه پژوهشی و مراکز دانشگاهی حوزه نفوذی در سطح کشور ایران دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه های ۹ و ۱۰)

(زهرا دامیار)

این موارد از نشانه های وقوع زمین لرزه است:
الف) کاهش لرزش های کوچک زمین در راستای گسل ها: این لرزش ها را فقط دستگاه های حساس لرزه نگار می توانند ثبت کنند. زمانی که این لرزش ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین لرزه شدیدتری رخ دهد.

ب) تغییر در آب های زیرزمینی: پیش از وقوع زمین لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (در چاه ها، چشمه ها و قنات ها) بالا یا پایین برود یا ترکیب شیمیایی آن ها تغییر یابد. همه این ها می توانند نشانه هایی از وقوع احتمالی زلزله باشند.

پ) بررسی تغییر اندازه فاصله بین شکستگی های پوسته زمین به وسیله دستگاه های دقیق و عکس های هوایی و تصاویر ماهواره ای، راه دیگری برای پیش بینی احتمالی وقوع زلزله است.

(جغرافیا (۳)، مفاهیمات طبیعی، صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۱۲۴- گزینه «۴»

این موارد از نشانه های وقوع زمین لرزه است:
الف) کاهش لرزش های کوچک زمین در راستای گسل ها: این لرزش ها را فقط دستگاه های حساس لرزه نگار می توانند ثبت کنند. زمانی که این لرزش ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین لرزه شدیدتری رخ دهد.

ب) تغییر در آب های زیرزمینی: پیش از وقوع زمین لرزه ممکن است در اثر

فسار بر لایه های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (در چاه ها، چشمه ها و

قنات ها) بالا یا پایین برود یا ترکیب شیمیایی آن ها تغییر یابد. همه این ها

می توانند نشانه هایی از وقوع احتمالی زلزله باشند.

پ) بررسی تغییر اندازه فاصله بین شکستگی های پوسته زمین به وسیله

دستگاه های دقیق و عکس های هوایی و تصاویر ماهواره ای، راه دیگری برای

پیش بینی احتمالی وقوع زلزله است.

(جغرافیا (۳)، مفاهیمات طبیعی، صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱)

(زهرا دامیار)

استفاده از تصاویر ماهواره ای در مطالعه و پیش بینی مخاطرات طبیعی به طور روزافزون در حال گسترش است.

از طریق تصاویر می توانیم جهت حرکت سامانه های بارانزا و زمان دقیق رسیدن آن ها به هر منطقه را حداقل چند روز قبل پیش بینی کنیم. سپس با استفاده از تصاویر ماهواره های منابع زمینی حدود سیل گیر رودخانه ها را تعیین کنیم. همچنین از طریق تصاویری که سنجنده ماهواره ای تهیه کرده است، می توانیم دستورالعمل های دقیقی برای تعیین حریم فعالیت های انسانی و مرز استقرار سکونتگاه ها در اطراف رودخانه ها تدوین کنیم.

(جغرافیا (۳)، فنون و هنر های جغرافیایی، صفحه ۱۱۳)

(فاطمه سقایی)

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب به سمت عرض های بالای جغرافیایی حرکت می کنیم دمای هوا کاهش می یابد و از میزان بارش کاسته می شود. بر عکس هر چه به سمت عرض های پایین جغرافیایی پیش می رویم زاویه تابش خورشید عمود تر و میزان بارندگی افزایش می یابد.
(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه های ۱۳۱ و ۱۳۷)

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه های ۱۳۴ و ۱۳۵)

«۱۱۷- گزینه «۳»

در طبقه بندی زیست بوم ها، دو عامل بارش و دما نقش مهمی دارند. هر چه به سمت عرض های بالای جغرافیایی حرکت می کنیم دمای هوا کاهش می یابد و از میزان بارش کاسته می شود. بر عکس هر چه به سمت عرض های پایین جغرافیایی پیش می رویم زاویه تابش خورشید عمود تر و میزان بارندگی افزایش می یابد.
(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه های ۱۲۳، ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۵۴ و ۱۵۵)

(زهرا دامیار)

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب به سمت عرض های بالای جغرافیایی حرکت می کنیم دمای هوا کاهش می یابد و از میزان بارش کاسته می شود. بر عکس هر چه به سمت عرض های پایین جغرافیایی پیش می رویم زاویه تابش خورشید عمود تر و میزان بارندگی افزایش می یابد.
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۰)

«۱۱۸- گزینه «۱»

نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می گذارند. امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده ترین آن ها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.
(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه های ۱۱۴ و ۱۱۳)

(زهرا دامیار)

نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند. هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می گذارند. امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده ترین آن ها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.
(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه های ۱۱۴ و ۱۱۳)

«۱۱۹- گزینه «۳»

امروزه زیربنای توسعه اقتصادی بر اساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می گیرد. اگر راه ها و وسائل حمل و نقل کافی در اختیار نباشد، امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا وجود نخواهد داشت.
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۶)

(فاطمه سقایی)

(علیرضا نصیری)

تعریف دانشگاه در گزینه سوم غیرجامع است؛ چون دانشگاه‌های غیردولتی را شامل نمی‌شود. تعریف حیوان نیز در این گزینه غیرمانع است، چون مصادیقی از برخی مفاهیم دیگر را نیز در برمی‌گیرد؛ مثلاً ممکن است یک شاخه گل که جاندار است، بر اثر وزش باد حرکت کند (حیوان جسم نامی متحرک بالاراده است و اراده در تعریف آن نقش کلیدی دارد). تعریفی که از لوزی در همان گزینه ارائه شده دوری است؛ چون لوزی را با مرتع تعریف کرده در حالی که مرتع خود نوعی لوزی است؛ پس به نوعی در تعریف مجهول از خود مفهوم مجهول استفاده کرده است. بنابراین گزینه «۳» جواب تست خواهد بود.

گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها: (علیرضا نصیری)

گزینه «۱»: این تعریف از دانشگاه غیرجامع نیست چون همه مصادیق دانشگاه را در بر می‌گیرد. - جسم رشدکننده مانع نیست چون شامل گیاهان نیز می‌شود. - این تعریف دوری نیست ولی نه جامع است و نه مانع؛ زیرا همه انواع لوزی را دربرنمی‌گیرد و مستطیل را هم دربرمی‌گیرد.

گزینه «۲»: این تعریف نیز غیرجامع نیست؛ چون شامل تمام مصادیق دانشگاه است. - این تعریف مانع است ولی جامع نیست چون هیچ چیزی غیر از حیوانات دارای سیستم عصبی نیست؛ ولی تمام حیوانات نیز سیستم عصبی ندارند. - این تعریف نیز دوری نیست ولی جامع نیست و همه انواع لوزی را دربرنمی‌گیرد و مانع هم نیست؛ زیرا مستطیل را هم دربرمی‌گیرد.

گزینه «۴»: این تعریف از دانشگاه غیرجامع است چون شامل دانشگاه‌های غیرحضوری نمی‌شود. - این تعریف از حیوان مانع است و شامل هیچ مصاداق غیرحیوانی نمی‌شود. - این تعریف نیز دوری نیست هر چند که جامع نیست و همه انواع لوزی را دربرنمی‌گیرد و مانع هم نیست؛ زیرا مستطیل را هم دربرمی‌گیرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۴)

(نیما بواهری)

گزینه «۴»

صرف وجود یک تمثیل و تشبیه در یک عبارت به این معنا نیست که استدلال تمثیلی اقامه شده است. استدلال (استقرای) تمثیلی زمانی رخداد که بر مبنای کشف یک شباهت حکم یک چیز را به یک چیز دیگر نسبت دهیم. به زبان ساده باید از وجود یک شباهت بین دو امر چیزی را نتیجه بگیریم، تا بنوایم پیغایی استدلال رخ داده است.

در گزینه «۴»، از شباهت جهان و اشک (از جهت از چشم افتادن - که البته ایهام هم دارد) نتیجه گرفته شده است که با غم و رنج حوادث باید صبر کرد و تحمل داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صرفاً بیان می‌کند که زندگی مرگ را دشوار می‌سازد و اگر آمدنی نبود، رفتن دیگر دشوار نبود.

گزینه «۲»: در این بیت تمثیل و همانندی دو چیز مبنای نتیجه‌گیری و استدلال واقع نشده است؛ بلکه در نتیجه قیاس به وجود یک شباهت بین شعر و فردوس حکم داده است. برای تشخیص استقرای تمثیلی باید در مقدمات استدلال به دنبال تمثیل باشیم و دیده شود که از آن شباهت یک نتیجه‌گیری جدید شده است.

گزینه «۳»: صرفاً خود (انسان) را مانند یک چراغ خاموش دانسته است و به بیان وجود شباهت پرداخته است.

(منطق، اقسام استدلال استقرای، صفحه‌های ۳۰ و ۳۳)

فلسفه و منطق**گزینه «۱»**

(علیرضا نصیری)

بخش اول گزینه «۱» را به دو صورت می‌توان خواند: «بدون شک، فلسفه‌خواندن دیگر ارزشی ندارد.» و «بدون شک فلسفه خواندن، دیگر ارزشی ندارد.» و بدین شکل دو معنا می‌توان برای آن در نظر گرفت؛ یکی اینکه یقیناً و قطعاً فلسفه خواندن ارزشی نخواهد داشت و بنابراین ممکن است بدون شک کردن بخوانیم ارزشی نخواهد داشت و بنابراین ممکن است مغالطه نگارشی رخ بدهد. بخش دوم گزینه «۱» نیز به همین شکل است. این عبارت به دو شکل قابل خواندن است؛ «همه اختلافات ناشی از شک و سوءظن، بی‌پایه و اساس هستند.» و «همه اختلافات، ناشی از شک و سوءظن نیز بی‌پایه و اساس هستند.» و بنابراین این عبارت نیز زمینه مناسبی برای وقوع مغالطه نگارشی را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عبارت اول: واژه «امثال» دو معنی می‌تواند داشته باشد: «ضربالمثل» و «مثال و مانده‌ها» و بنابراین دو معنی از این عبارت برداشت می‌شود: «ضربالمثل‌های بوستان سعدی در ادبیات فارسی زیاد به کار رفته‌اند.» و «کتاب‌هایی نظیر بوستان سعدی در ادبیات فارسی زیاد هستند.» و بنابراین این جمله زمینه مغالطه اشتراک لفظ را دارد. - عبارت دوم: مرجع ضمیر «او» مشخص نیست و هم می‌تواند به پدر بازگردد و هم به شریکش و بنابراین ابهام در مرجع ضمیر دارد.

گزینه «۳»: عبارت اول: اصطلاح «کیف پول همراه نیست» در معنای عرفی آن بدین معناست که کلاً پول همراه نیست و اگر فردی با وجود اینکه پول‌ها در جیبش است، صرفاً این دلیل که خود کیف پولش را نیاورده است از آن استفاده کند و معنای مطابقی آن را مراد کند توسل به معنای ظاهری رخ داده است. - عبارت دوم: حرف «با» دو معنی دارد؛ بنابراین از این عبارت دو معنی می‌توان برداشت کرد: «من مخالفت خود را نسبت به محسن ابراز می‌کنم.» و «من به همراه محسن با دیگران مخالفت می‌کردم.» و بنابراین زمینه وقوع مغالطه اشتراک لفظ موجود است.

گزینه «۴»: عبارت اول: واژه «یافتن» دو معنی دارد و عبارات را می‌توان به دو صورت فهمید: «شکارچی به سرعت خرگوش را پیدا کرد.» و «شکارچی فهمید که خرگوش بسیار سریع است.» و در نتیجه احتمال وقوع مغالطه اشتراک لفظ موجود است. - عبارت دوم: در اینجا اینکه فعل تصادف کردن به چه کسی برمی‌گردد مشخص نیست؛ بنابراین ابهام وجود دارد.

(منطق، لغظ و معنا، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۳)

گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اگر مفهوم «الف» از جهتی اعم و از جهتی اخص از مفهوم «ب» باشد؛ یعنی میان «الف» و «ب» رابطه عموم و خصوص من و وجه برقرار باشد و میان «الف» و «ج» هم رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار باشد، میان دو مفهوم «ب» و «ج» فقط رابطه تساوی قابل تصور نیست. اگر رابطه «ب» و «ج» تساوی باشد دیگر «ب» نمی‌تواند با «الف» رابطه عموم و خصوص من و وجه داشته باشد.

(منطق، مفهوم و مدلر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سر برتابیم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سر زند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهنده و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد. ارتکاب آن گناه دلیل بر سرپیچی از امر خداست؛ در آن صورت مدعی داشتن دانشی شده‌ام که در حقیقت فاقد آن هستم، پس اگر فردی در برابر امر الهی سرپیچی کند شایسته مجازات است.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ و ۴۱)

(حسن صدری)

یکی از اقسام شناخت توسط عقل ما، شناخت تجربی است که با تجزیه و تحلیل عقلی اطلاعات حسی به دست می‌آید. اما این تنها مصدق شناخت توسط عقل نیست؛ بلکه یک قسم دیگر از شناخت توسط عقل، «شناخت عقلی» (عقلی محض) است که بدون استفاده از داده‌های تجربی به دست می‌آید.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۳ و ۵۱)

(حسین آفونری راهنمایی)

تجربه‌گرایی به این معنا نیست که عقل بی‌ارزش است و اصلاً به کار نمی‌آید. اتفاقاً در علوم تجربی عقل با حس همکاری دارد و با هم دیگر به شناخت می‌رسند.

(فلسفه یازدهم، گناهی به تاریخه معرفت، صفحه ۶۴)

(نیما چواهری)

از نظر ملاصدرا روح نتیجهٔ تکامل و رشد جسم و بدن است و این گونه نیست که روح دون جسم باشد و در آن مانند یک قفس و زندان اسیر شده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: از نظر ملاصدرا روح و بدن وحدتی حقیقی دارند و روح باطن بدن است.

گزینهٔ ۲: از نظر ملاصدرا روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجهٔ رشد و تکامل خود جسم و بدن است.

گزینهٔ ۴: قائل بودن ملاصدرا به وحدت حقیقی روح و جسم، به معنای تک‌ساختی دانستن انسان نیست. همهٔ فیلسوفان الهی انسان را موجودی دوساختی می‌دانند؛ یک ساخت معنوی و مجرد (روح) و یک ساخت جسمانی و مادی (بدن).

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

(نیما چواهری)

از نظر افلاطون و ارسطو معیار اخلاقی در میان انسان‌ها مشترک و ثابت است و عقل هر انسانی درستی آن را درمی‌یابد؛ اما از نظر ارسطو برای اینکه انسان اعتدال میان قوا را طلب کند و عقلش او را به سوی کنش اخلاقی سوق دهد، نیازمند این است که خود عقل به درجات مناسبی از رشد رسیده باشد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود.

(فلسفه یازدهم، انسان موبور افلاطون، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(نیما چواهری)

اگر بخواهیم از یک قضیهٔ کاذب عکس مستوی بسازیم، قضیهٔ به دست آمده ممکن است صادق یا کاذب باشد. بنابراین قاعدهٔ صدق و کذب در عکس مستوی بدین صورت است:

- از صدق اصل به صدق عکس می‌رسیم (اما نمی‌توان بر عکس، از صدق عکس به صدق اصل برسیم)

- از کذب عکس به کذب اصل می‌رسیم (اما نمی‌توان بر عکس، از کذب اصل به کذب عکس برسیم)

اگر عکس مستوی قضیه‌ای «موجبهٔ جزئی» باشد، آن قضیهٔ یا «موجبهٔ کلی» یا «موجبهٔ جزئی» بوده است. در هر حالت امکان ندارد بین موضوع و محمول آن نسبت تباین برقرار باشد، زیرا با دو امر متباین نمی‌توان قضیهٔ موجبهٔ ساخت و بیان کرد.

(منطق، اکام قضايا، صفحه‌های ۶۷ و ۶۹)

(نیما چواهری)

اول از هر چیز بهتر است که مشخص کنیم مقدمهٔ ذکر شده «هر ب الف» است «مقدمهٔ چندم قیاس است. از آنجایی که «ب» در نتیجهٔ نیامده است، پس حتماً حد وسط است و «الف» در نتیجهٔ در جایگاه موضوع واقع شده است. ما می‌دانیم که مقدمه‌ای که موضوع نتیجهٔ آن گرفته می‌شود مقدمهٔ اول است. پس این قیاس به این صورت است:

«هر ب الف است» + ? ← بعضی الف د نیست.

از آنجایی که نتیجهٔ قیاس قضیهٔ سالبه «بعضی الف د نیست» می‌باشد و مقدمهٔ اول قیاس قضیهٔ موجبهٔ «هر ب الف است» می‌باشد پس برای رعایت‌شدن قانون نتیجهٔ قیاس مقدمهٔ دوم باید سالبه باشد (رد گزینهٔ ۴).

حال ما باید با دو لفظ «ب» (حد وسط) و «د» (محمول نتیجهٔ مقدمهٔ دوم را بسازیم (رد گزینهٔ ۴).

حال باید بین گزینهٔ دوم (هیچ ب د نیست) و گزینهٔ سوم (بعضی د ب نیست) انتخاب کنیم. اگر مقدمهٔ دوم قضیهٔ «بعضی د ب نیست» باشد قیاس شکل چهارم ساخته می‌شود. اما در این حالت شرط سوم اعتبار قیاس رعایت نمی‌شود؛ زیرا «د» که در نتیجهٔ علامت مثبت دارد در مقدمهٔ دوم علامت منفی خواهد داشت (رد گزینهٔ ۳).

بنابراین پاسخ صحیح گزینهٔ ۲ است.

(منطق، قیاس اختراقی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷)

(سیا پهلوی‌زاده صابری)

گزینهٔ ۲، از جمله موارد مربوط به دوری از مغالطه‌ها است و فرد می‌تواند با کاستن مغالطهٔ فهم درستی از حقایق چه در جهان هستی و چه در ماوراء الطبيعه ارائه دهد. سایر گزینه‌ها از جمله موارد رهایی از عادات غیرمنطقی است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زنگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(فرهاد قاسمی نژاد)

سقراط می‌گوید: «ای مردم! کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا

گزینهٔ ۲

(علیرضا نصیری)

آنچه ارسطو ذاتی انسان می‌داند مفهوم «ناطق بودن» است. این ناطق بودن علاوه بر معنی رایج آن یعنی سخن‌گفتن، معنی فکر و تفکر نیز می‌دهد؛ یعنی ارسطو انسان را حیوان متغیر می‌داند. هر اکلیتوس نیز لوگوس را یک حقیقت متعالی می‌داند که هم اشیاء جهان و هم نطق و کلمه و سخن ظهور پرتوی از آن هستند. با این مقدمه، می‌توان با مسامحه گفت که معنی نطق نزد ارسطو می‌تواند پرتوی باشد از آنچه هر اکلیتوس آن را لوگوس می‌خواند.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»، ارسطو در آثار خود صرفاً عقل انسانی را مد نظر دارد و با معنی دوم عقل که یک حقیقت متعالی است کاری ندارد. گزینه «۳»، معنای لوگوس نزد هر اکلیتوس اعم از عقل انسانی و عقل به عنوان یک حقیقت متعالی است و هر دو کاربرد عقل را شامل می‌شود و او اساساً یکی را پرتو و ظهور دیگری می‌داند. به همین خاطر نمی‌توان گفت که لوگوس و مراد ارسطو از نطق کاملاً با یکدیگر مغایرند. گزینه «۴»، در اینجا، جای لوگوس و ناطقیت بر عکس و اشتباه بیان شده است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۶)

(سیا پعفرزاده صابری)

فارابی درباره نسبت عقل فعال با دستگاه ادراری انسان می‌گوید: «مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم. همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می‌رساند به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می‌کند و به ادرار حقایق می‌رسد.» پس رابطه بین این دو تساوی و یا حتی عموم و خصوص مطلق نیست؛ بلکه عقل فعال واسطه‌ای محسوب می‌شود که عقل انسان به کمک آن به فعالیت رسیده و حقیقت را درک کند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دو، صفحه ۶۳)

(سیا پعفرزاده صابری)

مهم‌ترین تفاوت مدبنه فاضله و جاهله در هدف آن‌هاست. مردم مدبنه جاهله سعادت را صرفاً در سلامتی جسم و رسیدن به لذت دنیوی می‌دانند. پس تفاوت در هدف ریشه در معنای مختلف سعادت دارد.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»، هرچند فارابی شغل و منصب سیاسی نداشت؛ اما نظریات سیاسی مهم و عمیقی را مطرح کرد. گزینه «۳»، مدبنه فاضله همچون بدنی سالم است که هر کدام از اعضا با توجه به توانایی مسئولیت جدگانه‌ای دارند. گزینه «۴»، اولین مبنای ورود به این مباحث مدنی بالطبع بودن انسان است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

(سیا پعفرزاده صابری)

عبارت مطرح شده از ملاصدرا در کتاب شواهدالربوبیه در جهت تبیین اصلت وجود می‌باشد. چراکه اشاره شده آنچه اصیل است و وجود خارجی مابه‌ازی آن است وجود می‌باشد و هرچه غیر وجود هست (ماهیت) اصیل نیست. سایر گزینه‌ها ارتباطی با مفهوم عبارت ندارد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(سیا پعفرزاده صابری)

۱۳۸- گزینه «۳»

اگر وجود و ماهیت مغایر همیگر نبودند (عینیت یا جزئیت وجود و ماهیت)؛ ۱) حمل وجود بر ماهیت با حمل ماهیت بر ماهیت یکی می‌شد. دو قضیه انسان حیوان ناطق است. / انسان موجود است.

۲) هر مفهومی موجود می‌شد. هر مفهومی که ماهیت داشت وجود هم پیدا می‌کرد. هر چیزی می‌توانست موجود شود.

۳) مفهوم ممکن‌الوجود بی‌معنا می‌شد. هر چیزی واجب‌الوجود بود.

۴) اصل علیت نقض می‌شد. وجود یافتن چیزی نیاز به دلیل نداشت.

۵) صفات وجود هر چیزی صفات ماهیتش می‌شدند. مثلاً مایع بودن و بیزگی عینی آب است و وجود خارجی این و بیزگی را دارد؛ اما اگر وجود جزئی از ماهیت باشد تصور ذهنی آب هم چنین و بیزگی‌هایی را خواهد داشت.

۶) همه چیز واحد و یکسان می‌شد و مابه‌الاختلاف معنایی نداشت.

انسان = وجود

گلابی = وجود

انسان = گلابی

دقت کنید که این حالت (یکسان شدن همه ماهیتها) فقط در حالت عینیت یعنی عین هم بودن وجود و ماهیت برقرار است. پس تمامی گزینه‌ها صحیح هستند؛ اما گزینه «۳» صرفاً در حالت عینیت برقرار است نه جزئیت.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه‌های ۵ و ۶)

(مسن صدری)

۱۳۹- گزینه «۴»

گزینه «۴» به نفی وجوب علی و معلولی اشاره دارد که در معنای اول اتفاق مطرح می‌شود که با وجود تحقق علت، معلول محقق نشده است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نفی غایتمندی و هدفمندی

گزینه «۲»: نفی ساختی

گزینه «۳»: نفی علیت

(فلسفه دوازدهم، کلام تصویر از جهان، صفحه‌های ۲۱۴ و ۲۵)

(سیا پعفرزاده صابری)

۱۴۰- گزینه «۴»

اساس استدلال دکارت مبتنی بر تصور موجود نامتناهی است و مخلوق بودن فرع بر وجود موجود نامتناهی است. سایر گزینه‌ها مطابق استدلال دکارت صحیح می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(نیما پواهری)

۱۴۱- گزینه «۲»

اثبات علءالعل (علتی که خود معلول علتی دیگر نیست) نتیجه برهان فارابی است، نه از مقدمات آن.

گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به ترتیب بیانگر «اصل واقعیت»، «تقدم وجودی علت بر معلول» و «بطلان تسلیل» هستند که همگی از مقدمات برهان فارابی به شمار می‌روند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دو، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

اقتصاداد

«گزینه ۴» ۱۴۶

(مهندی فنیانی)

(الف) کسب و کارها برای افزایش درآمد خود می‌توانند برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کنند یا کالاهایشان را با قیمت مناسب بفروشند.

(ب) در موقعیتی که در اروپا، بربریت حاکم بود و زنان حتی حق مالکیت نیز نداشتند، وظایف نامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی، حجم عظیمی از مالکیت و سرمایه‌گذاری و مشارکت آن‌ها را در تولید نشان می‌دهد.

(ج) وظیفه پول به عنوان «وسیله پرداخت‌های آینده» در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۱، ۹۰ و ۱۰۷)

«گزینه ۱» ۱۴۷

(سازمانی شریفی)

قیمت فروش هر قطعه $\times$ تعداد قطعه تولیدی سالانه = درآمد سالانه بنگاه واحد پولی $= ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵۰,۰۰۰ = ۱,۲۵,۰۰۰,۰۰۰$ درآمد سالانه بنگاه

حال به بررسی هزینه‌ها می‌پردازیم، می‌توانیم با جمع کردن هزینه‌ها و کم کردن آن‌ها از درآمد، سود یا زیان بنگاه (عملکرد) را محاسبه کنیم:

$$\text{درستمزد ماهانه هر کارگر} = \frac{۱}{۴} \times \text{خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه}$$

$$\text{واحد پولی} = \frac{۱}{۴} \times ۲۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰$$

$$\text{درآمد سالانه بنگاه} = \frac{۱۵}{۱۰۰} \times \text{مالیات سالانه بنگاه}$$

$$\text{واحد پولی} = \frac{۱۵}{۱۰۰} \times ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۳,۷۵۰,۰۰۰$$

$$\text{واحد پولی} = ۴,۸۰۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰ \times ۲۰ \times ۱۲$$

$$\text{درستمزد سالانه تمامی کارگران} = \frac{۱}{۲۰} \times \text{هزینه استهلاک سالانه بنگاه}$$

$$\text{واحد پولی} = \frac{۱}{۲۰} \times ۴,۸۰۰,۰۰۰ = ۲۴۰,۰۰۰$$

$$\text{واحد پولی} = ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{هزینه اجاره سالانه بنگاه}$$

نکته: پرداخت‌هایی که مربوط به بنگاه نیستند جزو هزینه‌های تولید محاسبه نمی‌شود؛ مانند: هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه

حال مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه را محاسبه می‌کنیم:

$$= \text{مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه}$$

$$= ۴,۸۰۰,۰۰۰ + ۵,۰۰۰ + ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ + ۳,۷۵۰,۰۰۰ + ۲۴۰,۰۰۰$$

$$= ۳۲,۷۹۵,۰۰۰ \text{ واحد پولی}$$

میزان درآمد کمتر از میزان هزینه‌ها است؛ بنابراین این بنگاه اقتصادی در طی یک سال گذشته از فعالیت خود زیان کرده است.

$$= ۳۲,۷۹۵,۰۰۰ - ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۷,۷۹۵,۰۰۰ \text{ میزان زیان سالانه بنگاه}$$

$$= -۷,۷۹۵,۰۰۰ \text{ واحد پولی}$$

(اقتصاد، کسب و کار، و کارآفرینی، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

«گزینه ۴» ۱۴۸

(نسرین بعفری)

(الف) مازاد عرضه در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی وجود دارد. قیمت تعادلی (محل برخورد منحنی‌های عرضه و تقاضا نقطه تعادلی بازار است).

۳۰۰۰ تومان و مقدار تعادلی ۱۵ کیلو است، در قیمت‌های ۴۰۰۰ و ۵۰۰۰ تومان مازاد عرضه داریم؛ در نتیجه:

$$\text{تفاضل میزان عرضه از مقدار تعادلی در قیمت} = ۴۰۰۰ - ۳۰\text{ کیلو} = ۱۰\text{ کیلو} = ۱۵ - ۱۰ = ۵$$

$$\text{تفاضل میزان عرضه از مقدار تعادلی در قیمت} = ۵۰۰۰ - ۴۰\text{ کیلو} = ۱۰\text{ کیلو}$$

(ب) در سطح قیمت ۵۰۰۰ تومان، میزان عرضه ۳۰ کیلو است؛ ولی به دلیل بالا بودن قیمت، تقاضای کالا صفر است و تقاضا کنندگان هیچ تقاضایی برای کالا به دلیل گران بودن آن ندارند. در نتیجه درآمد تولید کنندگان صفر است:

$$\text{قیمت} \times \text{مقدار به فروش رفته} = \text{درآمد}$$

$$= ۵ \times ۰ = ۰ = \text{درآمد}$$

در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی به دلیل گران بودن کالا، تولید کنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند در حالی که مصرف کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند. در صورت ادامه این روند چون گروهی از تولید کنندگان موفق نمی‌شوند کالا بیش از قیمت تعادلی بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند، قیمت پایین می‌آید. در این حالت از یک سو، مصرف کنندگان با پایین‌آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولید کنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

بنابراین در قیمت ۵۰۰۰ تومان باید برای رسیدن به قیمت ۳۰۰۰ تومان تعادلی، قیمت ۲۰۰۰ تومان ($۳۰\text{ کاهش} = ۵\text{ کاهش} + ۱۵\text{ کاهش}$) باید.

(اقتصاد، بازار پیشست و پکونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(سازمانی شریفی)

(الف) وقتی که در بازار قیمت از سطح تعادلی بالاتر برود، مازاد عرضه به وجود می‌آید.

(ب) انواع تحریم‌های اقتصادی:

- تحریم تجارتی (مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه)

- تحریم مالی (مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانکها و بیمه‌ها) لذا افزایش حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول ملی جهت مقابله با تحریم‌های مالی مناسب است.

(ج) برای مقابله با تحریم: تنوع شرکای تجاری مناسب است.
(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۵۸)

(نسرین بعفری)

$$\text{تولید واقعی سال اول} = \frac{\text{تولید واقعی سال دوم}}{\text{تولید واقعی سال اول}} \times ۱۰۰ = \frac{۲۱۴۰ - ۲۰۰۰}{۲۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۷\text{ درصد}$$

تولید کل واقعی در سال پایه = تولید کل اسمی در سال پایه
میلیارد واحد پولی = ۲۰۰۰

$$\text{تولید اسمی سال اول} = \frac{\text{تولید اسمی سال دوم}}{\text{تولید اسمی سال اول}} \times ۱۰۰ = \frac{۲۱۴۰}{۲۰۰۰} = ۱۰۷\text{٪}$$

برای مرحله دوم داریم:

$$\text{میزان ارزش افزوده در مرحله دوم} = \text{ارزش محصول در مرحله اول} - \text{ارزش محصول در مرحله دوم}$$

$$= 45,000 - 37,700 = 7,300$$

$$= \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم}$$

$$\text{خر مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{میزان ارزش افزوده در مرحله دوم}$$

$$= 7,300 \times \frac{20}{100} = 1,460$$

(اقتصاد، نقش دولت در اختصار پیست، صفحه ۶۳)

۱۵۳- گزینه «۲»

(نصرین بعفری)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه M فرد کل بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص می‌دهد و دیگر پولی برای خرید کالای B باقی نمی‌ماند. در نتیجه بودجه فرد برابر است با:

$$\text{واحد پولی} = 1120 = 8 \times 140 = \text{میزان بودجه فرد}$$

ب) با انتقال از نقطه E به نقطه D میزان خرید کالای A، ۲ واحد افزایش می‌یابد و میزان خرید کالای B، ۱ واحد کاهش می‌یابد، بنابراین هزینه فرصت انتقال از نقطه E به نقطه D، ۱ واحد کالای B است که از خرید آن صرف‌نظر شده است.

پ) در نقطه N فرد کل بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص می‌دهد و دیگر پولی برای خرید کالای A باقی نمی‌ماند. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{قیمت هر واحد کالای B} = 1120 = 4 \times B$$

$$\text{واحد پولی} = 280 = \frac{1120}{4} = \text{قیمت هر واحد کالای B}$$

(اقتصاد، اصول انتقال درست، صفحه ۲۸)

۱۵۴- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) در نقطه (ه) میزان تولید کالاهای A وحدت کالای A و ۲۰۰ واحد کالای B است.

در نقطه (ب) میزان تولید کالاهای A وحدت کالای A و ۸۰۰ واحد کالای B است.

بنابراین: در نقطه (ه) میزان تولید کالاهای در مقایسه با نقطه (ب): میزان تولید کالای A، ۳۰۰ واحد بیشتر است و میزان تولید کالای B، ۶۰۰ واحد کمتر است.

ب) در نقطه (و) میزان تولید کالاهای A و صفر واحد کالای B است. اگر بنگاه تصمیم بگیرد میزان تولید کالای A را به میزان ۱۰۰ واحد کاهش دهد، (در این حالت احتمالاً تقاضای مشتریان برای کالای B افزایش یافته است). میزان تولید این کالا برابر با ۷۰۰ واحد خواهد شد، یعنی در طول مرز امکانات تولید به سمت چپ و بالا حرکت خواهیم کرد و به نقطه (ه) منتقل خواهیم شد. در این نقطه میزان تولید کالای A، ۲۰۰ واحد و میزان تولید کالای B، ۲۰۰ واحد است. یعنی ۲۰۰ واحد به تولید کالای B افزوده می‌شود. هزینه فرصت این تصمیم ۱۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر کرده‌ایم.

ج) تولید بر روی نقاط روى منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقاط: الف - ب - ج - ۵ - ه - و، کارا است.

$$\Rightarrow \frac{14}{100} = \frac{x - 2000}{2000} \Rightarrow 280 = x - 2000$$

میلیارد واحد پولی = ۲۲۸۰ = $280 + 2000 = x$ (تولید کل اسمی در سال دوم)

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۲۲)

۱۵۱- گزینه «۳»

(مهدی خبیانی)

الف) از حقه‌های فروش (ارزان‌تر بودن) تأثیر پذیرفته است.

ب) بی‌صریب زیاد علت تصمیم‌گیری غیرمنطقی اوست؛ چراکه به جای صبر در تحصیل و بادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، سراغ کارهای کم‌ارزش آنی می‌رود.

(اقتصاد، اصول انتقال درست، صفحه‌های ۳۳۲ و ۳۳۴)

۱۵۲- گزینه «۴»

(الف)

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در هر مرحله

$$\text{خر مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در آن مرحله} = \text{در مرحله اول داریم:}$$

$$\text{قیمت کالا در مرحله اول} = \frac{20}{100} \times 7,540 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{7,540 \times 100}{20} = 37,700 = \text{قیمت کالا در مرحله اول}$$

در مرحله دوم داریم:

$$\text{قیمت کالا در مرحله دوم} = \frac{20}{100} \times 9,000 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{9,000 \times 100}{20} = 45,000 = \text{قیمت کالا در مرحله دوم}$$

(ب)

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم

خر مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم =

$$= \frac{20}{100} \times 62,000 = 12,400$$

ج) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در هر مرحله، می‌توانید ابتدا میزان ارزش افزوده در آن مرحله را محاسبه و سپس میزان آن را در نرخ مالیات ضرب کنید، میزان ارزش افزوده در هر مرحله نیز از فرمول زیر محاسبه می‌شود:

میزان ارزش افزوده در هر مرحله

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله =

نکته: در فرمول بالا ارزش محصول بدون احتساب میزان مالیات بر ارزش افزوده است.

برای مرحله اول داریم:

$$\text{ارزش محصول در مرحله اول} = \text{میزان ارزش افزوده در مرحله اول} = 37,700$$

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله اول

خر مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده در مرحله اول

$$= 37,700 \times \frac{20}{100} = 7,540$$

$$\begin{aligned} \text{ارزش خدمات ارائه شده} &= 4,000,000 + 250 \times 100,000 \\ &= 80,000,000 \text{ ریال} \\ \text{ریال} &= 38,000,000 = 42,000,000 - 80,000,000 = \text{ارزش خدمات ارائه شده} \\ (\text{اقتصاد}) &(\text{اقتصاد}) \end{aligned}$$

(مهندسی فیزیائی)

۱۵۸- گزینه «۳»

- (الف) راهکارهای دولت برای مقابله با فقر و بیکاری:
- حمایت از شرکت‌های تولیدی
  - برقراری عدالت (بهبود توزیع درآمد)
  - مبارزه با فساد

(ب) راهکارهای دولت برای مقابله با تورم:

- افزایش طرفیت‌های تولیدی و افزایش تولید و عرضه (رشد اقتصادی)
  - افزایش واردات
  - سیاست‌های پولی انقباضی (کاهش نقدینگی در گردش) مانند اعمال سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت)
- (اقتصاد، ترکیب، صفحه‌های ۹۰ و ۳۱)

(مهندسی فیزیائی)

۱۵۹- گزینه «۲»

(الف) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام استقلال اقتصادی شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل، مقندرانه و از روی تدبیر باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

(ب) مقاوم‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسه‌های تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

(اقتصاد، مقاوم‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۴)

(نسرین بعفری)

۱۶۰- گزینه «۳»

(الف)

$\frac{\text{سطح عمومی قیمت‌هادر ابتدای سال}}{\text{سطح عمومی قیمت‌هادر انتها سال}} = \frac{\text{نرخ تورم}}{100}$

$$\text{درصد } A = \frac{3565 - 3100}{3100} \times 100 = \frac{465}{3100} = \text{nرخ تورم در کشور}$$

$$\text{درصد } C = \frac{3000 - 2500}{2500} \times 100 = \frac{500}{2500} = \frac{20}{25} = \text{nرخ تورم در کشور}$$

$$\text{درصد } D = \frac{2800 - 2500}{2500} \times 100 = \frac{300}{2500} = \frac{12}{25} = \text{nرخ تورم در کشور}$$

نرخ تورم در کشورهای **D** و **B** با هم برابر است، در نتیجه کشور **C** بالاترین نرخ تورم را دارد.

(ب)

$$\text{درصد } B = \frac{3500 - x}{x} \times 100 = 12 = \text{nرخ تورم در کشور}$$

$$12x = 350,000 - 100x \Rightarrow 112x = 350,000 \Rightarrow$$

$$x = 3125 = (\text{سطح عمومی قیمت‌ها در آغاز سال} 2022 \text{ در کشور } B)$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت فرید، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

تولید در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ی) ناکارا است. تولید در نقاط بالای منحنی مرز امکانات تولید یعنی نقطه (ز) غیرقابل دستیابی است.

(د) در نقطه (د) میزان تولید کالاهای **A** و **B** واحد کالای **A** و **B** واحد کالای **B** است.

(در نقطه (ب) میزان تولید کالاهای **A** و **B** واحد کالای **A** و **B** واحد کالای **B** است.)

بنابراین: هزینه فرصة تولید **۴۰۰** واحد کالای **B** بیشتر، صرف نظر از تولید **۲۰۰** واحد کالای **A** است.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۷)

(مهندسی فیزیائی)

۱۵۵- گزینه «۳»

بهبود عملکرد بازار: دولت علاوه بر حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادها، با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند، مثلاً شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر محصولات خود را به بازار عرضه کنند یا افراد بدون دارا بودن صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند.

ارائه کالای عمومی: به کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده از آن محروم سازید، کالای عمومی گفته می‌شود؛ مانند خدمات آتش‌نشانی و تأمین نیروهای نظامی

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه‌های ۵۱ و ۵۹)

(سara شریفی)

۱۵۶- گزینه «۳»

بررسی عبارات صورت سؤال:

(الف) غلط است؛ همه کسانی که شغلی ندارند، بیکار نیستند. بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جستجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. بنابراین کسانی که دانش‌آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه‌دارند و دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

(ب) غلط است؛ همه کسانی را که به صورت پاره‌وقت مشغول به کارند، شاغل به حساب می‌آیند، در حالی که آن‌ها در جستجوی شغل تمام وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی‌آورند.

(ج) صحیح است.

(د) غلط است؛ بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جستجوی هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورها وجود دارد.

(ه) صحیح است.

(و) غلط است؛ بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۷)

(سara شریفی)

۱۵۷- گزینه «۲»

$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$

$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{4,000,000} = 80,000,000 \Rightarrow 20 =$

$(20 \times 400,000) + (10 \times 500,000) = 20 \times 400,000 + 10 \times 500,000$

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور
WWW.KONKUR.INFO

